

แผนพัฒนา การเกษตรและสหกรณ์ ของจังหวัดกาฬสินธุ์

พ.ศ.2561 - 2565 (ฉบับทบทวน)

กลุ่มยุทธศาสตร์พัฒนาการเกษตร
สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดกาฬสินธุ์

คำนำ

การพัฒนาเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศไทยมีการเกษตรเป็นตัวขับเคลื่อนหลักในด้านเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งเป็นรากฐานของการสร้างความมั่นคงทางอาหาร ประชากรส่วนใหญ่ของประเทศอยู่ในภาคเกษตรกรรม ซึ่งในปัจจุบันการพัฒนาภาคเกษตรต้องเผชิญกับบริบทการเปลี่ยนแปลงจากความผันผวนของเศรษฐกิจโลก กฎกติกาการค้าใหม่ของโลก การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก ปัญหาภายในประเทศการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ การขาดแคลนแรงงานภาคการเกษตร การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ความมั่นคงด้านอาหารและพลังงาน

จังหวัดกาฬสินธุ์เป็นจังหวัดที่มีโครงสร้างเศรษฐกิจหลักมาจากภาคเกษตรกรรม โดยมีพื้นที่ทำการเกษตร ๒.๓๓ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕๓ ของพื้นที่ทั้งหมด มีพื้นที่ชลประทาน ๕๒๐,๐๐๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๙ ของพื้นที่ทำการเกษตร มีครัวเรือนที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกร จำนวน ๑๖๘,๐๓๗ ครัวเรือน มีสินค้าเกษตรที่สำคัญได้แก่ ข้าว มันสำปะหลัง อ้อยโรงงาน และยางพารา มีผลผลิตทั้งหมดรวมจังหวัดด้านการเกษตร ปี ๒๕๖๑ จำนวน ๑๓,๘๘๓๔ ล้านบาท และรายได้ต่อหัวประชากร ๗๓,๙๙๘ บาท/คน/ปี จำนวนคนจน ๒๕๑,๕๐๐ คน เป็นลำดับที่ ๘ ของภาคและ ๖๒ ของประเทศโดยมีสัดส่วนคนจนร้อยละ ๓๒.๙๖ ส่วนใหญ่อยู่ในภาคการเกษตร แม้ว่าจังหวัดกาฬสินธุ์จะมีศักยภาพด้านการเกษตร แต่เกษตรกรส่วนใหญ่ยังประสบปัญหาความยากจนและหนี้สินที่เพิ่มขึ้น เนื่องจากราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ ต้นทุนการผลิตเพิ่มสูงขึ้น ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติเสื่อมโทรม ปัญหาระบบชลประทาน ฯลฯ ดังนั้นคณะทำงานจัดทำแผนพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ จึงได้จัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดกาฬสินธุ์ (พ.ศ.๒๕๖๑ – ๒๕๖๕) ฉบับทบทวนปี ๒๕๖๓ โดยเชื่อมโยงและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) แผนพัฒนาการเกษตร ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ แผนพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และแผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด เพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป และเสนอจัดทำคำของบประมาณจังหวัด/กลุ่มจังหวัด ตลอดจนเป็นเครื่องมือในการติดตามประเมินผลการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลต่อไป

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดกาฬสินธุ์

สิงหาคม ๒๕๖๓

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
ส่วนที่ ๑ บทนำ	๑
ส่วนที่ ๒ ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด	๒๗
ส่วนที่ ๓ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด	๕๕
ส่วนที่ ๔ แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดกาฬสินธุ์	๕๘
ส่วนที่ ๕ โครงการภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาการเกษตร และสหกรณ์ของจังหวัดกาฬสินธุ์ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕)	๖๑
ภาคผนวก	

ส่วนที่ ๑

บทนำ

๑. ที่มา

๑.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๗๘ (๒) กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการสนับสนุนให้จังหวัดมีแผนและงบประมาณเพื่อพัฒนาจังหวัด เพื่อประโยชน์ของประชาชนในพื้นที่ ประกอบกับมาตรา ๘๔(๘) กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านเศรษฐกิจ คือ ค้ำครองและรักษาผลประโยชน์ของเกษตรกรในการผลิตและการตลาด ส่งเสริมให้สินค้าเกษตรได้รับผลตอบแทนสูงสุด รวมทั้งส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกรในรูปของสภาเกษตรกร เพื่อวางแผนการเกษตรและรักษาผลประโยชน์ร่วมกันของเกษตรกร และมาตรา ๘๔(๑๔) รัฐต้องส่งเสริมอุตสาหกรรมแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเพื่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มในทางเศรษฐกิจ รวมทั้งมาตรา ๘๕(๒) กำหนดให้รัฐดำเนินการกระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรม และดำเนินการให้เกษตรกรมีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิในที่ดิน เพื่อประกอบเกษตรกรรมอย่างทั่วถึงโดยการปฏิรูปที่ดินหรือวิธีอื่น รวมทั้งจัดหาแหล่งน้ำเพื่อให้เกษตรกรมีน้ำใช้อย่างพอเพียงและเหมาะสมแก่การเกษตร

๑.๒ ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) มุ่งในการแก้ไขจุดอ่อนและเสริมจุดแข็งให้เอื้อต่อการพัฒนาภาคการเกษตรในระยะยาว เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ “เกษตรกรรมมั่นคง ภาคการเกษตรมั่งคั่ง ทรัพยากรการเกษตรยั่งยืน” โดยมีแนวทางไปสู่เป้าหมาย คือ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้า ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ยุทธศาสตร์ที่ ๔ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน และ ยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

๑.๓ แผนพัฒนาการเกษตร ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) เป็นส่วนหนึ่งของแผนยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) ถือเป็นกรอบแนวทางสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาภาคการเกษตรในระยะ ๕ ปีแรก (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) และนโยบายรัฐบาลภายใต้วิสัยทัศน์ “ภาคเกษตรก้าวไกลด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ตลาดนำการผลิต ชีวิตเกษตรกรมีคุณภาพ ทรัพยากรการเกษตรมีความสมดุลและยั่งยืน” ครอบคลุมการพัฒนาภาคการเกษตรใน ๕ ด้าน ประกอบด้วย การสร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตรตลอดโซ่อุปทาน การเพิ่มความสามารถในการแข่งขันด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน และการพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ โดยมีกระบวนการขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติ ผ่านกลไกขับเคลื่อนในระดับนโยบาย ยุทธศาสตร์ และหน่วยปฏิบัติ ที่จะช่วยกำกับให้ทุกหน่วยงานจัดทำแผนงาน/โครงการสำคัญที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนา ภายใต้แผนพัฒนาการเกษตร ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) รวมทั้งติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนงาน/โครงการสำคัญดังกล่าว ให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ ซึ่งจะเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศสู่ความ มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ได้อย่างยั่งยืนที่สุด

๒. ทิศทาง นโยบาย และยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์

เพื่อให้การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด เป็นไปตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติด้านการเกษตร ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี นโยบายรัฐบาล นโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาการเกษตรในช่วง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) จึงกำหนดกรอบแนวคิดหลักในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด โดยมุ่งเน้นให้มีความเชื่อมโยงสอดคล้องกับนโยบายยุทธศาสตร์ และแผนพัฒนาในระดับต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรและสหกรณ์ ดังนี้

๒.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)^๑ มีเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” โดยยกระดับ ศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ พัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีภาครัฐ ของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม โดยการประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ ประกอบด้วย

- ๑) ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทย
- ๒) ชีตความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจ และการกระจายรายได้
- ๓) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ
- ๔) ความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคม
- ๕) ความหลากหลายทางชีวภาพ คุณภาพสิ่งแวดล้อม และความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ
- ๖) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐ

๒.๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๓) ประเด็นการเกษตร (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)^๒ โดยในแผน แม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นการเกษตร จะให้ความสำคัญกับการยกระดับการผลิตให้เข้าสู่คุณภาพมาตรฐาน ความปลอดภัย การใช้ประโยชน์จากความโดดเด่นและเอกลักษณ์ของสินค้าเกษตร รวมถึงความหลากหลายทางชีวภาพ ในแต่ละพื้นที่ การพัฒนาสินค้าเกษตรและการแปรรูปสินค้าเกษตร เพื่อสร้างมูลค่าและคุณค่าให้กับสินค้าเกษตร การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ในการผลิตและการจัดทำฟาร์ม นอกจากนี้ ยังมีการสนับสนุนและ ส่งเสริมการพัฒนาระบบนิเวศของภาคเกษตร เพื่อเสริมสร้างให้การพัฒนา มีการเติบโตอย่างต่อเนื่องและเข้มแข็ง ประกอบด้วย ๖ แผนย่อย โดยสรุป ดังนี้

๒.๒.๑ แผนย่อยเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) ส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ด้วยการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา นวัตกรรม และเทคโนโลยีการพัฒนาระบบการผลิตและบรรจุภัณฑ์ ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคที่หลากหลาย

๒) ส่งเสริมการพัฒนาและยกระดับความสามารถของเกษตรกรและชุมชนในการพัฒนา สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น

๓) สร้างอัตลักษณ์หรือนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับแหล่งกำเนิดให้กับสินค้า รวมทั้งการสร้าง ความแตกต่างและโดดเด่นของสินค้าในแต่ละท้องถิ่น และสร้างตราสินค้าของเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ตลอดจนเชื่อมโยง ไปสู่ภาคการผลิตอื่น

เป้าหมาย สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น (เฉลี่ยร้อยละ)

๒.๒.๒ แผนย่อยเกษตรปลอดภัย ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) สนับสนุนการบริหารจัดการฐานทรัพยากรทางเกษตรและระบบการผลิตที่เป็นมิตรต่อ สิ่งแวดล้อม และส่งเสริมการผลิตในระบบเกษตรกรรมยั่งยืน

^๑ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๑, ตุลาคม). ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐).

^๒ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๒, เมษายน). แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐).

๒) พัฒนาระบบคุณภาพมาตรฐานความปลอดภัยและระบบการตรวจรับรองคุณภาพจากสถาบันที่มีความน่าเชื่อถือในระดับต่างๆ พัฒนาคุณค่าทางโภชนาการของสินค้าเกษตรและอาหาร และพัฒนาระบบการตรวจสอบย้อนกลับให้เป็นที่ยอมรับกับความต้องการของตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ

๓) ส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกร ชุมชน ท้องถิ่น รวมถึงผู้ประกอบการ ให้สามารถผลิตสินค้าเกษตรและอาหารที่มีคุณภาพมาตรฐาน และส่งเสริมการวิจัยพัฒนาสินค้า

๔) สร้างความตระหนักรู้ของผู้ผลิตและผู้บริโภคถึงความสำคัญของความปลอดภัย และการส่งเสริมด้านการขยายตลาดการบริโภคสินค้าเกษตรและอาหารปลอดภัย

๕) สนับสนุนการทำเกษตรอินทรีย์วิถีชาวบ้าน ควบคุมการขยายตลาดเกษตรอินทรีย์ทั้งในและต่างประเทศ

เป้าหมายที่ ๑ สินค้าเกษตรปลอดภัยมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรปลอดภัย (เฉลี่ยร้อยละ)

เป้าหมายที่ ๒ ผลิตภัณฑ์เกษตรปลอดภัยของไทยได้รับการยอมรับด้านคุณภาพความปลอดภัย และคุณค่าทางโภชนาการสูงขึ้น

ตัวชี้วัด ดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภคด้านคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร

๒.๒.๓ แผนย่อยเกษตรชีวภาพ ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) สนับสนุนการใช้ประโยชน์จากการอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพ พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ และเชื้อจุลินทรีย์

๒) ส่งเสริมและสนับสนุนการผลิต การแปรรูป และการพัฒนาสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์จากฐานเกษตรกรรมและฐานทรัพยากรชีวภาพ ยกกระดับให้เกษตรกรเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจการเกษตรขนาดกลางและเล็ก และสนับสนุนให้มีการนำวัตถุดิบเหลือทิ้งทางการเกษตรมาใช้ในอุตสาหกรรมและพลังงานที่เกี่ยวข้องกับชีวภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓) ส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรให้เป็นพืชเศรษฐกิจตามความเหมาะสมของสภาพแวดล้อมในแต่ละพื้นที่ มุ่งแปรรูปเพื่อป้อนในตลาดอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร สินค้าประเภทโภชนาเภสัช ผลิตภัณฑ์ประเภทเวชสำอาง และผลิตภัณฑ์กลุ่มเครื่องสำอาง

๔) ส่งเสริมการทำตลาดผ่านการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์จากเกษตรชีวภาพ ตลอดจนประโยชน์และสรรพคุณของสมุนไพรไทย

เป้าหมายที่ ๑ สินค้าเกษตรชีวภาพมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรชีวภาพ (เฉลี่ยร้อยละ)

เป้าหมายที่ ๒ วิสาหกิจการเกษตรจากฐานชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นมีการจัดตั้งทุกตำบลเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด จำนวนวิสาหกิจการเกษตรขนาดกลางและเล็ก และผลิตภัณฑ์จากฐานชีวภาพ

๒.๒.๔ แผนย่อยเกษตรแปรรูป ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) ส่งเสริมการพัฒนาและใช้วัตถุดิบและผลิตผลทางการเกษตรที่เชื่อมโยงไปสู่กระบวนการแปรรูปในอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่เกี่ยวข้อง

๒) ส่งเสริมการแปรรูปโดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมถึงองค์ความรู้และภูมิปัญญาที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพในการแปรรูป สร้างความแตกต่าง และเพิ่มมูลค่าในผลิตภัณฑ์และสินค้าเกษตร

๓) สนับสนุนการนำเทคโนโลยี นวัตกรรมสมัยใหม่มาใช้ในการกระบวนการผลิตหลังการเก็บเกี่ยว และการแปรรูป

๔) ส่งเสริมการสร้างตราสินค้า และขยายช่องทางการตลาดด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสร้างเครื่องหมายทางการค้าและการปกป้องสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา

เป้าหมาย สินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์มีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด อัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์ (เฉลี่ยร้อยละ)

๒.๒.๕ แผนย่อยเกษตรอัจฉริยะ ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) ส่งเสริมการพัฒนาพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ปัจจัยการผลิต เครื่องจักรกลและอุปกรณ์การเกษตร รวมทั้งเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตรแห่งอนาคต

๒) พัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตร การจัดการภาคเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม องค์ความรู้ด้านการผลิตและการตลาด การใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ เทคโนโลยีดิจิทัล ฐานข้อมูลสารสนเทศทางการเกษตรต่างๆ

๓) สนับสนุนและส่งเสริมการทำการระบบฟาร์มอัจฉริยะ ควบคู่กับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลในการวางแผนการปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตสินค้าที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด

เป้าหมายที่ ๑ สินค้าที่ได้จากเทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด มูลค่าสินค้าที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะ (เฉลี่ยร้อยละ)

เป้าหมายที่ ๒ ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์มหรือแปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์มหรือแปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะ (เฉลี่ยร้อยละ)

๒.๒.๖ แผนย่อยการพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) เพิ่มประสิทธิภาพและการจัดการฐานทรัพยากรทางการเกษตร อนุรักษ์และรักษาฐานทรัพยากรทางการเกษตรที่สำคัญ การคุ้มครองที่ดินการเกษตร การจัดการน้ำเพื่อการเกษตรและชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลทรัพยากรทางการเกษตร และการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมอย่างเหมาะสม

๒) สร้างความมั่นคงอาหารให้กับครัวเรือนเกษตรกรและชุมชน สนับสนุนให้ชุมชนทางการเกษตรของท้องถิ่น ส่งเสริมการทำการเกษตรตามหลักการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐหรือท้องถิ่นในพื้นที่มีบทบาทดำเนินการให้เกิดความมั่นคงด้านอาหารในมิติต่างๆ รวมถึงการดูแลโภชนาการของประชาชนในทุกช่วงวัย สร้างเสถียรภาพด้านรายได้ของเกษตรกรและประชาชน การมีมาตรการรองรับสำหรับผู้มีรายได้น้อยให้สามารถเข้าถึงสินค้าเกษตรและอาหารได้อย่างทั่วถึง และการติดตามการเปลี่ยนแปลงของราคาอาหารและผลกระทบ

๓) พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ และการเฝ้าระวังและเตือนภัยสินค้าเกษตร ส่งเสริมให้มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศการเกษตรที่มีมาตรฐานและครบวงจร ทั้งเรื่องเกษตรกร ข้อมูล อุปสงค์และอุปทานสินค้าเกษตรที่มุ่งเน้นการตลาดนำการผลิต ข้อมูลพื้นที่เกษตรกรรม ข้อมูลมูลค่าสินค้าเกษตร การพัฒนาระบบติดตามเฝ้าระวังและวางระบบเตือนภัย กลไกการจัดการปัญหาที่อาจเกิดขึ้นกับสินค้าเกษตร และผลิตภัณฑ์ในมิติต่างๆ ทั้งในด้านอุปสงค์และอุปทาน รวมทั้งให้เกษตรกรและผู้ใช้ประโยชน์สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย ตลอดจนเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่มีประสิทธิภาพ วิเคราะห์แนวโน้มการผลิตสินค้าเกษตร

๔) ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรเชื่อมโยงไปถึงผู้ประกอบการ ภาคเอกชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการพัฒนาด้านการผลิตและด้านการตลาดของสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ สนับสนุนการขยายเครือข่ายธุรกิจของวิสาหกิจชุมชนและสหกรณ์ สนับสนุนให้มีโอกาสในการเข้าถึงแหล่งทุนภายใต้เงื่อนไขที่ผ่อนปรนมากขึ้น และมีกลไกในการดูแลให้เกษตรกรได้รับประโยชน์จากการรวมกลุ่มและการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรอย่างแท้จริง

๕) วิจัยพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมสนับสนุนภาคเกษตร สนับสนุนและส่งเสริมการวิจัยพื้นฐาน รวมถึงการวิจัยเชิงประยุกต์ในด้านต่างๆ พัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการเข้าถึงองค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านการผลิตและการตลาด เทคโนโลยีดิจิทัล และข้อมูลสารสนเทศ

๖) พัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าและผลิตภัณฑ์ ยกระดับการผลิตสินค้าและผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพมาตรฐาน สอดคล้องกับความต้องการของตลาดหรือกลุ่มผู้บริโภค จัดให้มีระบบการตรวจรับรองคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรอย่างเพียงพอ มีขั้นตอนการตรวจสอบที่รวดเร็ว และมีราคาเหมาะสม รวมถึงการวางระบบตรวจสอบย้อนกลับ

๗) ส่งเสริมด้านการตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์เกษตร โดยใช้เทคโนโลยีและเครื่องมือต่างๆ ในการส่งเสริมและขยายตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์เกษตรในรูปแบบต่างๆ

๘) อำนวยความสะดวกทางการค้าและพัฒนากระบวนการโลจิสติกส์การเกษตร เพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการทางการค้าและอำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการให้มีความรวดเร็วและไม่เป็นภาระค่าใช้จ่ายในการทำธุรกรรมทางการค้า และเตรียมความพร้อมของสถานที่เก็บรวบรวม/รักษาคุณภาพสินค้าและผลิตภัณฑ์เกษตรที่ได้คุณภาพและมาตรฐาน

เป้าหมายที่ ๑ ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วยมีการปรับตัวเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด มูลค่าผลผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วย (เฉลี่ยร้อยละ)

เป้าหมายที่ ๒ สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน และกลุ่มเป้าหมาย) ที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐานเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน และกลุ่มเกษตรกร) ที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐาน (เฉลี่ยร้อยละ)

๒.๓ ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)^๓ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้จัดทำยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) เพื่อเป็นกรอบการดำเนินงานในการพัฒนาภาคการเกษตรให้สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ทั้ง ๖ ยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ แผนปฏิรูปของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) และยังสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ซึ่งเป็นเป้าหมายการพัฒนาในระดับโลกขององค์การสหประชาชาติ โดยยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) มุ่งในการแก้ไขจุดอ่อนและเสริมจุดแข็งให้เอื้อต่อการพัฒนาภาคการเกษตรในระยะยาว เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ “เกษตรกรรมมั่นคง ภาคการเกษตรมั่นคง ทรัพยากรการเกษตรยั่งยืน” โดยมีแนวทางไปสู่เป้าหมาย คือ

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้า

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

๒.๔ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)^๔ การพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ เป็นจุดเปลี่ยนที่สำคัญในการเชื่อมต่อกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปีในลักษณะการแปลงยุทธศาสตร์ระยะยาวสู่การปฏิบัติ โดยในแต่ละยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ได้กำหนดประเด็นการพัฒนาพร้อมทั้งแผนงาน/โครงการสำคัญที่ต้องดำเนินการให้เห็นผลเป็นรูปธรรมในช่วง ๕ ปีแรกของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อเตรียมความพร้อมคน สังคม และระบบเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม ซึ่งยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับภาคการเกษตร ได้แก่ ยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน โดยมีแนวทางการพัฒนาที่มีความสำคัญสูงและสามารถผลักดันสู่การปฏิบัติ ดังนี้

^๓ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (๒๕๕๙, ธันวาคม). ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙).

^๔ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๕๙). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔.

๒.๔.๑ เสริมสร้างฐานการผลิตภาคเกษตรให้เข้มแข็งและยั่งยืน โดยพัฒนาและบำรุงรักษาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร จัดระบบการปลูกพืชให้สอดคล้องปริมาณน้ำที่ทำได้ ค้ำครองพื้นที่เกษตรกรรมที่มีศักยภาพและขยายโอกาสในการเข้าถึงพื้นที่ทำกินของเกษตรกรให้มากขึ้น และส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้ในการรวบรวมคัดเลือก และปรับปรุงพันธุ์กรรมพืช สัตว์ สัตว์น้ำ และจุลินทรีย์ของท้องถิ่น

๒.๔.๒ สร้างและถ่ายทอดองค์ความรู้ทางวิชาการ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตรแบบมีส่วนร่วม โดยส่งเสริมการวิจัยพัฒนาปัจจัยการผลิต วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี การผลิตและรูปแบบผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูปใหม่ๆ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและความหลากหลายของสินค้าและพัฒนา รูปแบบและกระบวนการถ่ายทอดความรู้ เพื่อปรับระบบการผลิตที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ

๒.๔.๓ ยกกระตือรือร้นการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารเข้าสู่ระบบมาตรฐานและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดและการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ โดยพัฒนาระบบมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารให้ได้คุณภาพมาตรฐานและความปลอดภัยและการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ และขับเคลื่อนการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์อย่างจริงจัง

๒.๔.๔ เสริมสร้างขีดความสามารถการผลิตในห่วงโซ่อุตสาหกรรมเกษตร โดยเสริมสร้างศักยภาพของสถาบันเกษตรกรและการรวมกลุ่ม ส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตพืช ปศุสัตว์ และการทำประมงให้สอดคล้องกับศักยภาพพื้นที่และความต้องการของตลาด (Zoning) วิจัยพัฒนาและใช้เทคโนโลยีและเครื่องจักรสมัยใหม่ในกระบวนการผลิต สนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรและการใช้ประโยชน์จากฐานทรัพยากรชีวภาพเพื่อต่อยอดองค์ความรู้และพัฒนาผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง บริหารจัดการผลผลิตอย่างเป็นระบบครบวงจร พัฒนากลไกจัดการความเสี่ยงที่กระทบต่อสินค้าเกษตร และสร้างความร่วมมือด้านการเกษตรกับประเทศเพื่อนบ้าน

๒.๔.๕ ส่งเสริมและเร่งขยายผลแนวคิดการทำการเกษตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยส่งเสริมให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการเกษตร ส่งเสริมขยายผลและพัฒนากิจการผลิตในระบบเกษตรกรรมยั่งยืน และควบคุมการใช้สารเคมีการเกษตรที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมอย่างเคร่งครัด

๒.๔.๖ พัฒนาปัจจัยสนับสนุนในการบริหารจัดการภาคเกษตรและสนับสนุนเกษตรกรรุ่นใหม่ โดยพัฒนาฐานข้อมูลด้านอุปสงค์และอุปทานด้านการเกษตร สร้างบุคลากรด้านการเกษตร และปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรให้ทันสมัย

๒.๕ นโยบายรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์^๔

๒.๕.๑ นโยบายหลัก ๑๒ ด้าน

๑. การพัฒนาเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของไทย

๑.๑ การพัฒนาภาคอุตสาหกรรม

พัฒนาอุตสาหกรรมเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว (Bio-Circular-Green (BCG) Economy) โดยนำความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาพัฒนาต่อยอดและสร้างมูลค่าเพิ่มจากทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพและวัฒนธรรมในการผลิตสินค้าเกษตร อุตสาหกรรมและบริการของท้องถิ่น ปรับระบบการบริหารจัดการการผลิตและระบบโลจิสติกส์ ส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทน การใช้ประโยชน์จากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาเพิ่มมูลค่า การบริหารจัดการของเสียอุตสาหกรรมและขยะแบบคลัสเตอร์ระหว่างอุตสาหกรรมและชุมชนในแต่ละพื้นที่ของจังหวัด กลุ่มจังหวัด เพื่อลดผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ พร้อมทั้งให้ความสำคัญกับกฎระเบียบทางด้านสิ่งแวดล้อมในระดับประเทศและระหว่างประเทศ

๑.๒ พัฒนาภาคเกษตร

๑) รักษาเสถียรภาพราคาสินค้าเกษตรและรายได้ให้กับเกษตรกรในสินค้าเกษตรสำคัญ อาทิ ข้าว ยางพารา มันสำปะหลัง ปาล์ม อ้อย และข้าวโพด โดยผ่านเครื่องมือและมาตรการที่เหมาะสม มีประสิทธิภาพ

^๔ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (๒๕๖๒, กรกฎาคม). คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา.

ไม่เป็นภาระกับงบประมาณแผ่นดินเกินสมควร จัดให้มีระบบประกันภัยสินค้าเกษตร การพัฒนาระบบตลาดที่เชื่อมโยงผลผลิตของเกษตรกรถึงผู้ประกอบการแปรรูปและผู้บริโภคอย่างเป็นธรรม การใช้เทคโนโลยีและเครื่องมือในการขยายและเข้าถึงตลาดในรูปแบบต่างๆ การอำนวยความสะดวกทางการค้า และการพัฒนาระบบโลจิสติกส์การเกษตรที่มีประสิทธิภาพ

๒) ลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตที่เหมาะสมและไม่ก่อให้เกิดภาระทางการเงินการคลังของภาครัฐ โดยจัดให้มีมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มรายได้และลดต้นทุนการเกษตรครบวงจร ตั้งแต่การปรับโครงสร้างต้นทุนการผลิต อาทิ เมล็ดพันธุ์ พื้นที่เพาะปลูก ปุ๋ย เครื่องจักรกลและอุปกรณ์การเกษตร แหล่งน้ำ และระบบไฟฟ้าเพื่อการเกษตร การลดภาระหนี้สินโดยให้เกษตรกรเข้าถึงแหล่งเงินทุนในระบบที่มีต้นทุนต่ำ การลดความเสี่ยงจากราคาพืชผลทางการเกษตร การพัฒนาทักษะอาชีพเสริมรายได้ รวมทั้งการวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีการเกษตรเพื่อเพิ่มผลผลิต และการปรับเปลี่ยนการผลิตให้เหมาะสมกับฐานทรัพยากรในพื้นที่และความต้องการของตลาด นำระบบข้อมูลสารสนเทศการเกษตร ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการจัดเขตพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning) และส่งเสริมกลไกอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน รวมทั้งระบบการบริหารจัดการเชิงรุกมาใช้ในการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรให้เหมาะสมกับพื้นที่

๓) พัฒนาองค์กรเกษตรกรและเกษตรกรรุ่นใหม่ โดยเพิ่มทักษะการประกอบการและพัฒนาความเชื่อมโยงของกลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน และสหกรณ์ในทุกระดับ โดนเฉพาะด้านการตลาด การค้าออนไลน์ ระบบบัญชี เพื่อขยายฐานการผลิตและฐานการตลาดของสถาบันเกษตรกรให้เข้มแข็ง มีความสามารถในการแข่งขัน รวมทั้งการพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ไปสู่เกษตรกรอัจฉริยะ เพื่อการพัฒนาภาคเกษตรได้อย่างมั่นคงต่อไปในอนาคต

๔) ส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร เพื่อยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตให้กับเกษตรกร โดยใช้ประโยชน์จากฐานความหลากหลายทางชีวภาพ การลด ละ เลิกใช้ยาปราบศัตรูพืชโดยเร็ว โดยต้องจัดหาสารทดแทนที่มีประสิทธิภาพเพียงพอและเป็นที่ยอมรับของเกษตรกร การส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรที่มีมูลค่าเพิ่มและโอกาสทางเศรษฐกิจ อาทิ เกษตรอินทรีย์ เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เกษตรปลอดภัย เกษตรชีวภาพ และเกษตรแปรรูป เพื่อต่อยอดไปสู่เกษตรอุตสาหกรรม ส่งเสริมการวิจัยพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีในการพัฒนาสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ รวมทั้งส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้คุณภาพมาตรฐานและความปลอดภัย

๕) ดูแลเกษตรกรผู้มีรายได้น้อยให้สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ในที่ดินทำกิน แหล่งเงินทุน โครงสร้างพื้นฐาน และปัจจัยการผลิตต่างๆ รวมทั้งดูแลและลดความเสียหายจากการทำการเกษตรในพื้นที่ประสบภัยทางธรรมชาติซ้ำซาก โดยกำหนดเขตพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning)

๖) ส่งเสริมการปลูกไม้มีค่าเป็นพืชเศรษฐกิจ โดยการสนับสนุนพันธุ์กล้าไม้ และให้ความรู้ในการบริหารจัดการเชิงพาณิชย์อย่างเหมาะสม ทั้งในด้านการปลูก บำรุงรักษา ดูแล และการแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ซึ่งจะช่วยเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรอีกทางหนึ่ง

๗) ส่งเสริมการทำปศุสัตว์ให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น โดยส่งเสริมการตลาด วิจัยและพัฒนาพันธุ์สัตว์เศรษฐกิจและสัตว์พื้นบ้าน อาทิ โคเนื้อ แพะ และแกะ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม พัฒนามาตรฐานการผลิต และคุณภาพของผลิตภัณฑ์ให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากลและสอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งสนับสนุนการส่งออกผลิตภัณฑ์ดังกล่าวไปสู่ตลาดโลก

๘) พื้นฟูและสนับสนุนอาชีพการทำประมงให้เกิดความยั่งยืนบนพื้นฐานของการรักษาทรัพยากรทางการประมงและทรัพยากรทางทะเลให้มีความสมบูรณ์อย่างต่อเนื่อง โดยเพิ่มขีดความสามารถการทำประมงอย่างถูกต้องในกลุ่มประมงพื้นบ้านและเชิงพาณิชย์ การเข้าถึงแหล่งทุนเพื่อเพิ่มศักยภาพในการสร้างรายได้และลดต้นทุนการทำประมง ลดอุปสรรคในการประกอบอาชีพ ส่งเสริมการรวมกลุ่มประมงชายฝั่งและประมงพื้นบ้าน เพื่อสร้างพลังในการประกอบอาชีพควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ในพื้นที่ และเร่งพัฒนาการเพาะเลี้ยงในทะเลที่

สอดคล้องกับแผนการใช้ประโยชน์เชิงพื้นที่ รวมถึงการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมจากภูมิปัญญาในการแปรรูปมาเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์และสินค้าประมง

๒. การพัฒนาสร้างความเข้มแข็งจากฐานราก

ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนและผลิตภัณฑ์ชุมชน สร้างมูลค่าเพิ่มธุรกิจชุมชนผ่านอัตลักษณ์ของพื้นที่ โดยส่งเสริมให้ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ของไทย ผู้ประกอบการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ และสหกรณ์ในชุมชนให้สามารถใช้ประโยชน์และต่อยอดจากสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ภูมิปัญญา วัฒนธรรม และทรัพยากรในพื้นที่ รวมทั้งเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อสร้างสรรค์คุณค่าผลิตภัณฑ์และบริการของชุมชนที่มีอัตลักษณ์และมีมาตรฐานการผลิตตามหลักสากล ซึ่งจะช่วยสร้างรายได้สู่ชุมชนอย่างทั่วถึง นำไปสู่การสร้างเศรษฐกิจชุมชนที่สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืนและมีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจของจังหวัดมากขึ้น

๓. การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและการรักษาสีเขียวเพื่อสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน

๓.๑ ปรับปรุงระบบที่ดินทำกินและลดความเหลื่อมล้ำด้านการถือครองที่ดิน โดยจัดสรรที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยให้แก่ราษฎรที่ยากไร้และเกษตรกรตามหลักการของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ การกระจายสิทธิการถือครองให้แก่ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ที่ไม่ได้รกร้าง และมีมาตรการป้องกันการเปลี่ยนมือไปอยู่ในครอบครองของผู้ที่มีใช้เกษตรกรและผู้ยากจน จัดทำระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการที่ดิน จัดทำหลักฐานการถือครองที่ดินของรัฐทุกประเภท จัดทำแผนที่แสดงแนวเขตที่ดินของรัฐให้ชัดเจน และเร่งแก้ไขปัญหาเขตที่ดินทับซ้อนและแนวเขตพื้นที่ป่าที่ไม่ชัดเจน เพื่อลดข้อขัดแย้งระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่รัฐ

๓.๒ ส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ แหล่งน้ำชุมชน และทะเล โดยเชื่อมโยงกับแผนบริหารจัดการน้ำ ๒๐ ปี ของประเทศ เพิ่มผลิตผลในการจัดการและการใช้น้ำทุกภาคส่วน จัดให้มีน้ำสะอาดใช้ทุกครัวเรือนในชุมชนชนบท ในปริมาณ คุณภาพ และราคา ที่เข้าถึงได้ มีระบบการจัดการน้ำชุมชนที่เหมาะสม พร้อมทั้งส่งเสริม พื้นฟู อนุรักษ์ พื้นที่ต้นน้ำ พื้นที่ชุ่มน้ำ พื้นที่พิกน้ำ แหล่งน้ำธรรมชาติ แอ่งน้ำบาดาล การระบายน้ำชายฝั่ง เพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบ และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำให้ทัดเทียมระดับสากล ดูแลภัยพิบัติจากน้ำ พัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบ และเพิ่มพื้นที่ชลประทาน เพื่อลดความเหลื่อมล้ำและสร้างระบบจัดสรรน้ำที่เป็นธรรม รวมทั้งส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมบริหารจัดการน้ำในชุมชนตามแนวพระราชดำริ

๓.๓ แก้ไขปัญหาก๊าซเรือนกระจกและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยมุ่งเน้นการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก สร้างสังคมคาร์บอนต่ำและปลอดภัยขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน กำหนดมาตรการควบคุมการเผาพื้นที่เพื่อทำการเพาะปลูก ปรับปรุงการบริหารจัดการภัยพิบัติทั้งระบบ และการสร้างความรู้ความเข้าใจของประชาชนในการรับมือและปรับตัว เพื่อลดความเสียหายจากภัยธรรมชาติและผลกระทบที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สนับสนุนการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานของภาครัฐและภาคเอกชนที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาปรับปรุงระบบบริหารจัดการต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายตามพันธกรณีระหว่างประเทศที่ไทยเข้าร่วมและให้สัตยาบันไว้

๓.๔ พัฒนากลไกแก้ไขปัญหาค่าความขัดแย้งด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยให้ความสำคัญกับการจัดทำระบบการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์มาใช้เป็นเครื่องมือเชิงนโยบาย ในการเพิ่มขีดความสามารถในการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาร่วมกันของภาคส่วนต่างๆ ในสังคม และบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐทั้งระดับประเทศ ราชสาขา และเชิงพื้นที่ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน ลดความขัดแย้งระหว่างยุทธศาสตร์ต่างๆ โดยเฉพาะระหว่างยุทธศาสตร์ราชสาขากับยุทธศาสตร์เชิงพื้นที่

๒.๕.๒ นโยบายเร่งด่วน ๑๒ เรื่อง

๑. การแก้ไขปัญหาในการดำรงชีวิตของประชาชน โดยลดข้อจำกัดในการประกอบอาชีพของคนไทย การจัดการระบบการขนส่งสาธารณะผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล ทบทวนรูปแบบและมาตรฐานหาบเร่แผงลอยในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล เพื่อยังคงเอกลักษณ์ของเมืองหลวงแห่งร้านอาหารริมถนน ทำให้บ้านเมืองเป็นระเบียบเรียบร้อยและ

สวยงาม แก้ไขปัญหาหนี้สินและลดภาระหนี้สินของประชาชนในกองทุนหมู่บ้าน กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา หนี้สินนอกระบบ การฉ้อโกงหลอกลวงประชาชนโดยครอบคลุมไปถึงการฉ้อโกงหลอกลวงผ่านระบบออนไลน์ ปรับปรุงระบบภาษีและการให้สินเชื่อที่เอื้อให้ประชาชนสามารถมีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเองได้ตามความพร้อม ปรับปรุงระบบที่ดินทำกินให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงได้ จัดทำแนวทางการกำหนดสิทธิและการจัดการสิทธิในที่ดินของเกษตรกรที่เหมาะสม ลดอุปสรรคในธุรกิจประมงพาณิชย์และประมงชายฝั่ง รวมทั้งช่วยเหลือดูแลประมงพื้นบ้าน โดยยังต้องสอดคล้องกับมาตรฐานด้านการประมงขององค์ระหว่างประเทศ

๒. การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและพัฒนานวัตกรรม โดยจัดพื้นที่การเกษตรให้สอดคล้องกับระบบบริหารจัดการน้ำและคุณภาพของดินตาม Agri-Map กำหนดเป้าหมายรายได้เกษตรกรให้สามารถมีรายได้จากผลผลิตทางการเกษตรที่มีคุณภาพในสินค้าเกษตรสำคัญ อาทิ ข้าว ยางพารา มันสำปะหลัง ปาล์ม อ้อย และข้าวโพด ด้วยการชดเชย การประกันรายได้ ส่งเสริมระบบประกันภัยสินค้าเกษตร หรือเครื่องมือทางการเงินสมัยใหม่ที่ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบทางวินัยการเงินการคลังของภาครัฐในระยะยาว ส่งเสริมเกษตรกรพันธสัญญา และศึกษารูปแบบระบบแบ่งปันผลกำไรสินค้าเกษตรที่เป็นธรรมให้แก่เกษตรกร แก้ไขปัญหาข้าวครบวงจร ส่งเสริมการใช้ยางพาราในภาคอุตสาหกรรมและการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ ส่งเสริมการใช้ผลผลิตทางการเกษตรในอุตสาหกรรมพลังงาน สร้างนวัตกรรมและเครื่องมือทางการเกษตรในราคาที่เข้าถึงได้เพื่อลดต้นทุนการผลิต ควบคุมมาตรฐานการใช้สารเคมีหรือปุ๋ยเคมีในการเกษตรเพื่อนำไปสู่การลด ละ เลิกการใช้สารเคมีหรือปุ๋ยเคมี โดยจัดหาสิ่งทดแทนที่มีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับของเกษตรกร ต่อยอดภูมิปัญญาและความรู้ของปราชญ์ชาวบ้านในการสร้างนวัตกรรมผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูป รวมทั้งเร่งศึกษาวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการใช้อัญชากัญชง และพืชสมุนไพรในทางการแพทย์ อุตสาหกรรมทางการแพทย์ และผลิตภัณฑ์อื่นๆ เพื่อสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจและการสร้างรายได้ของประชาชน โดยกำหนดกลไกการดำเนินงานที่รัดกุม เพื่อมิให้เกิดผลกระทบทางสังคมตามที่กฎหมายบัญญัติไว้อย่างเคร่งครัด

๓. การวางรากฐานระบบเศรษฐกิจของประเทศสู่อนาคต โดยต่อยอดอุตสาหกรรมเป้าหมายและวางรากฐานการพัฒนาภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว ดึงดูดการลงทุนของภาคเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเขตเศรษฐกิจพิเศษ เมืองอัจฉริยะ และการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานที่ทันสมัย รวมทั้งวางรากฐานการพัฒนาเทคโนโลยีสื่อสารไร้สายในระบบ 5G ควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะของผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม และชุมชน ในการเข้าถึงตลาดในประเทศและตลาดโลกผ่านแพลตฟอร์มพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ และการใช้ประโยชน์ของเทคโนโลยีสื่อสารสมัยใหม่ในการให้บริการสาธารณสุขและการศึกษาทางไกล การสร้างผู้ประกอบการอัจฉริยะทั้งในส่วนผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม เกษตรกร รวมถึงผู้ประกอบการยุคใหม่ พร้อมทั้งส่งเสริมการใช้ปัญญาประดิษฐ์เพื่อเป็นฐานในการขับเคลื่อนประเทศด้วยปัญญาประดิษฐ์ในอนาคต

๔. การจัดเตรียมมาตรการรองรับภัยแล้งและอุทกภัย ตั้งแต่การป้องกันก่อนเกิดภัย การให้ความช่วยเหลือระหว่างเกิดภัย และการแก้ไขปัญหาในระยะยาว โดยจัดระบบติดตามสถานการณ์อย่างต่อเนื่องและกำหนดมาตรการที่เหมาะสม เพื่อให้สามารถบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนให้ได้มากที่สุดและทันทั่วทั้ง รวมทั้งพัฒนาการปฏิบัติการฝนหลวงให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๒.๖ การพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)^๖

๒.๖.๑ กรอบแนวคิดการพัฒนา

๑) เศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาการเกษตร แม้ว่าจะมีการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้กับการพัฒนาการเกษตรของประเทศอย่างต่อเนื่อง แต่ปัญหาของเกษตรกรยังคงมีอยู่ในสังคมไทยเป็นเพราะเกษตรกรไทยส่วนใหญ่เป็นรายย่อย การทำการเกษตรหลายพื้นที่ยังเป็นไปในลักษณะต่างคนต่างทำ

^๖ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (๒๕๕๙, กันยายน). แผนพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔).

สิ่งต่างๆ เหล่านี้ควรได้รับการแก้ไข โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน เพื่อให้เกษตรกรพัฒนาระบบการผลิตให้สามารถเลี้ยงตัวเองได้ตามหลักความพอประมาณ

๒) แรงงานภาคการเกษตรมีแนวโน้มลดลงและการก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ แรงงานในภาคการเกษตรลดลงเนื่องจากเคลื่อนย้ายไปทำงานในภาคการผลิตอื่น การก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การขยายตัวของภาคการผลิตอื่น และทัศนคติของเกษตรกรส่วนใหญ่คิดว่าการทำการเกษตรเป็นงานที่หนักและลำบาก ไม่คุ้มค่า ทำให้เยาวชนรุ่นใหม่ไม่สนใจทำอาชีพการเกษตร ส่งผลให้แรงงานภาคการเกษตรมีแนวโน้มลดลง ซึ่งปัญหาดังกล่าวจำเป็นต้องได้รับการแก้ไขอย่างเป็นระบบ

๓) การปรับตัวของเกษตรกรสู่เกษตรกรมืออาชีพ (Smart Farmer) เกษตรกรจำนวนมากยังมีข้อจำกัดในการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการผลิตเชื่อมโยงไปจนถึงการแปรรูปและการตลาด การขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องการใช้ปัจจัยการผลิตทำให้ปัจจัยการผลิตดังกล่าวมากเกินความจำเป็น การปรับตัวของเกษตรกรจึงเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้เป้าหมายการพัฒนาการเกษตรของประเทศบรรลุผลสำเร็จได้

๔) การส่งเสริมการทำเกษตรในรูปแบบของการพัฒนาเครือข่ายเกษตรกร องค์กรเกษตรกร และสถาบันเกษตรกร

๕) การบริหารจัดการสินค้าเกษตร ภาคการเกษตรมีความอ่อนไหวและเปราะบางมากกว่าภาคการผลิตอื่นๆ จึงควรเน้นในเรื่องการวางแผนความต้องการและการผลิตสินค้าเกษตร (Demand & Supply) ในระดับจังหวัด เพื่อเป็นข้อมูลให้กับส่วนกลางในการบริหารจัดการสินค้าเกษตรในภาพรวม การขึ้นทะเบียนเกษตรกรทั่วประเทศ เพื่อรู้ปริมาณการผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญ

๖) มาตรฐานสินค้าเกษตร ประเทศไทยได้มีการพัฒนาด้านมาตรฐานสินค้าเกษตรไปมากเมื่อเทียบกับประเทศเพื่อนบ้าน แต่ยังคงมีปัญหาในเรื่องของการพัฒนาให้ทั่วถึง ทั้งด้านองค์ความรู้ การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานสินค้าเกษตร การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ เพื่อยืดอายุของสินค้าเกษตรและเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าเกษตร ดึงดูดความสนใจและตอบสนองต่อความต้องการที่หลากหลายของผู้บริโภคได้เป็นอย่างดี

๗) โลจิสติกส์และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการเกษตร เป็นการดำเนินการต่อเนื่องจากแผนพัฒนาการเกษตร ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) โดยยกระดับบุคลากรภาครัฐ เกษตรกร/สถาบันเกษตรกร เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน พัฒนาทักษะการบริหารจัดการโลจิสติกส์ระดับฟาร์ม ส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมในโซ่คุณค่าของสินค้าเกษตร สนับสนุนให้เกิดเครือข่ายเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

๘) ความมั่นคงทางอาหารและพลังงาน การใช้พลังงานของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ส่งผลให้หลายประเทศรวมถึงประเทศไทยหันมาพึ่งพาการใช้พลังงานทดแทนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ความต้องการพืชพลังงานมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

๙) การเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การวางมาตรการและแนวทางเพื่อเตรียมความพร้อมรับมือและสนับสนุนการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมีความสำคัญอย่างมากในการพัฒนาภาคการเกษตรของไทย

๑๐) การวิจัยและพัฒนาด้านการเกษตร รวมถึงนวัตกรรมและเทคโนโลยีการเกษตร

๑๑) กฎระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเกษตร

๑๒) ความร่วมมือและข้อตกลงระหว่างประเทศ ประเด็นสำคัญที่ควรพัฒนา คือ การศึกษากฎระเบียบและกฎหมายของประเทศคู่ค้าที่จะมีผลกระทบต่อการค้าสินค้าเกษตร มาตรการนำเข้า-ส่งออกสินค้า

๑๓) การบริหารจัดการสินค้าเกษตรเพื่อรองรับการค้าชายแดนและเขตเศรษฐกิจพิเศษ

๒.๖.๒ ทิศทางการพัฒนา

๑) วิสัยทัศน์ “ภาคเกษตรก้าวไกลด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ตลาดนำการผลิต ชีวิตเกษตรกรมีคุณภาพ ทรัพยากรการเกษตรมีความสมดุลและยั่งยืน”

๒) พันธกิจ

- (๑) พัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกรให้มีความมั่นคง
- (๒) พัฒนาเศรษฐกิจการเกษตรให้เติบโตอย่างมีเสถียรภาพ
- (๓) ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพตลอดโซ่อุปทานให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด และส่งเสริมงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมเพื่อนำมาใช้ประโยชน์
- (๔) ส่งเสริมให้มีการบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

๓) วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และตัวชี้วัด

(๑) วัตถุประสงค์

- เพื่อสร้างความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกร สามารถพึ่งพาตนเองได้ มีการถ่ายทอดความรู้อย่างต่อเนื่อง เกิดการรวมกลุ่มเกษตรกรและเชื่อมโยงเครือข่ายกับภายนอกอย่างเข้มแข็ง และลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้
- เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรยกระดับผลิตภาพ ประสิทธิภาพ คุณภาพ มาตรฐาน รวมทั้งสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรให้ตอบสนองความต้องการของตลาด
- เพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันของสินค้าเกษตร รวมทั้งพัฒนางานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมมาใช้ประโยชน์
- เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถปรับตัวและสร้างภูมิคุ้มกันรองรับต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้

(๒) เป้าหมาย

- ความผาสุกของเกษตรกรเพิ่มขึ้นอยู่ที่ระดับ ๘๕ ในปี ๒๕๖๔
- เกษตรกรมีรายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตรเพิ่มขึ้นเป็น ๕๙,๔๖๐ บาทต่อครัวเรือน ในปี ๒๕๖๔
- เศรษฐกิจภาคเกษตรเติบโตเฉลี่ยร้อยละ ๓ ต่อปี
- จำนวนงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านการเกษตรถูกนำไปใช้ประโยชน์เพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ ๕ ต่อปี
- ทรัพยากรการเกษตรได้รับการฟื้นฟูและใช้ประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืนเพิ่มขึ้น

(๓) ตัวชี้วัด

- ดัชนีชี้วัดความผาสุกของเกษตรกร
- รายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตร
- GDP ภาคเกษตร
- จำนวนงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมที่นำไปใช้ประโยชน์
- ทรัพยากรการเกษตรที่มีการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ

๔) ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาการเกษตร

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

- ขยายผลการทำการเกษตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- เสริมสร้างความภาคภูมิใจและความมั่นคงในการประกอบอาชีพเกษตรกร
- ส่งเสริมการทำเกษตรกรรมยั่งยืนให้เห็นผลในทางปฏิบัติ
- พัฒนาศักยภาพของเกษตรกรสู่เกษตรกรมืออาชีพ
- สร้างความเข้มแข็งและเชื่อมโยงเครือข่ายของเกษตรกร และสถาบันเกษตรกร

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตรตลอดโซ่อุปทาน

- ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานรองรับความต้องการของตลาด
- ส่งเสริมการบริหารจัดการโซ่อุปทานสินค้าเกษตร
- เพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร
- จัดตั้งศูนย์กลางและพัฒนา ระบบตลาดสินค้าเกษตร
- เสริมสร้างความมั่นคงทางอาหารอย่างยั่งยืน
- สนับสนุนความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน
- สนับสนุนการจัดการความเสี่ยงที่จะกระทบต่อพืชผลทางการเกษตร
- ส่งเสริมการค้าชายแดน การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ และความร่วมมือระหว่าง

ประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและ

นวัตกรรม

- ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านการเกษตร
- พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศการเกษตรและเชื่อมโยงข้อมูลอย่างเป็นระบบ
- ส่งเสริมการนำงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

- พื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรการเกษตร
- ส่งเสริมการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- บริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
- บริหารจัดการพื้นที่ทำกินทางการเกษตร
- สร้างภูมิคุ้มกันการเกษตรต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

- พัฒนาบุคลากรการเกษตรภาครัฐ ปรับปรุงโครงสร้างส่วนราชการ และกระบวนการ

ทำงาน

- ปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร

๒.๗ นโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มีแนวทางในการขับเคลื่อนนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในปี ๒๕๖๓ เพื่อให้สามารถนำไปดำเนินการต่อได้อย่างดี ดังนี้

๑. การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ การเพิ่มแหล่งน้ำขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก โดยได้มีการสำรวจพื้นที่ที่คาดว่าจะสามารถสร้างเป็นแหล่งกักเก็บน้ำได้ โดยเน้นในส่วนของแก้มลิงในบริเวณลุ่มน้ำต่างๆ ที่ได้มีการทำแผนที่สำรวจเอาไว้แล้ว จะมีการเพิ่มคุณภาพและปริมาณการผันน้ำจากลุ่มน้ำตะวันตกมาช่วยเหลือในลุ่มน้ำเจ้าพระยา ซึ่งจะมีการเพิ่มกำลังในการส่งน้ำจาก ๘๐๐ ล้าน ลบ.ม./ปี เป็น ๒,๐๐๐ ล้าน ลบ.ม./ปี เพื่อช่วยเหลือพี่น้องเกษตรกรและรักษาสมดุลระบบนิเวศของลุ่มน้ำเจ้าพระยา นอกจากนี้มีปฏิบัติการผันหลวงเพื่อช่วยเหลือพื้นที่เพาะปลูกพืช ป่าไม้ และเพิ่มน้ำในเขื่อนและอ่างเก็บน้ำ และมีการบริหารจัดการน้ำในช่วงฤดูแล้ง โดยกรมชลประทานได้วางแผนการจัดสรรน้ำทั้งประเทศในช่วงฤดูแล้งปี ๒๕๖๒/๖๓ ระหว่างวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ - ๓๐ เมษายน ๒๕๖๓ จำนวน ๑๗,๖๙๙ ล้าน ลบ.ม. รวมทั้งชุดสระน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานขนาด ๑,๒๖๐ ลบ.ม. ให้เกษตรกรที่ขอรับการสนับสนุนทั่วประเทศ จำนวน ๔๐,๐๐๐ บ่อ เพื่อกักเก็บน้ำ บรรเทาและชะลอความแห้งแล้ง เพิ่มความชุ่มชื้นให้แก่ดินในฤดูฝนทั้งช่วงหรือฤดูแล้งในระดับไร่นา

๒. การส่งเสริมสินค้าเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ จะมีการนำศาสตร์พระราชาและเกษตรทฤษฎีใหม่เข้ามาเป็นนโยบายที่จะขับเคลื่อนของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และมีมาตรการในการ “ลด ละ เลิก” การใช้สารเคมี จะประชาสัมพันธ์ให้พี่น้องเกษตรกรใช้สารเคมีให้น้อยที่สุด สำหรับพื้นที่ที่มีความพร้อมก็จะขอให้ “ละ” การใช้สารเคมี และเป้าหมายสุดท้ายคือการเลิกใช้สารเคมี โดยจะมีการหาและพัฒนาสารชีวภัณฑ์ต่างๆ มาทดแทน รวมถึงการใช้มาตรการต่างๆ อาทิ การใช้เครื่องจักรกลการเกษตรมาทดแทนแรงงาน เป็นต้น

๓. การใช้ระบบการตลาดนำการผลิต จากนโยบายที่ดำเนินการมาในปี ๒๕๖๒ เพื่อแก้ไขปัญหาสินค้าล้นตลาดและราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ จึงได้มีมาตรการในการหาตลาดใหม่ทั้งในและต่างประเทศ เป็นการเพิ่มช่องทางในการขายให้กับผู้ผลิตสินค้าเกษตร ไม่ว่าจะเป็นในส่วนของสหกรณ์ เกษตรแปลงใหญ่ วิสาหกิจชุมชน และกลุ่มเกษตรกร Young Smart Farmer ที่ต้องการจะสร้างความเข้มแข็ง เพื่อนำร่องในการปฏิรูปภาคการเกษตร ซึ่งจะมีหน่วยงานเข้าไปแนะนำตลาดในเรื่องออนไลน์ อาทิ การร่วมมือกับ LAZADA Thailand ในการจัดอบรม การเข้าสู่ตลาดออนไลน์ การขายสินค้าเกษตรโดยตรง รวมถึงการแปรรูปสินค้าเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่า โดยได้เริ่มดำเนินการไปแล้วและจะ KICK OFF โครงการในเดือนมกราคม ๒๕๖๓ และหลังจากนั้นจะดำเนินการในทุกภาคของประเทศไทย เพื่อดำเนินการส่งเสริมและขยายตลาดให้กับพี่น้องเกษตรกร

๔. การลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มคุณภาพการผลิต ได้มีการตั้งคณะกรรมการการปรับปรุงปุ๋ย การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ของดินหรือปุ๋ยสั่งตัด โดยมีเป้าหมายในการดำเนินการคือการลดต้นทุนในส่วนของค่าปุ๋ยลง ๓๐% แต่ถ้าเกษตรกรมีความพร้อมในการใช้ปุ๋ยจากธรรมชาติ ทั้งปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยอินทรีย์ ทางภาครัฐก็พร้อมเข้าไปส่งเสริม ให้ความรู้ เพื่อให้เกษตรกรสามารถผลิตปุ๋ยไว้ใช้เอง อีกทั้งยังมีการใช้เทคโนโลยีมาพัฒนาพันธุ์พืช เพื่อปรับปรุงคุณภาพและผลผลิตต่อไปให้สูงขึ้น นอกจากนี้ ยังต้องมีการพัฒนาการจัดส่งสินค้า (ระบบโลจิสติกส์) เพื่อลดค่าใช้จ่ายในการลดค่าขนส่งทุกประเภท ซึ่งมีการเจรจาทั้ง Kerry ไปรษณีย์ไทย และการบินไทย ถือเป็นมาตรการหนึ่งที่กระทรวงเกษตรฯ กำลังเร่งดำเนินการ

๕. การบริหารจัดการประมงอย่างยั่งยืน ทั้งประมงพาณิชย์และประมงพื้นบ้าน สำหรับประมงพื้นบ้านได้มีการขึ้นทะเบียน ซึ่งขณะนี้มีการขึ้นทะเบียนแล้วประมาณ ๕๐,๐๐๐ กว่าลำ ส่วนประมงพาณิชย์จะเร่งส่งเสริมให้รักษาสมดุลของทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล เพื่อให้สามารถทำประมงได้ตลอดทั้งปี ซึ่งตลอดระยะเวลาดำเนินการภายใต้เงื่อนไขของ IUU ช่วง ๒ - ๓ ปีที่ผ่านมา กระทรวงเกษตรฯ โดยกรมประมงได้มีของขวัญให้พี่น้องชาวประมง โดยการเพิ่มวันทำการประมงให้กับเรืออวนลากในอ่าวไทยอีก ๓๐ วัน และในปี ๒๕๖๓ เรือประมงประเภทอื่น ทั้งในอ่าวไทยและอันดามัน (ยกเว้นเรืออวนลาก) จะทำการประมงได้ตลอดทั้งปี โดยกระทรวงเกษตรฯ ได้การรักษาสอดคล้องการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและภายใต้เงื่อนไขของ IUU

๖. การแก้ปัญหาเฉพาะหน้าให้เกษตรกร กระทรวงเกษตรฯ มีมาตรการที่จะส่งเสริมรายได้เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนให้กับพี่น้องเกษตรกร ทั้งการจ้างงานของกรมชลประทาน ซึ่งขณะนี้ได้มีการตั้งงบประมาณไว้เรียบร้อยแล้ว เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้ในขณะที่ไม่สามารถทำการเกษตรตามปกติได้ อีกทั้งจะมีการเพิ่มพันธุ์สัตว์น้ำทั่วประเทศ โดยเตรียมพันธุ์ปลา พันธุ์กุ้งไว้ประมาณ ๕๕๐ ล้านตัว และจะใช้เวลา ๔ - ๖ เดือน ทำให้พี่น้องเกษตรกรสามารถจับไปบริโภคหรือจับไปขาย เป็นการเพิ่มรายได้อีกหนึ่งทางหนึ่ง นอกจากนี้ ยังส่งเสริมการเลี้ยงปศุสัตว์ที่มีความต้องการของตลาด ได้แก่ โค กระบือ แพะ และการแจกที่ดินทำกิน (ส.ป.ก.) ให้แก่เกษตรกรด้วย

๗. การตั้งศูนย์เทคโนโลยีทางการเกษตร (Agri-technology and innovation center: AIC) โดยจะมีการตั้งศูนย์ AIC ทั้ง ๗๗ จังหวัดทั่วประเทศ และการจัดทำข้อมูลสารสนเทศด้านการเกษตร (Big data) เป็นการเชื่อมโยงกับ ๑๐ หน่วยงานหลัก ซึ่งจะทำให้พี่น้องเกษตรกรสามารถเข้าถึงข้อมูลและสามารถเข้ามาตรวจสอบข้อมูลที่เป็นประโยชน์ อาทิ การตรวจสอบศักยภาพพื้นที่โดยใช้ Agri-Map เพื่อจัดทำ Zoning เป็นต้น

๘. พัฒนาศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) จำนวน ๘๘๒ ศูนย์หลักทุกอำเภอทั่วประเทศ เป็นหน่วยขับเคลื่อนนโยบายการเกษตร องค์ความรู้ด้านการผลิต การแปรรูป การตลาดแก่เกษตรกร ร่วมกับศูนย์ปราชญ์ชาวบ้าน

๒.๘ แผนพัฒนาภาคในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕) ฉบับทบทวน^๗

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

“ศูนย์กลางเศรษฐกิจของอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง”

ประกอบด้วยยุทธศาสตร์การพัฒนา ดังนี้

๑. บริหารจัดการน้ำให้เพียงพอต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน
๒. แก้ปัญหาความยากจนและพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้มีรายได้น้อยเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม
๓. สร้างความเข้มแข็งของฐานเศรษฐกิจภายในควบคู่กับการแก้ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๔. พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบูรณาการ
๕. ใช้โอกาสจากการพัฒนาโครงข่ายคมนาคมขนส่งที่เชื่อมโยงพื้นที่เศรษฐกิจหลักภาคกลางและพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) เพื่อพัฒนาเมือง และพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ๆ ของภาค
๖. พัฒนาความร่วมมือและใช้ประโยชน์จากข้อตกลงกับประเทศเพื่อนบ้านในการสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจตามแนวชายแดนและแนวระเบียงเศรษฐกิจ

สภาพเศรษฐกิจสาขาเกษตรของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

๑. เป็นแหล่งผลิตพืชเศรษฐกิจหลักของประเทศ แต่รูปแบบการผลิตยังอาศัยน้ำฝนเป็นหลัก จึงมีผลผลิตต่ำ โดยในปี ๒๕๖๐ ผลผลิตภาคเกษตรมีมูลค่า ๒๙๒,๖๘๘ ล้านบาท พืชหลักของภาค ได้แก่ ข้าว อ้อยโรงงาน และมันสำปะหลัง โดยมีพื้นที่ปลูกข้าวมากที่สุดของประเทศ ส่วนใหญ่ปลูกข้าวหอมมะลิ ๑๐๕ ในพื้นที่ตอนกลางและตอนล่างของภาค โดยเฉพาะพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ให้ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดยโสธร ศรีสะเกษ สุรินทร์ มหาสารคาม ร้อยเอ็ด และทุ่งสัมฤทธิ์ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดนครราชสีมาและบุรีรัมย์ โดยผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ในภาพรวมต่ำกว่าระดับประเทศ เนื่องจากทำการเกษตรแบบดั้งเดิม ใช้สารเคมีสูง ซึ่งในแต่ละปีมีการนำเข้าวัตถุดิบทางการเกษตร เฉลี่ยไม่ต่ำกว่า ๓ พันล้านบาทต่อปี เป็นภาคที่มีพื้นที่ปลูกอ้อยและมันสำปะหลังมากที่สุดของประเทศ โดยอ้อยส่วนใหญ่ปลูกในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ ขอนแก่น กาฬสินธุ์ และอุดรธานี และมันสำปะหลังในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ และอุดรธานี

สำหรับพื้นที่ปลูกข้าวอินทรีย์ มีแนวโน้มขยายพื้นที่มากขึ้น ปัจจุบันแหล่งปลูกข้าวอินทรีย์ในประเทศไทยร้อยละ ๘๐ อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเฉพาะในพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ (ยโสธร สุรินทร์ มหาสารคาม ศรีสะเกษ ร้อยเอ็ด) และอุบลราชธานี ส่วนอีกร้อยละ ๒๐ อยู่ในภาคเหนือตอนบน ตลาดข้าวอินทรีย์ส่วนใหญ่ส่งออกต่างประเทศ โดยเฉพาะสหภาพยุโรป

๒. มีพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรมากที่สุด แต่ขนาดฟาร์มที่ถือครองต่อครัวเรือนเกือบต่ำสุดของประเทศ ในปี ๒๕๖๐ มีพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร ๖๓.๘๕ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๘ ของประเทศ โดยพบว่าพื้นที่ที่มีการใช้ประโยชน์ที่ดินสูงสุด คือ จังหวัดในบริเวณตอนล่างของภาค มีพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรมากที่สุด ๓๒.๙๒ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๕ ของภาค สำหรับขนาดฟาร์มที่ถือครองต่อครัวเรือนมีเพียง ๒๓.๔ ไร่ต่อครัวเรือน ต่ำกว่าระดับประเทศที่มีขนาดฟาร์มถือครองต่อครัวเรือน ๒๕.๒ ไร่ต่อครัวเรือน จังหวัดที่มีเนื้อที่ถือครองทำการเกษตรต่อครัวเรือนมากที่สุด ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา บึงกาฬ เลย และหนองบัวลำภู มีเนื้อที่ถือครอง ๓๒.๑๔ ๓๑.๑๒ ๓๐.๑๙ และ ๒๘.๘๓ ไร่ต่อครัวเรือนตามลำดับ จังหวัดที่มีเนื้อที่ถือครองทำการเกษตรต่ำสุดของภาค ได้แก่ จังหวัดสกลนคร นครพนม และร้อยเอ็ด โดยมีเนื้อที่ถือครอง ๑๗.๗๙ ๑๘.๒๙ และ ๒๐.๑๐ ไร่ต่อครัวเรือนตามลำดับ

^๗ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๒, มีนาคม). แผนพัฒนาภาคในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕) ฉบับทบทวน.

๓. พื้นที่ชลประทานน้อยกว่าทุกภาค โดยมีเพียง ๗.๑๒ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๒ ของพื้นที่เกษตร ซึ่งต่ำกว่าระดับประเทศที่มีพื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรร้อยละ ๒๒.๐ ผลผลิตการเกษตรของภาคขึ้นอยู่กับสภาพดินฟ้าอากาศเป็นหลัก ประกอบกับความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่มีความรุนแรงมากขึ้น ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงด้านอาหาร ในพื้นที่ตอนกลางของภาคมีสัดส่วนพื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรมากที่สุดร้อยละ ๑๖.๗ ได้แก่ จังหวัดกาฬสินธุ์ มีสัดส่วนร้อยละ ๒๑.๙ ของพื้นที่เกษตรของจังหวัด รองลงมาพื้นที่ตอนล่างของภาคมีสัดส่วนพื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรร้อยละ ๑๑.๔ ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา ยโสธร มีสัดส่วนร้อยละ ๑๗.๖ และ ๑๒.๗ ของพื้นที่เกษตรของจังหวัดตามลำดับ

แผนพัฒนาการเกษตรภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕^๙

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เกี่ยวข้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ในแผนพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๓ ยุทธศาสตร์ ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ บริหารจัดการน้ำให้เพียงพอต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ และคุณภาพชีวิต

อย่างยั่งยืน

แนวทางการพัฒนา

๑. พัฒนาแหล่งน้ำเดิมและแหล่งธรรมชาติเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการกักเก็บน้ำ โดยการปรับปรุงอ่างเก็บน้ำ หนอง ฝาย และพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีอยู่เดิม และพัฒนาแหล่งธรรมชาติให้สามารถเพิ่มปริมาณการกักเก็บรวมทั้งพัฒนาแหล่งน้ำได้ดินตามความเหมาะสมของพื้นที่โดยไม่ให้เกิดผลกระทบจากดินเค็ม สร้างแหล่งกักเก็บ (แก้มลิง) อ่างเก็บน้ำ ฝาย และแหล่งน้ำขนาดเล็กในพื้นที่ที่เหมาะสมในพื้นที่การเกษตร

๒. พัฒนาแหล่งน้ำใหม่ในพื้นที่ลุ่มน้ำโขง ชี มูล โดยศึกษา สำรวจ และจัดหาพื้นที่เพื่อพัฒนาแหล่งน้ำ ตลอดจนการผันน้ำระหว่างลุ่มน้ำ แม่น้ำ ในภาคและระหว่างภาค

๓. พัฒนาระบบส่งน้ำและกระจายน้ำ เช่น ระบบสูบน้ำ อาคารบังคับน้ำ คลองส่งน้ำ เป็นต้น

๔. บริหารจัดการน้ำแบบบูรณาการเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบ โดยดำเนินการในระดับลุ่มน้ำให้มีความสมดุลระหว่างการใช้น้ำทุกกิจกรรมกับปริมาณน้ำต้นทุน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน และมีการจัดทำแผนบริหารจัดการน้ำทั้งในระยะเร่งด่วนและระยะยาว เพื่อป้องกันความเสียหายจากอุทกภัยและภัยแล้ง

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ สร้างความเข้มแข็งของฐานเศรษฐกิจภายในควบคู่กับการแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แนวทางการพัฒนา

๑. พัฒนาอาชีพและรายได้ของเกษตรกรโดยสร้างความมั่นคงของเกษตรกรรายย่อย โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรทางเลือก เกษตรกรรมยั่งยืน เกษตรแปลงใหญ่ เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เกษตรปลอดภัย เกษตรชีวภาพ เกษตรแปรรูป เกษตรอัจฉริยะ และระบบนิเวศการพัฒนาการเกษตร สนับสนุนการรวมกลุ่มเกษตรกร พัฒนาความเข้มแข็งขององค์กรและสถาบันเกษตรกร พัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนหรือสหกรณ์การเกษตร พัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เป็นมืออาชีพ สนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุนที่เป็นธรรม

๒. พัฒนาพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ให้เป็นแหล่งผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพสูงในพื้นที่จังหวัดยโสธร สุรินทร์ ร้อยเอ็ด มหาสารคาม และศรีสะเกษ รวมทั้งพื้นที่ที่มีศักยภาพอื่นๆ โดยปรับกระบวนการผลิตให้อยู่ภายใต้มาตรฐานเกษตรปลอดภัย พัฒนาห่วงโซ่เกษตรอินทรีย์ให้ครอบคลุมทุกขั้นตอนการผลิต พร้อมทั้งขยายพื้นที่เกษตรอินทรีย์ โดยส่งเสริมการผลิตและแปรรูปโดยใช้นวัตกรรม การยกระดับราคาสินค้าเกษตรอินทรีย์ให้แตกต่างจากสินค้าเกษตรที่ใช้สารเคมี และการพัฒนาระบบการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ การส่งเสริมกระบวนการตรวจรับรองแบบมีส่วนร่วมในการตรวจสอบกันเองของสมาชิกกลุ่มผู้ผลิตและชุมชน รวมทั้งการจัดทำโซนนิ่งระบบ

^๙ คณะทำงานขับเคลื่อนแผนงานบูรณาการพัฒนาพื้นที่ระดับภาค กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ). (๒๕๖๒, ตุลาคม). แผนพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕ ฉบับทบทวน.

เกษตรอินทรีย์อย่างเป็นรูปธรรม โดยนำร่องในพื้นที่ที่มีความพร้อมและเหมาะสมและเชื่อมโยงไปสู่การท่องเที่ยวเชิงเกษตรหรือการท่องเที่ยววิถีไทยเพื่อขยายฐานรายได้ พร้อมทั้งจัดทำฐานข้อมูลเกษตรอินทรีย์ เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนการผลิตที่เหมาะสม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมใหม่ๆ ให้ตอบสนองตลาดสินค้าเพื่อสุขภาพและการส่งออก จัดตั้งกองทุนเกษตรอินทรีย์ ตลอดจนมาตรการส่งเสริมตลาดสีเขียวในชุมชนและท้องถิ่น ส่งเสริมเกษตรกรและกลุ่มเกษตรกรจำหน่ายสินค้าผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce) ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

๓. ส่งเสริมการปรับเปลี่ยนไปสู่สินค้าเกษตรชนิดใหม่ตามศักยภาพของพื้นที่ (Zoning) และความต้องการของตลาด โดยส่งเสริมการปลูกพืชผัก ผลไม้ และไม้ดอก ในพื้นที่จังหวัดเลย หนองคาย บึงกาฬ นครพนม ศรีสะเกษ และอุบลราชธานี โดยสนับสนุนการปรับปรุงพัฒนาพันธุ์ การตรวจรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร การประชาสัมพันธ์ และการจัดตั้งตลาดกลาง รวมทั้งส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรสำคัญที่เป็นสารตั้งต้นในการแปรรูปผลิตภัณฑ์ในพื้นที่จังหวัดสกลนคร มหาสารคาม เลย อำนาจเจริญ และอุบลราชธานี ให้มีปริมาณมากพอและมีคุณภาพตามระบบมาตรฐานการเกษตรตามความต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศ และจัดทำฐานข้อมูลพื้นที่ปลูกพืชสมุนไพรเพื่อการบริหารจัดการ และส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อคุณภาพสูงในพื้นที่จังหวัดสกลนคร มุกดาหาร นครพนม นครราชสีมา สุรินทร์ ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และอุบลราชธานี และโคนมในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ขอนแก่น โดยสนับสนุนการปรับปรุงพันธุ์ ส่งเสริมการปลูกแปลงหญ้าและปรับปรุงคุณภาพอาหารสัตว์ พัฒนาเทคโนโลยีการเลี้ยงและทักษะเกษตรกร รวมทั้งการจัดระบบมาตรฐานโรงฆ่าสัตว์ให้ได้มาตรฐานอุตสาหกรรม (GMP) และเพิ่มช่องทางการจำหน่ายและขยายตลาดไปสู่อาเซียน

๔. ส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจฐานชีวภาพ (Bio Economy) ให้เป็นฐานรายได้ใหม่ที่สำคัญของภาค โดยมุ่งลงทุนสร้างเศรษฐกิจบนฐานของการวิจัยและนวัตกรรมระดับสูง ในลักษณะสหวิทยาการที่ใช้ทรัพยากรฐานชีวภาพ (พืช สัตว์ จุลินทรีย์) รวมถึงวัสดุเหลือทิ้งทางการเกษตร และของเสียจากโรงงานอุตสาหกรรม ฟาร์มปศุสัตว์และชุมชน พัฒนาต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์ชีวภาพที่มีมูลค่าสูง ก่อให้เกิดความก้าวหน้าและนวัตกรรมในมิติใหม่ๆ ที่ส่งผลต่อการปฏิรูปภาคเกษตร อาหาร สาธารณสุขและการแพทย์ พลังงาน อุตสาหกรรมเคมี และภาคสังคม โดยพัฒนาให้นครราชสีมา ขอนแก่น อุบลราชธานี และสกลนคร เป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปและอาหารแบบครบวงจร ส่งเสริมการแปรรูปสมุนไพรในพื้นที่จังหวัดสกลนคร มหาสารคาม สุรินทร์ อำนาจเจริญ และอุดรธานี โดยพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตให้ได้มาตรฐาน GMP พัฒนาระบบรับรองผลิตภัณฑ์สมุนไพรและสร้างแบรนด์ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและส่งออก ส่งเสริมอุตสาหกรรมใหม่และธุรกิจแนวใหม่ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ๑ และตอนล่าง ๒ ด้วยการพัฒนาต่อยอดจากวัตถุดิบและของเหลือทิ้งทางการเกษตร/อุตสาหกรรม และฐานความหลากหลายทางชีวภาพไปสู่ผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง เช่น ชีวเภสัชภัณฑ์ อาหาร อาหารสัตว์ในอนาคต โปรตีนทางเลือก ผลิตภัณฑ์อินทรีย์พลาสติกชีวภาพ (bio – plastic) สารสกัดจากพืชมูลค่าสูง เอนไซม์หรืออาหารเสริมสุขภาพจากจุลินทรีย์ เป็นต้น รวมทั้งสร้างความมั่นคงทางพลังงานระดับชุมชนจากการนำวัตถุดิบในชุมชน ของเหลือทิ้งทางการเกษตร ขยะครัวเรือนมาผลิตเป็นพลังงานเพื่อใช้ภายในครัวเรือนหรือชุมชน และส่งเสริมการใช้พลังงานหมุนเวียนในระดับชุมชน

๕. ยกระดับมาตรฐานสินค้ากลุ่มผ้าไหม ผ้าฝ้าย ผ้าย้อมคราม และส่งเสริมพื้นที่ที่มีศักยภาพให้ก้าวไปสู่การเป็นศูนย์กลางแฟชั่นในระดับภูมิภาค อาทิ กาฬสินธุ์ ขอนแก่น ชัยภูมิ นครราชสีมา สุรินทร์ และสกลนคร เป็นต้น โดยส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพสินค้า การออกแบบและตราสัญลักษณ์ พัฒนาเทคโนโลยีและงานศึกษาวิจัย สร้างนวัตกรรมเพิ่มมูลค่า พร้อมทั้งพัฒนาและยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชนอื่นๆ ยกระดับผู้ประกอบการและนักออกแบบรุ่นใหม่ให้มีทักษะความรู้ความสามารถทั้งการออกแบบและการจัดการ เพื่อให้สินค้ามีความหลากหลายและทันสมัย สร้างความเชื่อมโยงระหว่างวิสาหกิจชุมชนและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมกับภาคอุตสาหกรรม และส่งเสริมการจับคู่ธุรกิจเพื่อสร้างโอกาสทางธุรกิจ

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบูรณาการ

แนวทางการพัฒนา

๑. พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประเพณีวัฒนธรรมในทุกพื้นที่ โดยส่งเสริมชุมชนในการสร้างสรรค์กิจกรรมหรือเทศกาลประจำปีในแต่ละเดือนในพื้นที่ต่างๆ โฆษณาประชาสัมพันธ์แก่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศ เพื่อสร้างการรับรู้สินค้า บริการ แหล่งท่องเที่ยวที่สะท้อนอัตลักษณ์ของชุมชนและเมืองเก่า ได้แก่ เมืองเก่าบุรีรัมย์ เมืองเก่าพิมาย เมืองเก่าสุรินทร์ เมืองเก่านครราชสีมา และเมืองเก่าสกลนคร พัฒนาแบรนด์และสื่อสารความแตกต่างของชุมชนต่างๆ ในรูปแบบการเล่าเรื่อง (Storytelling) ส่งเสริมการขาย แพ็กเกจการท่องเที่ยวเพื่อกระตุ้นการท่องเที่ยวนอกฤดูกาล ส่งเสริมการตลาดแบบมีเป้าหมายเฉพาะกลุ่ม เช่น กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มนักเรียนนักศึกษา กลุ่มผู้ปฏิบัติธรรม กลุ่มสุขภาพสตรี เป็นต้น

๒. พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวอารยธรรมอีสานใต้ ในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ และอุบลราชธานี โดยบูรณาการจัดการแหล่งท่องเที่ยวในแต่ละจังหวัดที่ดึงดูดเด่นหรืออัตลักษณ์ของแต่ละพื้นที่มาสร้างเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวในเขตอารยธรรมอีสานใต้ และเชื่อมโยงสู่ประเทศลาว กัมพูชา และเวียดนาม เพื่อเพิ่มระยะเวลาพำนักรและค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อหัวของกลุ่มนักท่องเที่ยวคุณภาพทั้งชาวไทยและต่างประเทศ พัฒนาสินค้าและบริการที่มีจุดเด่นหรืออัตลักษณ์ที่สร้างจากทุนทางวัฒนธรรม เพื่อให้เกิดความจดจำและสร้างความโดดเด่น ลอกเลียนได้ยาก พัฒนาบุคลากรและผู้ประกอบการการท่องเที่ยวให้เป็นมืออาชีพ รักษามาตรฐานการให้บริการ จัดทำแผนที่ท่องเที่ยวให้ท่องเที่ยวได้ตลอดทั้งปี พัฒนาระบบโลจิสติกส์ขนถ่ายนักท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบไปสู่แหล่งท่องเที่ยว ดูแลความปลอดภัยและสุขลักษณะให้นักท่องเที่ยว

๓. พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มน้ำโขง ในพื้นที่จังหวัดเลย หนองคาย บึงกาฬ นครพนม มุกดาหาร อำนาจเจริญ อุบลราชธานี และสกลนคร และพัฒนาเส้นทางเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวกับประเทศเพื่อนบ้าน อาทิ สี่เหลี่ยมวัฒนธรรมล้านช้าง เลย-อุดรธานี-หนองบัวลำภู-หนองคาย-สปป.ลาว โดยพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว สินค้าและบริการ ให้สอดคล้องกับกระแสนิยมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของสองฝั่งโขง พัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวให้มีความหลากหลาย อาทิ การท่องเที่ยว/พักผ่อนชมทัศนียภาพและวิถีชีวิตลุ่มแม่น้ำโขง (Leisure/Lifestyle) การท่องเที่ยวด้วยจักรยานและการเดินทางแบบคาราวาน (Cycling/Caravan Tours) การท่องเที่ยวเชิงมหกรรม (Festivals/Events) เป็นต้น พัฒนาถนนเชื่อมโยงระหว่างแหล่งท่องเที่ยว พัฒนาท่าเรือและการท่องเที่ยวทางน้ำให้ได้มาตรฐานความปลอดภัย ส่งเสริมการบริหารจัดการที่เกิดจากชุมชนเพื่อสร้างงานและรายได้ เน้นพัฒนาผู้ประกอบการด้านการจัดการและทักษะทางภาษาเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เพิ่มขึ้น

๔. พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวยุคก่อนประวัติศาสตร์ ในจังหวัดขอนแก่น กาฬสินธุ์ อุดรธานี หนองบัวลำภู และชัยภูมิ โดยพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและพิพิธภัณฑ์ให้เป็นแหล่งเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์และมีชีวิต ออกแบบการจัดแสดง จัดนิทรรศการ มัลติมีเดีย หรือกิจกรรมต่างๆ ให้ผู้ชมมีส่วนร่วม มีความสนุกสนานรื่นรมย์เสมอ (Play and Learn) ทั้งภาษาไทยและต่างประเทศ เพื่อขยายฐานนักท่องเที่ยวที่สนใจศึกษาวิวัฒนาการของภาคตั้งแต่ยุคก่อนประวัติศาสตร์จนถึงปัจจุบัน ปลุกฝังให้เด็กเข้าพิพิธภัณฑ์ผ่านกิจกรรมทัศนศึกษาของโรงเรียนและนันทนาการของครอบครัว พัฒนาสินค้า/บริการ/ของที่ระลึก ปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน โฆษณาประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง พัฒนาระบบขนส่งสาธารณะเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวเพื่อให้เข้าถึงได้ง่ายและกลับมาได้บ่อยครั้ง

๕. พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ ศรีสะเกษ นครราชสีมา โดยส่งเสริมและสนับสนุนอุตสาหกรรมกีฬาให้ครอบคลุมทุกมิติ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทั้งจากการกีฬาและธุรกิจที่เกี่ยวข้อง อาทิ ธุรกิจการแข่งขันต่างๆ การผลิตอุปกรณ์/ชุดกีฬา/ของที่ระลึก สนามแข่งขัน อาหารเสริมและเครื่องดื่ม โรงแรม ร้านอาหาร การเดินทางและขนส่ง ประกันภัย สถาบันพัฒนากีฬาอาชีพทุกระดับ เป็นต้น ส่งเสริมการศึกษาในด้านเวชศาสตร์การกีฬา วิทยาศาสตร์การกีฬา และการบริหารจัดการธุรกิจกีฬา เพื่อผลิตบุคลากรรองรับการ

ขยายตัวของอุตสาหกรรมกีฬา สนับสนุนการจัดมหรหรมนานาชาติ รวมทั้งส่งเสริมกิจกรรมทางการตลาด และการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างการรับรู้ให้กับนักท่องเที่ยว

๖. พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวธรรมชาติ ในจังหวัดชัยภูมิ เลย นครราชสีมา อุบลราชธานี โดยส่งเสริมการท่องเที่ยวที่คำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับของระบบนิเวศ เพื่อให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน มุ่งเน้นนักท่องเที่ยวคุณภาพเพื่อให้สอดคล้องกับกิจกรรมการท่องเที่ยว ที่มุ่งเน้นให้เกิดความคุ้มค่าต่อประสบการณ์ มากกว่าการท่องเที่ยวที่คุ้มค่าเงิน สนับสนุนให้คนไทยเดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่มากขึ้น รวมทั้งให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

๗. พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกให้ได้มาตรฐาน ดูแลความปลอดภัยให้นักท่องเที่ยว ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว และพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงในลักษณะเครือข่าย เพื่อกระจายนักท่องเที่ยวจากเมืองหลักไปสู่ชุมชนและท้องถิ่น เชื่อมโยงกิจกรรมการท่องเที่ยวระหว่างภาคเอกชนกับชุมชนและท้องถิ่น ทั้งในประเทศและกับประเทศเพื่อนบ้าน ที่สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว รวมทั้งพัฒนาทักษะฝีมือบุคลากรในภาคบริการและการท่องเที่ยว จัดฝึกอบรมมัคคุเทศก์ด้านภาษาต่างประเทศ นอกจากนี้พัฒนาสินค้า OTOP สินค้าวิสาหกิจชุมชน ของที่ระลึก ร้านอาหาร ที่พักให้มีคุณภาพดี ส่งเสริมการท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่มตามความสนใจของนักท่องเที่ยว รวมถึงระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว

๒.๙ ยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด

จังหวัดกาฬสินธุ์ได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาจังหวัด ในห้วงระยะเวลา พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕ เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางของการพัฒนาจังหวัด ภายใต้ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ศักยภาพ บริบทของการพัฒนาที่ผ่านมาและในอนาคต รวมทั้งสภาพของปัญหาและความต้องการของประชาชน โดยมีเป้าหมายการพัฒนาจังหวัดกาฬสินธุ์ ดังนี้

“มั่งคั่งด้วยเกษตรปลอดภัย ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง”

ตัวชี้วัดความสำเร็จตามเป้าหมายการพัฒนาจังหวัด

ตัวชี้วัด (KPI)	ฐานข้อมูลอ้างอิง	ค่าเป้าหมาย (Target)					
		๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
ผลิตภัณท์มวลรวมเฉลี่ยต่อคนต่อปีเพิ่มสูงขึ้น	๕๗,๗๔๘ ^๗ บาท/คน/ปี	ร้อยละ ๗ ๖๑,๘๔๒	ร้อยละ ๗ ๖๖,๑๗๒	ร้อยละ ๗ ๗๐,๘๐๒	ร้อยละ ๗ ๗๕,๗๖๐	ร้อยละ ๗ ๘๑,๐๖๓	ร้อยละ ๗ ๘๖,๓๓๗
สัดส่วนคนจนลดลง	ร้อยละ ๓๑.๙๙ ^๘	๒๙.๔๙	๒๖.๙๙	๒๔.๔๙	๒๑.๙๙	๑๙.๔๙	๑๖.๙๙

^๗ GPP per capita ปี ๒๕๕๙ สศช.

^๘ รายงานสถานการณ์ความยากจน สศช. และ สำนักงานสถิติแห่งชาติ ปี ๒๕๕๙

จังหวัดกาฬสินธุ์ได้กำหนดประเด็นการพัฒนา วัตถุประสงค์ เป้าหมาย ตัวชี้วัด และแนวทางการพัฒนา รวม ๔ ประเด็นการพัฒนา รายละเอียด ดังนี้

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ พัฒนาศักยภาพที่มุ่งเน้นการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารปลอดภัย

๑) เป้าประสงค์

- ๑.๑ เพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันและรายได้ภาคการเกษตรของจังหวัด
- ๑.๒ เพิ่มศักยภาพการผลิตอาหารปลอดภัยของจังหวัด

โครงการในประเด็นการพัฒนา

Kalasin Green Market

๒) ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด (KPI)	ฐานข้อมูล อ้างอิง	ค่าเป้าหมาย (Target)					
			๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
รายได้ภาคการเกษตร ของจังหวัดเพิ่มขึ้น	ผลิตภัณฑ์มวลรวม จังหวัดด้านการเกษตร	๑๒,๘๒๖ ^๙	ร้อยละ ๗	ร้อยละ ๗	ร้อยละ ๗	ร้อยละ ๗	ร้อยละ ๗	ร้อยละ ๓
	จังหวัดด้านการเกษตร เพิ่มขึ้น	ล้านบาท	๑๓,๗๒๓	๑๔,๖๘๓	๑๕,๗๑๐	๑๖,๘๐๙	๑๗,๙๘๕	เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๔

๓) แนวทางการพัฒนา

แนวทางการพัฒนาที่ ๑ การบริหารจัดการพื้นที่เกษตร และส่งเสริมให้เกษตรกรดั้งเดิมพัฒนาสู่เกษตรสมัยใหม่รองรับกิจกรรมเกษตรและอาหารปลอดภัย

- CSF๑.๑ การส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรเป้าหมาย
- CSF๑.๒ การบริหารจัดการการใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร (Zoning)
- CSF๑.๓ การเตรียมพื้นที่เพาะปลูกและปรับปรุงดิน
- CSF๑.๔ การสร้างองค์ความรู้/ขีดความสามารถ/อาชีพให้เกษตรกร/แรงงาน

แนวทางการพัฒนาที่ ๒ การวิจัยและพัฒนาวิธีการผลิต แปรรูป การบรรจุ มาตรฐานการผลิตและความปลอดภัย ผลิตภัณฑ์ ด้วยนวัตกรรม เทคโนโลยี ให้มีคุณภาพระดับสูง เพื่อการส่งออกและรองรับตลาดสมัยใหม่

- CSF ๒.๑ การวิจัยการผลิตแปรรูปคุณภาพสูง
- CSF ๒.๒ การควบคุมคุณภาพและมาตรฐานและการรับรองคุณภาพ
- CSF ๒.๓ การพัฒนาบรรจุภัณฑ์/การสร้างและพัฒนาแบรนด์
- CSF ๒.๔ ระบบเกษตรปลอดวัสดุเหลือใช้ (Zero Waste)
- CSF ๒.๕ การพัฒนาระบบคัดและบรรจุและตรวจสอบความปลอดภัย
- CSF ๒.๖ การเพิ่มผลิตภาพแรงงานเกษตร

^๙ GPP สาขาเกษตร ปี ๒๕๕๙ สศช.

แนวทางการพัฒนาที่ ๓ ส่งเสริมการรวมกลุ่มวิสาหกิจ/สหกรณ์/ผู้ประกอบการใหม่ เพิ่มศักยภาพการบริหารจัดการและระบบบัญชี เพื่อดำเนินกิจกรรมเกษตรและอาหารปลอดภัย

CSF๓.๑ สนับสนุนการรวมกลุ่มเกษตรกร

CSF๓.๒ การสร้างองค์ความรู้/ขีดความสามารถ/อาชีพให้เกษตรกร/แรงงาน

CSF๓.๓ การพัฒนาธุรกิจ ระบบบัญชี และการบริหารต้นทุน

แนวทางการพัฒนาที่ ๔ การบริหารจัดการสินค้าเกษตร พัฒนาและเสริมประสิทธิภาพระบบกระจายสินค้า และการตลาดครบวงจร

CSF ๔.๑ พัฒนาระบบสาธารณูปโภคด้านการขนส่งและกระจายสินค้า

CSF ๔.๒ การพัฒนาธุรกิจการจัดการศูนย์กระจายสินค้า และการขนส่งสินค้า

CSF ๔.๓ พัฒนาระบบห้องเย็น

CSF ๔.๔ การพัฒนาตลาดกลางสินค้าพัฒนาระบบค้าส่งเชื่อมโยงโดยตรงกับผู้ซื้อ และการตลาดสมัยใหม่

CSF ๔.๕ การวิเคราะห์สินค้าและความต้องการของตลาด (Intelligence) การกระตุ้นการบริโภคและการประชาสัมพันธ์

CSF ๔.๗ จุดจำหน่ายสินค้า

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ ยกระดับคุณภาพและรายได้ด้านการท่องเที่ยว และส่งเสริมการค้า การลงทุน และอุตสาหกรรมอาหารปลอดภัย

๑) เป้าประสงค์

๑.๑ ยกระดับคุณภาพและเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยว ๑.๒ เพิ่มรายได้ผลิตภัณฑ์ OTOP

โครงการในประเด็นการพัฒนา

๑. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการท่องเที่ยว และเชื่อมโยงโครงข่ายถนนสายหลัก
๒. ส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดกาฬสินธุ์
๓. จัดเก็บข้อมูลและประเมินผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดกาฬสินธุ์ (GPP)
๔. พัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ชุมชนเพื่อเพิ่มมูลค่าและช่องทางการตลาด
๕. ยกระดับศักยภาพผู้ประกอบการ SME/Startup ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม

เส้นทางท่องเที่ยวในจังหวัดกาฬสินธุ์

๑. เส้นทางท่องเที่ยวทวารวดี เนื้อเรื่องเกี่ยวกับนางฟ้าหยาด Landmark กาฬสินธุ์
๒. เส้นทางไดโนเสาร์สัตว์โลกล้านปี
๓. เส้นทางแพรวากาฬสินธุ์
๔. เส้นทางผักปลอดสารอาหารปลอดภัย
๕. เส้นทางตามรอยเท้าพ่อ

๒) ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด (KPI)	ฐานข้อมูล อ้างอิง	ค่าเป้าหมาย (Target)				
			๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
ยกระดับคุณภาพ และเพิ่มรายได้ จากการท่องเที่ยว	รายได้จากการ ท่องเที่ยว	๑,๐๘๗.๘๗ ^{๑๐} ล้านบาท	ร้อยละ ๒๓	ร้อยละ ๒๓	ร้อยละ ๒๓	ร้อยละ ๒๓	ร้อยละ ๒๓
	เพิ่มขึ้น		๑,๓๓๘.๐๘	๑,๖๔๕.๘๔	๒,๐๒๔.๓๘	๒,๔๘๙.๙๙	๓,๐๖๒.๖๘
เพิ่มรายได้ ผลิตภัณฑ์ OTOP	รายได้จากการ จำหน่ายสินค้า OTOP เพิ่มขึ้น	๓,๙๘๐.๔๙ ^{๑๑} ล้านบาท	-	ร้อยละ ๒๓	ร้อยละ ๒๓	ร้อยละ ๒๓	ร้อยละ ๒๓
				๔,๘๙๖.๐๐	๖,๐๒๒.๐๘	๗,๔๐๗.๑๖	๙,๑๑๐.๘๑

๓) แนวทางการพัฒนา

แนวทางการพัฒนาที่ ๑ พัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวหลัก ทั้งโครงสร้างพื้นฐาน แหล่งท่องเที่ยว ชุมชน
ท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยว สินค้าทางการท่องเที่ยว ผู้ประกอบการ การตลาดและการประชาสัมพันธ์ และ
ยกระดับภาพลักษณ์ในเชิงคุณภาพ

CSF๑.๑ พัฒนาระบบบริหารจัดการการท่องเที่ยว

CSF๑.๒ พัฒนาศักยภาพบุคลากร/ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวมาตรฐาน
มัคคุเทศก์/ผู้นำเที่ยว

CSF๑.๓ พัฒนาปัจจัยพื้นฐานด้านท่องเที่ยวและบริการพัฒนาและปรับปรุงระบบ
สาธารณูปโภคโครงสร้างพื้นฐาน ถนน ไฟฟ้าการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมเพื่อการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนการ
จัดการปัญหาจากการท่องเที่ยว เช่น สิ่งปฏิกูล ขยะและมลภาวะ

CSF๑.๔ พัฒนาแหล่งและกิจกรรมท่องเที่ยวสร้างสรรค์กิจกรรมท่องเที่ยวรูปแบบ
พัฒนามาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวยกระดับคุณภาพสิ่งแวดล้อมในสถานที่ท่องเที่ยว

CSF๑.๕ พัฒนารัฐกิจบริการการท่องเที่ยวการรับรองมาตรฐานที่พักและ โรงแรมพัฒนา
มาตรฐานธุรกิจบริการที่เกี่ยวข้อง เนื่องกับการ ท่องเที่ยวพัฒนามาตรฐานสินค้าของฝากและของที่ระลึก และ
พัฒนามาตรฐานธุรกิจนำเที่ยว

CSF ๑.๖ พัฒนาการตลาดและประชาสัมพันธ์การทำการตลาดกลุ่มนักท่องเที่ยวคุณภาพ
การยกระดับภาพลักษณ์ในเชิงคุณภาพ

CSF ๑.๗ การบริหารจัดการข้อมูลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาจังหวัด
การยกระดับภาพลักษณ์ในเชิงคุณภาพ

แนวทางการพัฒนาที่ ๒ พัฒนาผลิตภัณฑ์ สินค้า OTOP ผลิตภัณฑ์ชุมชนโดยสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์
และการเพิ่มศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและ ขนาดย่อม ด้วยนวัตกรรม เทคโนโลยี ให้มีคุณภาพระดับสูง
เพื่อการส่งออก และรองรับตลาดสมัยใหม่

CSF ๒.๑ การพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการผลิตพัฒนาบรรจุภัณฑ์

CSF ๒.๒ การให้การรับรองมาตรฐาน

CSF ๒.๓ พัฒนาศักยภาพบุคลากร และการให้ความรู้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ การพัฒนา
ธุรกิจ ระบบบัญชี และการบริหารต้นทุน

^{๑๐}รายได้จากกรมการท่องเที่ยว ปี ๒๕๖๐

^{๑๑}รายได้จากการจำหน่ายสินค้า OTOP ระบบศูนย์ข้อมูลกลางเพื่อการบริหารจัดเก็บและใช้ประโยชน์
กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ปี ๒๕๖๑

CSF ๒.๔ พัฒนาการตลาดและประชาสัมพันธ์ การทำการตลาดสินค้า OTOP คุณภาพใน
ตลาดสมัยใหม่ การยกระดับภาพลักษณ์ในเชิงคุณภาพ

แนวทางการพัฒนาที่ ๓ ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน พัฒนาระบบโลจิสติกส์ ส่งเสริมการลงทุน
และอุตสาหกรรมด้านการเกษตรและอาหารปลอดภัย

CSF ๓.๑ ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน และระบบโลจิสติกส์ ที่เพิ่มขีดความสามารถทางการ
แข่งขันของจังหวัด

CSF ๓.๒ ส่งเสริมและการพัฒนาศักยภาพของอุตสาหกรรมอาหารปลอดภัย

CSF ๓.๒ ส่งเสริมสนับสนุนและการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ SME

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
เป้าประสงค์

๑.๑ เพิ่มพื้นที่การกระจายน้ำเพื่อการเกษตร

๑.๒ ปริมาณขยะต้นทางลดลงและได้รับการจัดการถูกต้องตามหลักวิชาการ

๑.๓ คุณภาพของแหล่งน้ำผิวดินมีคุณภาพดี

๑.๔ เพิ่มพื้นที่สีเขียวเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

โครงการในประเด็นการพัฒนา

๑. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำและเพิ่มพื้นที่การกระจายน้ำ

๒. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้

๓. อนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
จังหวัดกาฬสินธุ์

๔. เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอยที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ (Kalasin Zero Waste)

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด (KPI)	ฐานข้อมูลอ้างอิง	ค่าเป้าหมาย (Target)			
			๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
เพิ่มพื้นที่การกระจายน้ำเพื่อ การเกษตร	พื้นที่เกษตรนอก เขตชลประทาน ได้รับการสนับสนุน เพิ่มขึ้น	บ่อบาดาลเพื่อ ^{๑๒} การเกษตร ๕๐๐ ไร่	๕๐๐ ไร่	๓,๐๐๐ ไร่	๓,๐๐๐ ไร่	๓,๐๐๐ ไร่
ปริมาณขยะต้น ทางลดลงและ ได้รับการจัดการ ถูกต้องตามหลัก วิชาการ	ร้อยละของปริมาณ ขยะมูลฝอยได้รับ การจัดการอย่าง ถูกต้องตามหลัก วิชาการ	ร้อยละ ๗๒ ^{๑๓}	ร้อยละ ๗๖	ร้อยละ ๗๙	ร้อยละ ๘๒	ร้อยละ ๘๕
	ร้อยละสถาน บริการที่มีการ จัดการขยะติดเชื้อ ตามกฎหมายกระทรวงฯ	ปริมาณขยะติดเชื้อของ โรงพยาบาล ๑๘ แห่ง รพ. สต.๑๕๖แห่งรวมทั้งปี ๔๑๐,๘๒๖.๒กก.เฉลี่ย ๑,๘๖๕.๔ กก.ต่อเดือน	ร้อยละ ๑๐๐	ร้อยละ ๑๐๐	ร้อยละ ๑๐๐	ร้อยละ ๑๐๐

^{๑๒} ข้อมูลจากสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดกาฬสินธุ์ ปี ๒๕๖๑ โดย ๑ ไร่ มีพื้นที่ที่ได้ใช้ประโยชน์ ๕๐ ไร่

^{๑๓} ข้อมูลจากสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดกาฬสินธุ์ ปี ๒๕๖๑

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด (KPI)	ฐานข้อมูลอ้างอิง	ค่าเป้าหมาย (Target)			
			๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
คุณภาพของแหล่งน้ำผิวดินมีคุณภาพดีขึ้น	ระดับคุณภาพแหล่งน้ำที่ดีขึ้นค่าคะแนนดัชนีคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดิน	ร้อยละ ๖๘ ^{๑๔}	ร้อยละ ๗๑-๑๐๐	ร้อยละ ๗๑-๑๐๐	ร้อยละ ๗๑-๑๐๐	ร้อยละ ๗๑-๑๐๐
	พื้นที่สีเขียว	ร้อยละ ๑๐ ^{๑๕}	๕,๐๐๐ไร่	๕,๐๐๐	๕,๐๐๐	๕,๐๐๐
	เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	จังหวัดเพิ่มขึ้น		ไร่	ไร่	ไร่

๓) แนวทางการพัฒนา

แนวทางการพัฒนาที่ ๑ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำและเพิ่มพื้นที่กระจายน้ำรองรับกิจกรรมเกษตรและอาหารปลอดภัย

CSF ๑.๑ เพิ่มพื้นที่กระจายน้ำเพื่อรองรับกิจกรรมเกษตรและอาหารปลอดภัย

CSF ๑.๒ พัฒนาระบบชลประทานเพื่อการเกษตรเพื่อรองรับกิจกรรมเกษตรและอาหารปลอดภัย

CSF ๑.๓ พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรและเกษตรปลอดภัย

แนวทางการพัฒนาที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการดิน และส่งเสริมการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในทุกภาคส่วน

CSF ๒.๑ พัฒนาคุณภาพดินให้มีความเหมาะสมต่อกิจกรรมเกษตรและอาหารปลอดภัย

CSF ๒.๒ เพิ่มพื้นที่สีเขียวในพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์

แนวทางการพัฒนาที่ ๓ การบริหารจัดการขยะที่เหมาะสม และสร้างวินัยของคนที่จัดการที่ยั่งยืน

CSF ๓.๑ ลดขยะอิเล็กทรอนิกส์ในพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์

CSF ๓.๒ ลดขยะมูลฝอยในพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ การพัฒนาทุนมนุษย์ ลดความเหลื่อมล้ำ สร้างสังคมที่มีความมั่นคงและสงบสุข

๑) เป้าประสงค์

๑.๑ ประชากรของจังหวัดได้รับการพัฒนาทุนมนุษย์ในทุกช่วงวัย

๑.๒ ประชากรของจังหวัดเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม

๑.๓ ประชาชนมีความปลอดภัยเกี่ยวกับชีวิตและทรัพย์สิน

^{๑๔} ข้อมูลจากสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดกาฬสินธุ์ ปี ๒๕๖๑

^{๑๕} ข้อมูลจากสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดกาฬสินธุ์ ปี ๒๕๖๑

ตัวอย่างโครงการสำคัญ

๑. โครงการสวัสดิการระดับชุมชน
๒. โครงการส่งเสริมความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
๓. โครงการส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
๔. โครงการส่งเสริมการเพิ่มสัดส่วนผู้เรียนประเภทอาชีวศึกษา

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด (KPI)	ฐานข้อมูลอ้างอิง	ค่าเป้าหมาย (Target)					
			๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
๑. ประชากรของจังหวัดได้รับการพัฒนาทุนมนุษย์ในทุกช่วงวัย	๑.ร้อยละของอำเภอที่ดำเนินงานตามแนวทางคณะกรรมการพัฒนา พขอ.ที่มีคุณภาพ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐	๔๒.๖๐ ^{๑๖}	ร้อยละ ๒๕	ร้อยละ ๕๐	ร้อยละ ๖๐	ร้อยละ ๗๐	ร้อยละ ๘๐	
	๒.ค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน(O-Net) ภาพรวมจังหวัดกาฬสินธุ์สูงขึ้น	๒๘.๘๓ ^{๑๗}	ร้อยละ ๕	ร้อยละ ๗	ร้อยละ ๙	ร้อยละ ๑๒ (๒๖.๖๗ ม.๓ ๓๓.๑๙ ม.๖ ๓๐.๖๘)	ร้อยละ ๑๕	ร้อยละ ๑๗
	๓.สัดส่วนผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเข้าเรียนต่อ สายอาชีวศึกษาต่อสายสามัญ	๓๔/๖๖	๓๔/๖๖	๓๕/๖๕	๔๐/๖๐	๔๒/๕๘	๔๕/๕๕	๕๐/๕๐
	๔.ผลิตภาพแรงงานเฉลี่ย	ร้อยละเพิ่มขึ้นของ ๗๙,๔๗๑ บาท/คน/ปี)	ร้อยละ ๗	ร้อยละ ๗	ร้อยละ ๗	ร้อยละ ๗	ร้อยละ ๗	ร้อยละ ๗
			๘๕,๐๓๔	๙๐,๙๘๖	๙๗,๓๕๕	๑๐๔,๑๗๐	๑๑๑,๔๖๒	๑๑๙,๒๖๔
	๕.ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย มีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๐	ร้อยละ ^{๑๘} ๔๙.๐๒		ร้อยละ ๕๐	ร้อยละ ๖๐	ร้อยละ ๗๐	ร้อยละ ๘๐	ร้อยละ ๙๐
๒. ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	๖.ร้อยละ อปท.และภาคีเครือข่ายมีการดำเนินงานโรงเรียนผู้สูงอายุได้ตามองค์ประกอบ	ร้อยละ ๘๒.๖๖ ^{๑๙}	ร้อยละ ๗๐	ร้อยละ ๗๐	ร้อยละ ๘๒.๖๖	ร้อยละ ๘๕	ร้อยละ ๙๐	ร้อยละ ๙๕
	๗.ร้อยละ ของฐาน ความผิดปกติเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ (ภาพรวม)	๙๒.๓๗ ^{๒๐}			๙๒.๔๗	๙๒.๕๗	๙๒.๖๗	๙๒.๗๗
		ร้อยละคดีที่จับกุมได้ต่อคดีที่ได้รับ						

^{๑๖}ฐานข้อมูลกลางกระทรวงสาธารณสุข (HDC : Health Data Center)

^{๑๗}ข้อมูลจากสำนักทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ(สทศ.)

ข้อมูลจากระบบสารสนเทศสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์

^{๑๘}ฐานข้อมูลกลางกระทรวงสาธารณสุข (HDC : Health Data Center)

^{๑๙}ข้อมูล สนง.พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดกาฬสินธุ์

^{๒๐}ข้อมูลจากระบบสารสนเทศสถานีตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด (KPI)	ฐานข้อมูล อ้างอิง แจ้ง	ค่าเป้าหมาย (Target)					
			๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
	๘. อัตราการตายจากการเกิดอุบัติเหตุทางถนนต่อประชากรแสนคน	อัตรา ๒๔.๒๗ ^{๒๑}	อัตรา ๒๔	อัตรา ๒๓	อัตรา ๒๒	อัตรา ๒๑	อัตรา ๒๐	อัตรา ๑๙
	๙. อัตราการตายของเด็ก ๐-๑๕ ปี จากการจมน้ำ ต่อประชากรเด็กแสนคน	อัตรา ๙.๘๘ ^{๒๒} ต่อแสน	๙.๘๘ อัตรา	ไม่เกิน อัตรา ๗ ต่อแสน	ไม่เกิน อัตรา ๖ ต่อแสน	ไม่เกิน อัตรา ๕ ต่อแสน	ไม่เกิน อัตรา ๔ ต่อแสน	ไม่เกิน อัตรา ๓ ต่อแสน
	๑๐. ร้อยละของหมู่บ้านสีแดงที่ลดลง	ร้อยละ(รอบ ป้องกัน จังหวัด)	ไม่เกิน ร้อยละ	ไม่เกิน ร้อยละ	ไม่เกิน ร้อยละ	ไม่เกิน ร้อยละ	ไม่เกิน ร้อยละ	ไม่เกิน ร้อยละ
	๓.ประชากรของจังหวัดเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม	๑๑.ประชาชนที่ไม่ได้รับความเป็นธรรมได้รับความช่วยเหลือและเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมมากขึ้น	๖๖๐ คน ^{๒๓}			ร้อยละ ๑๐๐	ร้อยละ ๑๐๐	ร้อยละ ๑๐๐
	๑๒.อัตราของผู้กระทำผิดที่กลับมากระทำผิดซ้ำภายใน ๑ ปี	ร้อยละ ๘.๕	ไม่เกิน ร้อยละ ๒๐	ไม่เกิน ร้อยละ ๑๕	ไม่เกิน ร้อยละ ๑๐	ไม่เกิน ร้อยละ ๖	ไม่เกิน ร้อยละ ๕	ไม่เกิน ร้อยละ ๔
	๑๓. คริวเรือนยากจนโครงการกาฬสินธุ์ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง หลุดพ้นความยากจน พึ่งตนเองได้	โครงการเริ่มใหม่ ยังไม่มีข้อมูล ^{๒๔}				ร้อยละ ๕๐	ร้อยละ ๗๐	ร้อยละ ๙๐

๓) แนวทางการพัฒนา

แนวทางการพัฒนาที่ ๑ สนับสนุนความเข้มแข็งของการใช้กลไก พขอ.ในการบูรณาการงานเชิงพื้นที่

CSF ๑.๑ ส่งเสริมให้คณะกรรมการพัฒนา พขอ. ตามแนวทาง พขอ. คุณภาพ

CSF ๑.๒ บูรณาการความร่วมมือ พัฒนาเด็กให้เป็นเด็กดี มีพัฒนาสมวัย

แนวทางการพัฒนาที่ ๒ พัฒนาทุนมนุษย์ ช่วงวัยปฐมวัย วันรุ่น วัยเรียน

CSF๒.๑ส่งเสริมและพัฒนาศึกษาในทุกช่วงวัย

CSF๒.๒ ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

CSF ๒.๓ ส่งเสริมการจัดการสอนอาชีพในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

CSF ๒.๔ ส่งเสริมการสร้างกลไกกระบวนการแนะแนวงานอาชีพในสถานศึกษา

แนวทางการพัฒนาที่ ๓ พัฒนาทุนมนุษย์ ช่วงวัยทำงาน

CSF ๓.๑ พัฒนาอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานใน และนอกพื้นที่

CSF ๓.๒ส่งเสริมประชาชนวัยทำงานกลุ่มเป้าหมาย ให้มีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์

^{๒๑}ข้อมูลจากระบบ benchmark กระทรวงมหาดไทย ปี ๒๕๕๙

^{๒๒}ข้อมูลจากระบบ benchmark กระทรวงมหาดไทย ปี ๒๕๕๙

^{๒๓}ข้อมูลจากสำนักงานยุติธรรมจังหวัดกาฬสินธุ์ ปี ๒๕๖๑

^{๒๔}ศูนย์อำนวยการโครงการกาฬสินธุ์ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง จังหวัดกาฬสินธุ์ โปรแกรม Profile

แนวทางการพัฒนาที่ ๔ พัฒนาทุนมนุษย์ ช่วงวัยผู้สูงอายุ

CSF ๔.๑ ยกระดับดำเนินกิจกรรมของโรงเรียนผู้สูงอายุ

แนวทางการพัฒนาที่ ๕ การรักษาความสงบเรียบร้อยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน และการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด (น้ำท่วม/น้ำแล้ง)

CSF ๕.๑ ป้องกันอาชญากรรมโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน

CSF ๕.๒ ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

CSF ๕.๓ พัฒนาเทคโนโลยีในการเฝ้าระวังภัยพิบัติ

CSF ๕.๔ ส่งเสริมให้ อปท. มีการดำเนินการป้องกันเด็ก ๐-๑๕ ปี จากการจมน้ำ

แนวทางการพัฒนาที่ ๖ ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

CSF ๖.๑ ยกระดับยุทธการฟ้าแดดสงยาง

CSF ๖.๒ เร่งรัดดำเนินงานตามมาตรการหมู่บ้านสีขาว

แนวทางการพัฒนาที่ ๗ ป้องกันและแก้ไขปัญา การค้ามนุษย์ และการทุจริตและประพฤติมิชอบ

CSF ๗.๑ ส่งเสริมและป้องกันการค้ามนุษย์

CSF ๗.๒ ให้ความรู้ด้านกฎหมายเกี่ยวกับการทุจริตและประพฤติมิชอบ

แนวทางการพัฒนาที่ ๘ การลดความเหลื่อมล้ำด้านสังคม การบริการด้านสุขภาพ และการเข้าถึง กระบวนการยุติธรรมสร้างความมั่นคงของมนุษย์

CSF ๘.๑ ส่งเสริมให้ประชาชนเข้าถึงสวัสดิการของรัฐ

CSF ๘.๒ ส่งเสริมการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม และอำนวยความสะดวกให้กับประชาชน

CSF ๘.๓ เร่งรัดดำเนินการยกระดับคนจนขั้นพื้นฐาน ตามโครงการกาฬสินธุ์ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง

แนวทางการพัฒนาที่ ๙ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการภาครัฐ

CSF ๙.๑ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการภาครัฐ

หมายเหตุ : CSF คือ ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

๑.๑ ข้อมูลด้านกายภาพของจังหวัด

จังหวัดกาฬสินธุ์ ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย และอยู่ตอนกลางของภาค อยู่ระหว่าง เส้นรุ้งที่ ๑๖-๑๗ องศาเหนือ และอยู่ระหว่างเส้นแวงที่ ๑๐๓-๑๐๔ องศาตะวันออก ห่างจาก กรุงเทพมหานคร ประมาณ ๕๑๙ กิโลเมตร เนื้อที่ประมาณ ๖,๙๔๖.๗๕ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๔.๓ ล้านไร่

ทิสเหนือ	ตติงหวัดสกลนคร	และ	จังหวดัอุดรธานี
ทิสตะวันออก	ตติงหวัดร้อยเอ็ด	และ	จังหวดัมุกดาหาร
ทิสใต้	ตติงหวัดร้อยเอ็ด	และ	จังหวดัมหาสารคาม
ทิสตะวันตก	ตติงหวดัมหาสารคาม	และ	จังหวดัขอนแก่น

จังหวัดกาฬสินธุ์มีลักษณะภูมิประเทศแบ่งออกได้เป็น ๓ ลักษณะ ได้แก่

นาคูและอำเภอเวียง ซึ่งเป็นบริเวณแนวเทือกเขาภูพาน มีภูเขาสลับซับซ้อน และมีที่ราบในบริเวณระหว่างหุบเขาสลับกับป่าทึบ ได้แก่ ป่าดงมูล และป่าดงแม่เผด บริเวณดังกล่าวเป็นแหล่งต้นน้ำลำธารหล่อเลี้ยงจังหวัดกาฬสินธุ์ที่สำคัญได้แก่ ลำน้ำปาว และลำน้ำพาน มีเขื่อนลำปาวเพื่อเก็บกักน้ำไว้ใช้ในการเพาะปลูกทั้งในฤดูฝนและฤดูแล้ง

๒. ลักษณะพื้นที่ตอนกลาง ได้แก่ บริเวณอำเภอหนองกงศรี อำเภอสหัสขันธ์ อำเภอสมเด็จ อำเภอห้วยผึ้ง อำเภอนามน อำเภอกุฉินารายณ์ และอำเภอห้วยเม็ก ลักษณะภูมิประเทศเป็นเนินเขาสลับกับป่าโปร่งและทุ่งราบ

๓. ลักษณะพื้นที่ตอนล่าง ได้แก่ บริเวณอำเภอยางตลาด อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ อำเภอร่องคำ อำเภอกมลาไสยอำเภอดอนจาน และอำเภอฆ้องชัยลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบต่ำเป็นแหล่งเพาะปลูกที่สำคัญของจังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นบริเวณที่รับน้ำชลประทาน จากโครงการชลประทานลำปาว และมีลำน้ำชี ลำน้ำพาน ลำห้วย บึง และ หนองน้ำทั่วไป

๔) ลักษณะดิน (ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดิน)

จากการสำรวจสภาพดินของจังหวัดกาฬสินธุ์แบ่งดินตามลักษณะพื้นที่ที่เกิดและศักยภาพการใช้ประโยชน์ที่ใกล้เคียงกัน ดังนี้

๑.ดินที่เกิดในที่ราบน้ำท่วมถึง แบ่งเป็น ๒ ประเภท คือดินที่เกิดตามสันริมฝั่งแม่น้ำ ได้แก่ ดินชุดเชียงใหม่ มีลักษณะเนื้อดินละเอียดปานกลางเนื้อดินด้านบนเป็นดินร่วน หรือร่วนปนทรายแบ่ง สีนํ้าตาลเข้ม หรือสีนํ้าตาลปนเทาเข้ม มีปฏิกิริยาเป็นกรดปานกลาง ถึงเป็นกรดเล็กน้อย มีค่าของ PH อยู่ระหว่าง ๖.๐ – ๖.๕ ส่วนดินชั้นล่างมีลักษณะเนื้อดินไม่แน่นอน อาจเป็นดินร่วนหรือดินร่วนเหนียวปนทรายแบ่ง สีนํ้าตาลหรือสีนํ้าตาลปนแดงหรือสีนํ้าตาลปนเหลืองเข้ม มีปฏิกิริยาเป็นกรดเล็กน้อยถึงปานกลาง ค่าของ PH ประมาณ ๖.๕ – ๗.๐ เหมาะสำหรับทำนาปลูกข้าว

๒.ดินที่เกิดในที่ราบต่ำของตะพักลำน้ำ จะพบในบริเวณพื้นที่ที่มีระดับดิน สูงกว่าดินพวกแรก ที่ว่ามาแล้วเล็กน้อย ซึ่งพอจะแยกออกเป็น ๔ พวกใหญ่ๆ ดังนี้

- ดินที่มีเนื้อดินลึก ได้แก่ ดินชุดร้อยเอ็ด ที่พบมากที่สุด ดินชนิดนี้มีลักษณะเนื้อดินเป็นดินร่วนปนทรายละเอียด หรือดินร่วนสีนํ้าตาลปนเทาเข้ม มีปฏิกิริยาเป็นกรดแก่ หรือกรดปานกลาง ค่าของ PH ประมาณ ๕ – ๖ ดินนี้มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติทำให้ผลผลิตข้าวเฉลี่ยอยู่ระหว่าง ๒๐ – ๓๐ ถึงต่อไร่

- ดินที่มีเนื้อดินตื้น ได้แก่ ชุดดินอัน ดินพิญ จะพบชั้นกรวดลูกรัง หรือชั้นศิลาแลงอยู่ตื้นประมาณ ๕๐ เซนติเมตร

- ดินที่เป็นทรายจัด ได้แก่ ดินชุดอุบลเป็นดินทรายร่วน ลึกเกิน ๘๐ เซนติเมตร

- ดินเค็ม ได้แก่ ดินชุดอุดร ในดินชุดนี้จะสังเกตเห็นง่ายในฤดูแล้งจะมีคราบเกลือขาวๆ อยู่ที่ผิวดินบนสภาพดินดังกล่าวเหมาะสำหรับทำไร่นาสวนผสมเศรษฐกิจพอเพียง

๓.ดินที่ดอน เหมาะสำหรับการปลูกพืชไร่ เช่น มันสำปะหลัง และอ้อย อีกทั้งยังคงสภาพเป็นป่าธรรมชาติ ดินพวกนี้พบในพื้นที่ที่เรียกว่า ที่ราบของตะพักลำน้ำชั้นกลาง กับที่ราบของตะพักลำน้ำชั้นสูง มีลักษณะทั่วไปเป็นลุ่มๆ ดอนๆ แบบลูกคลื่น จะสังเกตได้ง่าย คือ อยู่สูงกว่าดินที่ใช้ทำนา

๑.๑.๒ ลักษณะภูมิอากาศ

๑) ฤดูกาล (ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยา)

ภูมิอากาศโดยทั่วไปจะมีลักษณะคล้ายคลึงกับจังหวัดอื่นๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ มีอากาศร้อนและค่อนข้างหนาวในฤดูหนาว โดยเฉลี่ยแล้วในปีหนึ่งๆ มีฝนตกประมาณ ๑๐๕ วัน ฤดูฝนเริ่มประมาณระหว่างเดือนพฤษภาคม ถึง เดือนพฤศจิกายน ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยประมาณ ๑,๔๖๓.๒ มิลลิเมตรต่อปี เดือนกันยายน เป็นเดือนที่ฝนตกมากที่สุด ประมาณ ๔๓๐.๖ มิลลิเมตร อุณหภูมิสูงสุดในเดือนเมษายน ๔๑.๙ องศาเซลเซียส ต่ำสุดในเดือนมกราคม ๑๖.๐ องศาเซลเซียส

๒) ปริมาณน้ำฝน (ข้อมูล ๑๐ ปี)

ตารางปริมาณน้ำฝน ปี ๒๕๕๒ - ๒๕๖๑

ปี	ปริมาณน้ำฝน (มม.)
๒๕๕๒	๑,๐๓๔.๒
๒๕๕๓	๙๓๖
๒๕๕๔	๑,๕๖๐.๖
๒๕๕๕	๑,๑๐๕.๓
๒๕๕๖	๑,๒๑๕.๙๑
๒๕๕๗	๑,๒๐๙
๒๕๕๘	๑,๑๔๓.๘
๒๕๕๙	๑,๓๓๖.๓
๒๕๖๐	๑,๗๓๕
๒๕๖๑	๑,๑๐๙.๔
รวม	๑๒,๓๘๕.๕๑
เฉลี่ย ๑๐ ปี	๑,๒๓๘.๕๖

ที่มา โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาลำปาวกาฬสินธุ์

๓) อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์

ตารางอุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์สูงสุด - ต่ำสุด ปี ๒๕๕๒ - ๒๕๖๑

ปี	อุณหภูมิ (°C)			ความชื้นสัมพัทธ์ (%)		
	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ยทั้งปี	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ยทั้งปี
๒๕๕๒	๓๘.๔	๙.๙	๒๗.๑๕	๙๙	๒๒	๗๑
๒๕๕๓	๔๒.๓	๑๒.๕	๒๗.๕๕	๙๘	๓๐	๗๐
๒๕๕๔	๓๘.๕	๑๑.๖	๒๖.๖	๙๙	๒๒	๗๑
๒๕๕๕	๓๙.๖	๑๔	๒๗.๘๕	๙๙	๓๔	๗๒
๒๕๕๖	๔๑.๘	๑๐.๖	๒๗.๕	๙๙	๒๓	๗๒
๒๕๕๗	๓๙.๕	๙.๖	๒๗.๔	๑๐๐	๓๑	๗๘

ที่มา สถานีอุตุนิยมวิทยาจังหวัด

๑.๑.๓ แหล่งน้ำธรรมชาติ เช่น แม่น้ำ คลอง บึง (ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัด/ทส.)

ห้วยยาง ลำพาน และลำปาว ลำน้ำทั้ง ๓ สายนี้ มีแหล่งกำเนิดจากบริเวณเทือกเขาภูพาน ไหลผ่านพื้นที่ ๗ อำเภอ ได้แก่ อำเภอนาคู อำเภอท่าคันโท อำเภอดงเจริญ อำเภอหนองกุงศรี อำเภอยางตลาด และอำเภอกมลาไสย ไหลไปบรรจบกับลำน้ำชีที่อำเภอร่องคำ

ลำน้ำยัง มีแหล่งกำเนิดจากเทือกเขาภูพานไหลผ่านอำเภอนาหวาง อำเภอกุฉินารายณ์ และอำเภอนาแก แล้วไหลผ่านไปรวมกับแม่น้ำชีที่เขตอำเภอโพนทอง จังหวัดร้อยเอ็ด

ลำน้ำชี เป็นแม่น้ำสายสำคัญของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนหนึ่งของลำน้ำชีไหลผ่านอำเภอมลราชัย อำเภอยางตลาด อำเภอยางซัย เป็นระยะทาง ๔๗ กิโลเมตร

ลำน้ำสายอื่นๆ เช่น ห้วยโพธิ์ ห้วยสีทน และห้วยแก่ง อยู่ในเขตอำเภอเมือง และอำเภอดอนจาน ห้วยผึ้ง ห้วยผา และห้วยสะทอ อยู่ในเขตอำเภอห้วยผึ้ง ลำน้ำจุมจัง อยู่ในเขตอำเภอกุฉินารายณ์ ลำน้ำสายนาวี อยู่ในเขตอำเภอนาคู

๑.๑.๔ ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ เช่น ป่าสงวนแห่งชาติ อุทยานแห่งชาติ (ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัด/ทส.)

๑) ป่าสงวนแห่งชาติ

จังหวัดกาฬสินธุ์ มีพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติทั้งหมด ๑๔ ป่า เนื้อที่ตามกฎกระทรวง ๑,๑๕๐,๐๕๙ ไร่ ยกพื้นที่ให้ สปก.๔๖๔,๕๕๐ ไร่ รายละเอียดของแต่ละพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติได้รวบรวมไว้ดังตาราง

ตารางป่าสงวนแห่งชาติของจังหวัดกาฬสินธุ์

ลำดับที่	ชื่อป่าสงวนแห่งชาติ	เนื้อที่ตามกฎกระทรวง	เนื้อที่กรมอุทยานฯ ขึ้นทับ	เนื้อที่ สปก.	คงเหลือพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ
๑	ป่าแก้งกะอาม	๘๘,๕๖๒	๕๒,๒๐๙	๘,๗๕๑	๒๗,๖๐๒
๒	ป่าโคกกลางหมื่น	๑๔,๙๑๘	-	๑๔,๙๑๘	-
๓	ป่าดงด้านแย้	๗๖,๖๒๙	๑๙,๒๖๓	๑๑,๖๐๐	๔๕,๗๖๖
๔	ป่าดงนามน	๑๒,๕๕๐	-	๓๒	๑๒,๕๑๘
๕	ป่าดงบังอีแปลงที่สอง	๒,๘๕๐	๒,๘๕๐	-	-
๖	ป่าดงบังอีแปลงที่หนึ่ง	๑๒,๐๓๑	๗,๔๖๒	๒,๓๑๕	๒,๒๕๔
๗	ป่าดงมูล	๒๕๘,๕๒๖(ก้นออก)	๒,๘๕๔	๑๙๓,๐๖๓	๖๒,๖๐๙
๘	ป่าดงแม่แฝด	๑๑๙,๓๗๕	-	๘๙,๐๙๔	๓๐,๒๘๑
๙	ป่าดงระแนง	๖๙,๓๗๕	-	๑๘,๖๒๑	๕๐,๗๕๔
๑๐	ป่าดงหมู	๘๘,๐๗๕	๒,๘๕๔	๕๕๘	๘๔,๖๖๓
๑๑	ป่าดงห้วยผา	๑๐๘,๑๒๒(ก้นออก)	๑๓,๔๕๑	๓๙,๕๑๗	๕๕,๑๘๔
๑๒	ป่านาจารและป่าดงขวาง	๔๘,๖๑๖ (ก้นออก)	-	๔๗,๓๑๘	๑,๒๙๘
๑๓	ป่าภูพาน	๒๑๔,๘๔๓	๘๖,๑๘๕	๑๕,๗๑๔	๑๑๒,๙๔๔
๑๔	ป่าภูโหล่ย	๓๘,๔๓๗	-	๒๓,๐๔๙	๑๕,๓๘๘
	รวม	๑,๑๕๐,๐๕๙	๑๘๗,๑๒๘	๔๖๔,๕๕๐	๕๐๑,๒๓๑

ที่มา : กองจัดการที่ดินป่าสงวนแห่งชาติ กรมป่าไม้ พ.ศ. ๒๕๓๕

๑.๒ ข้อมูลด้านการปกครองของจังหวัด

๑.๒.๑ การแบ่งเขตการปกครอง

ตารางที่ ๔ การแบ่งเขตการปกครองของจังหวัดกาฬสินธุ์

อำเภอ	พื้นที่ ตร.กม.	ร้อยละ	ที่ว่าการ อำเภอทาง จากศาลา กลาง จังหวัด (กม.)	จำนวน				
				ตำบล	หมู่บ้าน	เทศบาลนคร/ เมือง/ตำบล	อบต.	ชุมชน
๑. เมืองกาฬสินธุ์	๖๙๑.๕๒๔	๙.๙๕	๐	๑๗	๑๘๕	๑๖	๑	๓๖
๒. ยางตลาด	๖๒๑.๐๘๔	๘.๙๔	๑๖	๑๕	๒๐๘	๘	๙	
๓. ภูผินารายณ์	๗๓๙.๒๔๗	๑๐.๖๔	๘๐	๑๒	๑๔๕	๕	๙	
๔. หนองกุงศรี	๖๒๖.๙๔๔	๙.๐๓	๖๒	๙	๑๑๓	๗	๓	
๕. ห้วยเม็ก	๒๙๑.๐๑๑	๔.๑๙	๔๘	๙	๘๔	๔	๗	
๖. กมลาไสย	๓๑๗.๓๒๙	๔.๕๗	๑๓	๘	๑๑๑	๕	๕	
๗. สมเด็จ	๔๕๔.๐๙๕	๖.๕๔	๔๒	๘	๙๔	๕	๔	
๘. สหัสขันธ์	๓๑๖.๔๐๒	๔.๕๕	๓๒	๘	๘๕	๖	๒	
๙. เขาวง	๒๐๕.๑๐๕	๒.๙๕	๙๘	๖	๗๑	๔	๒	
๑๐. คำม่วง	๖๒๑.๐๐๕	๘.๙๔	๘๕	๖	๗๑	๓	๕	
๑๑. ท่าคันโท	๓๙๓.๕๔๙	๕.๖๗	๑๐๙	๖	๖๐	๕	๑	
๑๒. นามน	๒๔๕.๓๒๙	๓.๕๓	๔๒	๕	๖๗	๒	๔	
๑๓. นาคู	๒๐๓.๐๙๒	๒.๙๒	๘๘	๕	๕๕	๒	๔	
๑๔. ฆ้องชัย	๑๓๖.๒๔๗	๑.๙๖	๓๘	๕	๔๘	๑	๔	
๑๕. ดอนจาน	๑๙๔.๙๖๑	๒.๘๑	๓๒	๕	๔๘	๒	๓	
๑๖. ห้วยผึ้ง	๒๕๖.๘๓๒	๓.๗๐	๕๙	๔	๕๒	๓	๒	
๑๗. สามชัย	๕๕๐.๘๕๓	๗.๙๓	๘๕	๔	๔๗	๐	๔	
๑๘. ร่องคำ	๘๒.๑๓๗	๑.๑๘	๓๘	๓	๔๐	๑	๒	
รวม	๖,๙๔๖.๗๔๖	๑๐๐		๑๓๕	๑,๕๘๔	๗๙	๗๑	๓๖

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัด ข้อมูล วันที่ ๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

๑.๒.๒ ข้อมูลประชากร

จังหวัดกาฬสินธุ์ มีประชากรทั้งสิ้น ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๑ จำนวน ๙๘๕,๓๔๖ คน แยกเป็นหญิง จำนวน ๔๙๖,๕๗๐ คนและชาย จำนวน ๔๘๘,๗๗๖ คน ประชากรส่วนใหญ่อยู่ในวัยทำงาน โดยอำเภอที่มีประชากรมากที่สุด ได้แก่ อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ รองลงมาคือ อำเภอยางตลาด และภูผินารายณ์ ความหนาแน่น ของประชากร ๑๔๑.๘๔ คน/ตารางกิโลเมตร

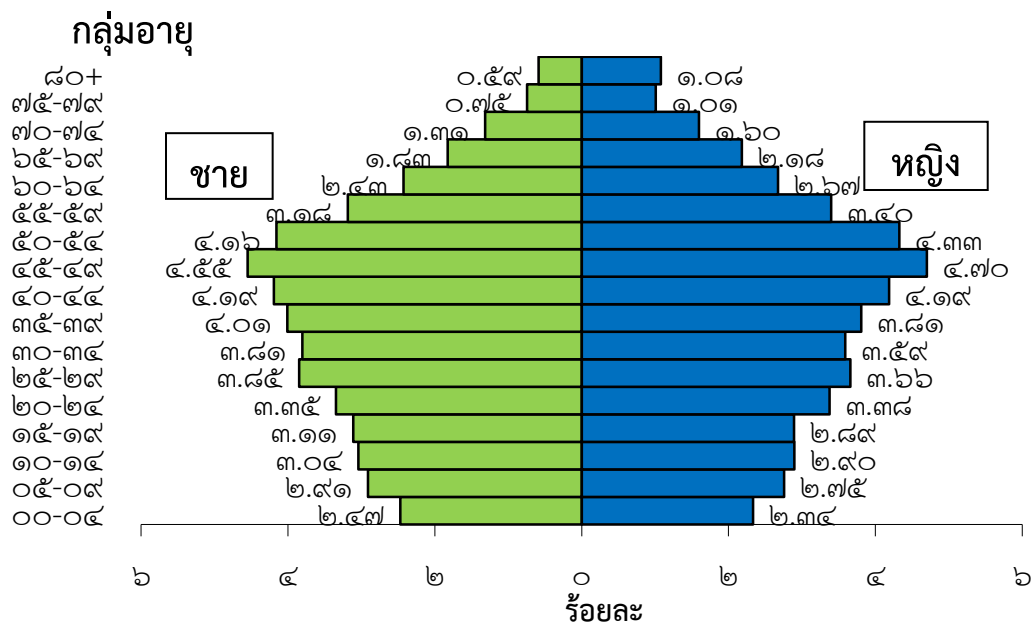
ตารางจำแนกประชากรตามกลุ่มอายุ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๑

กลุ่มอายุ	ชาย	หญิง	รวม	% ชาย	% หญิง
๐๐-๐๔	๒๔,๑๖๓	๒๒,๘๒๖	๔๖,๙๘๙	๒.๔๗	๒.๓๔
๐๕-๐๙	๒๘,๔๕๒	๒๖,๙๒๖	๕๕,๓๗๘	๒.๙๑	๒.๗๕
๑๐-๑๔	๒๙,๗๔๐	๒๘,๓๑๔	๕๘,๐๕๔	๓.๐๔	๒.๙๐

โครงสร้างประชากร
จังหวัดกาฬสินธุ์ ปี

๑๕-๑๙	๓๐,๔๒๓	๒๘,๒๖๗	๕๘,๖๙๐	๓.๑๑	๒.๘๙
๒๐-๒๔	๓๒,๖๙๕	๓๒,๙๙๙	๖๕,๖๙๔	๓.๓๕	๓.๓๘
๒๕-๒๙	๓๗,๖๐๖	๓๕,๗๗๕	๗๓,๓๘๑	๓.๘๕	๓.๖๖
๓๐-๓๔	๓๗,๒๐๔	๓๕,๐๙๙	๗๒,๓๐๓	๓.๘๑	๓.๕๙
๓๕-๓๙	๓๙,๑๘๔	๓๗,๒๓๖	๗๖,๔๒๐	๔.๐๑	๓.๘๑
๔๐-๔๔	๔๐,๙๖๔	๔๐,๙๐๗	๘๑,๘๗๑	๔.๑๙	๔.๑๙
๔๕-๔๙	๔๔,๔๘๖	๔๕,๙๕๘	๙๐,๔๔๔	๔.๕๕	๔.๗๐
๕๐-๕๔	๔๐,๖๔๖	๔๒,๒๙๐	๘๒,๙๓๖	๔.๑๖	๔.๓๓
๕๕-๕๙	๓๑,๑๓๐	๓๓,๒๒๕	๖๔,๓๕๕	๓.๑๘	๓.๔๐
๖๐-๖๔	๒๓,๗๑๖	๒๖,๑๔๓	๕๙,๘๕๙	๒.๔๓	๒.๖๗
๖๕-๖๙	๑๗,๘๖๑	๒๑,๓๐๖	๓๙,๑๖๗	๑.๘๓	๒.๑๘
๗๐-๗๔	๑๒,๘๕๒	๑๕,๖๐๗	๒๘,๔๕๙	๑.๓๑	๑.๖๐
๗๕-๗๙	๗,๒๘๖	๙,๘๕๔	๑๗,๑๔๐	๐.๗๕	๑.๐๑
๘๐+	๕,๗๔๗	๑๐,๕๒๓	๑๖,๒๗๐	๐.๕๙	๑.๐๘
รวม	๔๘๔,๑๕๕	๔๙๓,๒๕๕	๙๗๗,๔๑๐	๔๙.๕๓	๕๐.๔๗

๒๕๖๑

หมายเหตุ : โครงสร้างประชากรใช้ข้อมูลผู้ที่มีสัญชาติไทย และมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน กรมการปกครอง
กระทรวงมหาดไทย

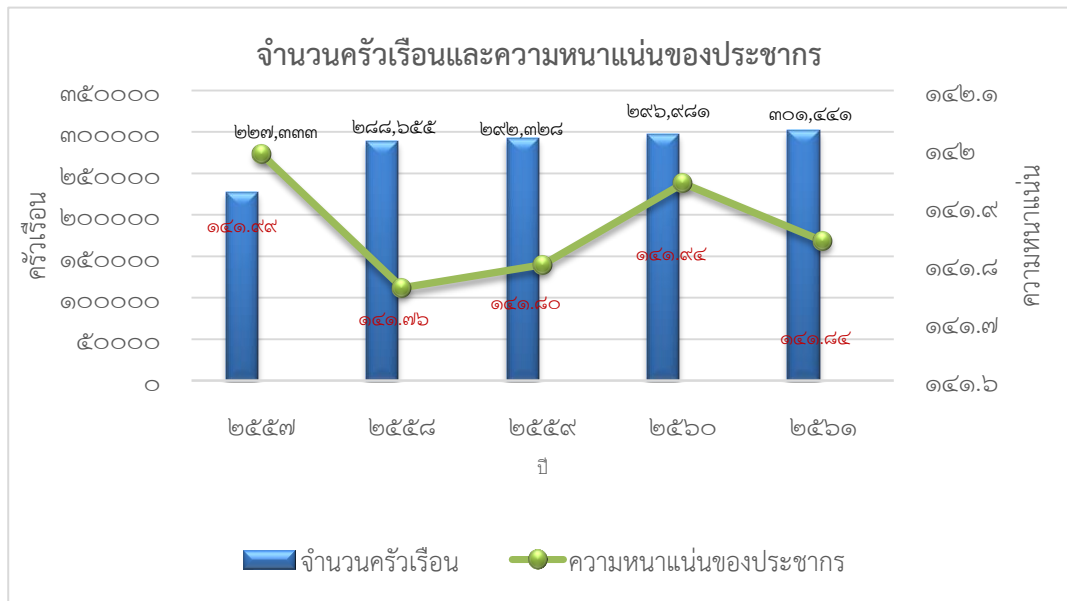
เมื่อนำข้อมูลประชากรของจังหวัดกาฬสินธุ์มาวิเคราะห์ตามช่วงชั้นอายุแล้ว พบว่าโครงสร้าง
ประชากรของจังหวัดกาฬสินธุ์เป็นรูปปิรามิดแบบทรงผืน แสดงให้เห็นว่าประชากรของจังหวัดมีอัตราเด็กแรก

เกิด ๐ - ๔ ปีต่ำ ในขณะที่ประชากรวัยแรงงานช่วงอายุ ๒๕ - ๔๙ ปี มีจำนวนมาก ซึ่งถือเป็นประชากรวัยแรงงานที่จะสร้างมูลค่าและผลผลิตให้กับจังหวัด สำหรับในระยะ ๒๐ ปีข้างหน้า โครงสร้างประชากรจังหวัดกาฬสินธุ์จะประสบปัญหาประชากร วัยแรงงานน้อยลง และมีประชากรอายุตั้งแต่ ๖๐ ปีขึ้นไปสูงขึ้น ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อแรงงานในภาคอุตสาหกรรมเป็นหลัก เนื่องจากเป็นภาคการผลิตที่ใช้แรงงานในช่วงอายุดังกล่าว ส่วนภาคการเกษตร อาจไม่มากเท่าที่ควร ลักษณะโครงสร้างประชากรเช่นนี้จะส่งผลให้ขาดกำลังแรงงานเพื่อสร้างผลผลิต และ ขยายเศรษฐกิจ ในขณะที่ประชากรวัยสูงอายุเพิ่มสูงขึ้นจะเป็นภาระต่องบประมาณของรัฐเพิ่มขึ้นในการจัดสวัสดิการและดูแลสุขภาพของประชากรสูงอายุ และตั้งแต่ช่วงอายุ ๔๕-๔๙ ปีขึ้นไป จะมีสัดส่วนของประชากรหญิงมากกว่าประชากรชายอย่างเห็นได้ชัด

ข้อมูลการปกครองจังหวัดกาฬสินธุ์ ณ วันที่ ๓๑ เดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

ที่	อำเภอ	ต.	มบ.	อบต. (แห่ง)	เทศบาล (แห่ง)	อปท. (แห่ง)	พื้นที่ (ตร.กม.)	ประชากร			จำนวน บ้าน (หลัง)
								ชาย	หญิง	รวม	
๑	เมืองกาฬสินธุ์	๑๗	๑๘๕	๑	๑๖	๑๗	๖๙๑.๕๒๔	๗๑,๙๑๔	๗๔,๔๕๘	๑๔๖,๓๗๒	๔๙,๒๑๐
๒	ยางตลาด	๑๕	๒๐๘	๙	๘	๑๗	๖๒๑.๐๘๔	๖๓,๔๕๒	๖๕,๕๘๑	๑๒๙,๐๓๓	๓๘,๖๘๕
๓	กุฉินารายณ์	๑๒	๑๔๕	๙	๕	๑๔	๗๓๙.๒๔๗	๕๐,๕๙๗	๕๑,๐๔๖	๑๐๑,๖๔๓	๓๒,๔๑๔
๔	หนองกุงศรี	๙	๑๑๓	๓	๗	๑๐	๖๒๖.๙๔๔	๓๓,๔๐๘	๓๓,๔๗๔	๖๖,๘๘๒	๑๙,๖๒๖
๕	ห้วยเม็ก	๙	๘๔	๗	๔	๑๑	๒๙๑.๐๑๑	๒๕,๗๔๒	๒๕,๖๕๔	๕๑,๓๙๖	๑๕,๐๓๘
๖	กมลาไสย	๘	๑๑๑	๕	๕	๑๐	๓๑๗.๓๒๙	๓๓,๙๙๘	๓๕,๓๕๕	๖๙,๓๕๓	๑๙,๓๙๖
๗	สมเด็จ	๘	๙๔	๔	๕	๙	๔๕๕.๐๙๕	๓๐,๘๑๓	๓๑,๔๗๕	๖๒,๒๘๘	๑๙,๘๗๓
๘	สหัสขันธ์	๘	๘๕	๒	๖	๘	๓๑๖.๔๐๒	๒๑,๓๐๘	๒๑,๕๖๐	๔๒,๘๖๘	๑๒,๕๖๖
๙	เขาวง	๖	๗๑	๒	๔	๖	๒๐๕.๑๐๕	๑๗,๐๓๘	๑๗,๓๓๔	๓๔,๓๗๒	๑๓,๕๑๔
๑๐	คำม่วง	๖	๗๑	๕	๓	๘	๖๒๑.๐๐๕	๒๔,๖๐๙	๒๔,๓๖๖	๔๘,๙๗๕	๑๓,๕๓๘
๑๑	ท่าคันโท	๖	๖๐	๑	๕	๖	๓๙๓.๕๔๙	๑๙,๐๕๕	๑๙,๐๔๓	๓๘,๐๙๘	๑๐,๗๔๑
๑๒	นามน	๕	๖๗	๔	๒	๖	๒๔๕.๓๒๙	๑๘,๒๘๗	๑๘,๔๘๓	๓๖,๗๗๐	๑๑,๑๘๕
๑๓	นาคู	๕	๕๕	๔	๒	๖	๒๐๓.๐๙๒	๑๕,๖๐๐	๑๕,๗๒๙	๓๑,๓๒๙	๙,๖๕๔
๑๔	ฆ้องชัย	๕	๔๘	๔	๑	๕	๑๓๖.๒๔๗	๑๓,๔๓๒	๑๓,๕๔๗	๒๖,๙๗๙	๗,๒๗๐
๑๕	ดอนจาน	๕	๔๘	๓	๒	๕	๑๙๔.๙๖๑	๑๓,๐๙๐	๑๓,๐๕๒	๒๖,๑๔๒	๗,๓๔๓
๑๖	ห้วยผึ้ง	๔	๕๒	๒	๓	๕	๒๕๖.๘๓๒	๑๕,๑๘๖	๑๕,๒๖๒	๓๐,๔๔๘	๘,๙๑๒
๑๗	สามชัย	๔	๔๗	๔	๐	๔	๕๕๐.๘๕๓	๑๓,๐๖๙	๑๒,๗๒๙	๒๕,๗๙๘	๗,๒๑๔
๑๘	ร่องคำ	๓	๔๐	๒	๑	๓	๘๒.๑๓๗	๘,๑๗๘	๘,๔๒๒	๑๖,๖๐๐	๕,๒๖๒
รวม		๑๓๕	๑,๕๘๔	๗๑	๗๙	๑๕๐	๖,๙๔๖,๓๔๖	๔๘๘,๗๗๖	๕๐๖,๕๓๐	๙๙๕,๓๐๖	๓๐๑,๔๔๑

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดกาฬสินธุ์

๑.๓ ข้อมูลด้านสังคมและวัฒนธรรม

จังหวัดกาฬสินธุ์มีการสืบสานประเพณีท้องถิ่นอีสาน “ฮีดลีสอง คองลีสี่” เช่น งานมกรรมโปงลางแพรวา และงานกาชาด งานมกรรมวิจิตรแพรวาราชีนแห่งใหม่ งานบุญบั้งไฟทะเลล้านบ้าน กุดหว้า งานสงฆ์พระธาตุยาคู งานประเพณีตักบาตรเทโวโรหณะ งานบุญคุณลาน และมกรรมเสี่ยงกลองกิ่ง

ประเพณีท้องถิ่นอีสาน “ฮีดลีสอง คองลีสี่” คำว่า “ฮีด” คือ “จารีต และ “ลีสอง” หมายถึง ลีสองเดือน ดังนั้น “ฮีดลีสอง” จึงหมายถึงประเพณีที่ชาวลาวในภาคอีสานปฏิบัติกันมาในโอกาสต่าง ๆ ทั้งลีสองเดือนของแต่ละปี เป็นการผสมผสานพิธีกรรมที่เกี่ยวกับเรื่องผีและพิธีกรรมทางการเกษตรเข้ากับพิธีกรรมทางพุทธศาสนา ขณะที่ “คองลีสี่” เป็นคำและข้อปฏิบัติคู่กับ “ฮีดลีสอง” คำว่า “คอง” แปลว่า แนวทาง หรือ ครรลอง ธรรมเนียมประเพณี และ “ลีสี่” หมายถึง ข้อวัตรหรือแนวทางปฏิบัติลีสี่ข้อ ดังนั้น “คองลีสี่” จึงหมายถึง ข้อวัตรหรือแนวทางที่ประชาชนทุกระดับ นับตั้งแต่พระมหากษัตริย์ ผู้มีหน้าที่ปกครองบ้านเมือง พระสงฆ์ และ คนธรรมดาสามัญพึงปฏิบัติลีสี่ข้อ

นอกจากนี้ยังมีวัฒนธรรมที่โดดเด่นและเป็นเอกลักษณ์อย่าง “วัฒนธรรมภูไท” หรือ “วัฒนธรรมผู้ไท” ชาวผู้ไทเป็นชนกลุ่มน้อยที่อพยพมาจากเมืองวัง และเมืองตะโปน ซึ่งอยู่ทางทิศตะวันออกของเมืองสหัสวันนะเขต ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวในปัจจุบัน และแยกย้ายกันตั้งหลักแหล่งอยู่บริเวณเทือกเขาภูพานในเขต ๓ จังหวัด คือ จังหวัดกาฬสินธุ์ จังหวัดสกลนคร และจังหวัดนครพนม โดยชาวผู้ไทจังหวัดกาฬสินธุ์ อาศัยอยู่ในเขตอำเภอฆ้องชัย อำเภอ

๑.๔ ข้อมูลเศรษฐกิจ

๑.๔.๑ เศรษฐกิจโดยภาพรวม

จังหวัดกาฬสินธุ์

(หน่วย:ล้านบาท)

กิจกรรมการผลิต	๒๕๕๘r	๒๕๕๙r	๒๕๖๐r	๒๕๖๑ p
ภาคเกษตร	๑๓,๓๒๗	๑๓,๐๑๑	๑๓,๐๕๙	๑๓,๘๓๔
เกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง	๑๓,๓๒๗	๑๓,๐๑๑	๑๓,๐๕๙	๑๓,๘๓๔
ภาคนอกเกษตร	๓๖,๘๘๗	๔๐,๕๘๑	๔๒,๔๖๑	๔๕,๔๑๗
อุตสาหกรรม	๗,๖๐๑	๙,๖๕๔	๙,๓๙๔	๑๐,๗๘๖
การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	๒๖	๓๓	๒๗	๒๖
การผลิต	๖,๗๔๕	๘,๗๓๓	๘,๔๓๐	๙,๙๓๐
การไฟฟ้า ก๊าซ ไอน้ำ และระบบปรับอากาศ	๗๑๖	๗๖๒	๗๖๖	๖๗๓
การจัดหาน้ำ การจัดการ และการบำบัดน้ำเสีย ของเสีย และสิ่งปฏิกูล	๑๑๓	๑๒๖	๑๗๐	๑๕๗
การบริการ	๒๙,๒๘๕	๓๐,๙๒๗	๓๓,๐๖๗	๓๔,๖๓๑
การก่อสร้าง	๒,๖๘๗	๒,๖๕๑	๒,๖๐๙	๒,๖๒๗
การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ และจักรยานยนต์	๕,๗๐๗	๖,๒๘๔	๖,๖๗๙	๗,๒๖๘
การขนส่งและสถานที่เก็บสินค้า	๘๙๙	๙๗๗	๑,๐๖๙	๑,๑๓๔
ที่พักแรมและบริการด้านอาหาร	๑๕๖	๑๖๓	๒๑๔	๒๔๐
ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร	๓๒๘	๒๘๘	๓๘๑	๓๗๗
กิจกรรมทางการเงินและการประกันภัย	๓,๖๐๘	๔,๕๑๗	๔,๓๒๘	๔,๕๘๓
กิจกรรมอสังหาริมทรัพย์	๑,๙๙๐	๒,๒๐๗	๓,๕๐๘	๔,๒๔๗
กิจกรรมวิชาชีพ วิทยาศาสตร์ และเทคนิค	๓๖	๔๕	๔๗	๔๙
กิจกรรมการบริหารและการบริการสนับสนุน	๓๐	๓๐	๓๙	๔๑
การบริหารราชการ การป้องกันประเทศ และการประกันสังคมภาคบังคับ	๒,๑๕๐	๒,๑๑๗	๒,๒๒๐	๒,๓๕๐
การศึกษา	๙,๔๙๓	๙,๓๑๘	๙,๕๒๙	๙,๑๐๖
กิจกรรมด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์	๑,๕๓๘	๑,๖๓๒	๑,๗๑๐	๑,๘๕๓
ศิลปะ ความบันเทิง และนันทนาการ	๖๔	๗๙	๙๔	๑๑๑
กิจกรรมบริการด้านอื่นๆ	๖๐๐	๖๑๙	๖๓๘	๖๔๔
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด	๕๐,๒๑๓	๕๓,๕๙๒	๕๕,๕๒๐	๕๙,๒๕๑
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อคน (บาท)	๖๑,๗๔๙	๖๖,๒๗๑	๖๘,๙๘๘	๗๓,๙๙๘
ประชากร (๑,๐๐๐ คน)	๘๑๓	๘๐๙	๘๐๕	๘๐๑

อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด

อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด ปี ๒๕๖๑ แบบปริมาณลูกโซ่ (ปีอ้างอิง พ.ศ. ๒๕๔๕) ในปี ๒๕๖๑ พิจารณาจากมูลค่าเพิ่ม ณ ราคาंकที่ ขยายตัวร้อยละ ๒.๓๗ จากที่ขยายตัวร้อยละ ๒.๒๔ ในปี ๒๕๕๘ เป็นผลมาจากภาคนอกเกษตร ขยายตัวร้อยละ ๓.๗๗ ส่วนภาคเกษตรหดตัว ร้อยละ ๑.๓๔

การผลิตภาคการเกษตร ในปี ๒๕๖๑ ขยายตัวร้อยละ ๕.๙๓ โดยการขยายตัวเพิ่มขึ้นนี้มีปัจจัยสำคัญมาจากผลผลิตพืชหลัก เช่น ข้าวเปลือก อ้อย มันสำปะหลังขยายตัวสูง จากปริมาณน้ำที่มากเพียงพอ และสภาพอากาศที่เอื้ออำนวย ปศุสัตว์ขยายตัวจากผลผลิตโคพื้นเมือง โคเนื้อ ไก่ และไข่ไก่ ขณะที่ผลผลิตประมง เช่น ปลานิลในกระชัง และกุ้งก้ามกรามขยายตัวในเกณฑ์สูงเช่นกัน

การผลิตภาคนอกเกษตร ในปี ๒๕๖๑ ขยายตัวร้อยละ ๔.๗๓ การผลิตของสาขาที่ขยายตัวสูงขึ้นที่สำคัญ ได้แก่ สาขาการผลิตที่ขยายตัวเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า ได้แก่ สาขาการผลิตภาคอุตสาหกรรม สาขาการขายส่ง การขายปลีก สาขากิจกรรมทางการเงินและการประกันภัยขยายตัวเพิ่มขึ้น เนื่องจากกิจกรรมตัวกลางทางการเงินขยายตัวอย่างต่อเนื่อง และสาขากิจกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ขยายตัวเพิ่มตามการเติบโตของสาขาการก่อสร้างที่เพิ่มขึ้น

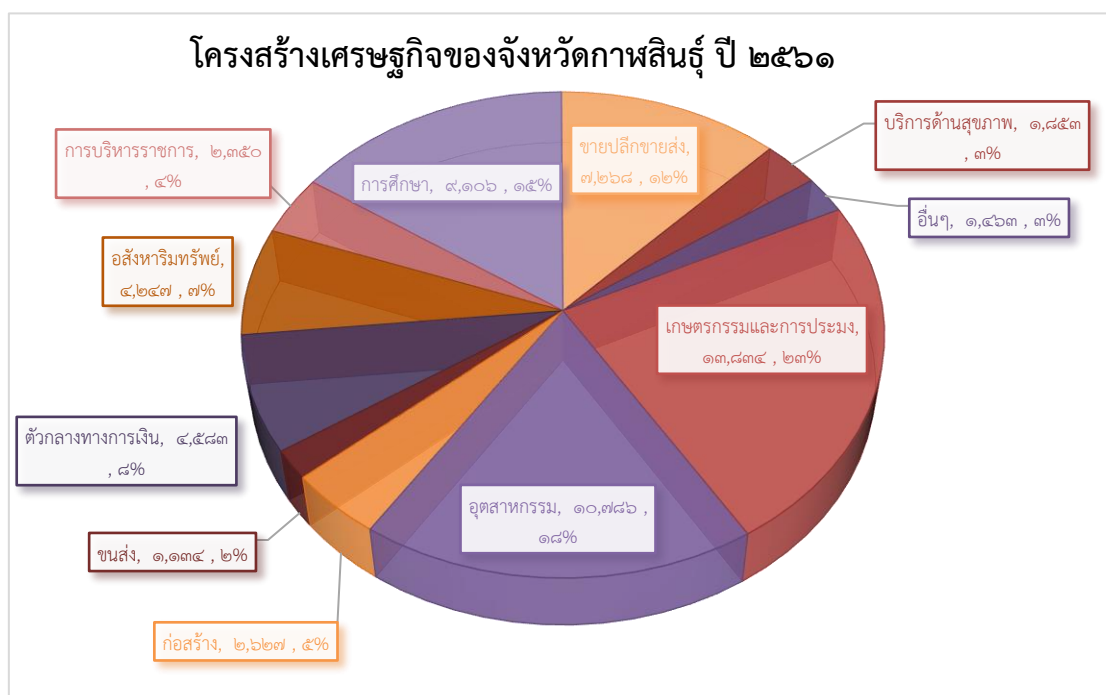
โครงสร้างเศรษฐกิจของจังหวัดกาฬสินธุ์

๑) ข้อมูลด้านเศรษฐกิจของจังหวัด

สภาพเศรษฐกิจโดยทั่วไป (ที่มา : สำนักงานคลังจังหวัด)

โครงสร้างเศรษฐกิจจังหวัดกาฬสินธุ์ พ.ศ. ๒๕๖๑ ขึ้นอยู่กับการผลิตภาคเกษตรกรรม มีมูลค่า ๑๓,๘๓๔ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๒๓ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด โดยมีสาขาเกษตรกรรม การล่าสัตว์ การป่าไม้ และการประมง และการผลิตภาคนอกเกษตร มีมูลค่า ๔๕,๔๑๗ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๗๗ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ประกอบด้วยสาขาที่สำคัญได้แก่ สาขาอุตสาหกรรม ร้อยละ ๑๘ สาขาการศึกษา ร้อยละ ๑๕ สาขาการขนส่ง การขายปลีก การขายส่ง ร้อยละ ๑๒ สาขาตัวกลางทางการเงิน ร้อยละ ๘ สาขาอสังหาริมทรัพย์ ร้อยละ ๗ สาขาก่อสร้าง ร้อยละ ๕.๐ สาขาการบริหารราชการ ร้อยละ ๔ สาขาบริการสุขภาพ ร้อยละ ๓ สาขาขนส่ง ร้อยละ ๒ และสาขาอื่นๆ ร้อยละ ๕ การผลิตทั้ง ๒ ภาค จำแนกตามสาขา ดังนี้

๑. สาขาเกษตรกรรมและการประมง	สัดส่วนร้อยละ	๒๓	มูลค่า	๑๓,๘๓๔ ล้านบาท
๒. สาขาอุตสาหกรรม	สัดส่วนร้อยละ	๑๘	มูลค่า	๑๐,๗๘๖ ล้านบาท
๓. การศึกษา	สัดส่วนร้อยละ	๑๕	มูลค่า	๙,๑๐๖ ล้านบาท
๔. สาขาการขายปลีก ขายส่ง	สัดส่วนร้อยละ	๑๒	มูลค่า	๗,๒๖๘ ล้านบาท
๕. สาขาตัวกลางทางการเงิน	สัดส่วนร้อยละ	๘	มูลค่า	๔,๕๘๓ ล้านบาท
๖. สาขาอสังหาริมทรัพย์	สัดส่วนร้อยละ	๗	มูลค่า	๔,๒๔๗ ล้านบาท
๗. สาขาก่อสร้าง	สัดส่วนร้อยละ	๕	มูลค่า	๒,๖๒๗ ล้านบาท
๘. สาขาการบริหารราชการ	สัดส่วนร้อยละ	๔	มูลค่า	๒,๓๕๐ ล้านบาท
๘. สาขาบริการสุขภาพ	สัดส่วนร้อยละ	๓	มูลค่า	๑,๘๕๓ ล้านบาท
๙. สาขาอื่นๆ	สัดส่วนร้อยละ	๕	มูลค่า	๓,๓๑๖ ล้านบาท
๙. สาขาขนส่ง	สัดส่วนร้อยละ	๒	มูลค่า	๑,๑๓๔ ล้านบาท

ตารางแสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดกาฬสินธุ์ ปี ๒๕๕๖-๒๕๖๑

GPP	ปี ๒๕๕๕	ปี ๒๕๕๙	ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ณ ราคาประจำปี	๕๐,๒๑๓	๕๓,๕๙๒	๕๕,๕๒๐	๕๙,๒๕๑
ผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ยต่อคนต่อปี (บาท)	๖๑,๗๔๙	๖๖,๒๗๑	๖๘,๙๘๘	๗๓,๙๙๘
อัตราการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ยต่อคนต่อปี (ร้อยละ)	+๕.๗	+๗.๓	+๔.๑	+๗.๓

ในปี ๒๕๖๑ มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว ๗๓,๙๙๘ บาท/คน/ปี ขยายตัวร้อยละ

๗.๓ จากปีที่ผ่านมา

๑.๔.๒ ด้านการเกษตร

จังหวัดกาฬสินธุ์ มีพื้นที่ ๖,๙๔๖.๗๔๖ ตารางกิโลเมตร หรือ ๔,๓๔๑,๗๑๖ ไร่ มีเนื้อที่ถือครองเพื่อการเกษตรในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ รวมทั้งสิ้น ๒,๘๓๒,๘๙๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖๕.๒๕ ของพื้นที่ทั้งหมด และเกษตรกร ที่ได้ขึ้นทะเบียนเกษตรกรทั้งสิ้น ๑๗๒,๕๗๗ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๕๗.๒๕ ของครัวเรือนทั้งจังหวัด

๑) ผลผลิตข้าว

“ข้าว” เป็นพืชเศรษฐกิจหลักของจังหวัดกาฬสินธุ์ และมีพื้นที่เพาะปลูกมากที่สุด โดยทั่วไปจะเป็นการปลูกข้าวนาปี และข้าวนาปรัง ต่อมาจังหวัดได้ส่งเสริมการปลูกข้าวหอมมะลิปลอดภัย (GAP) และข้าวหอมมะลิอินทรีย์

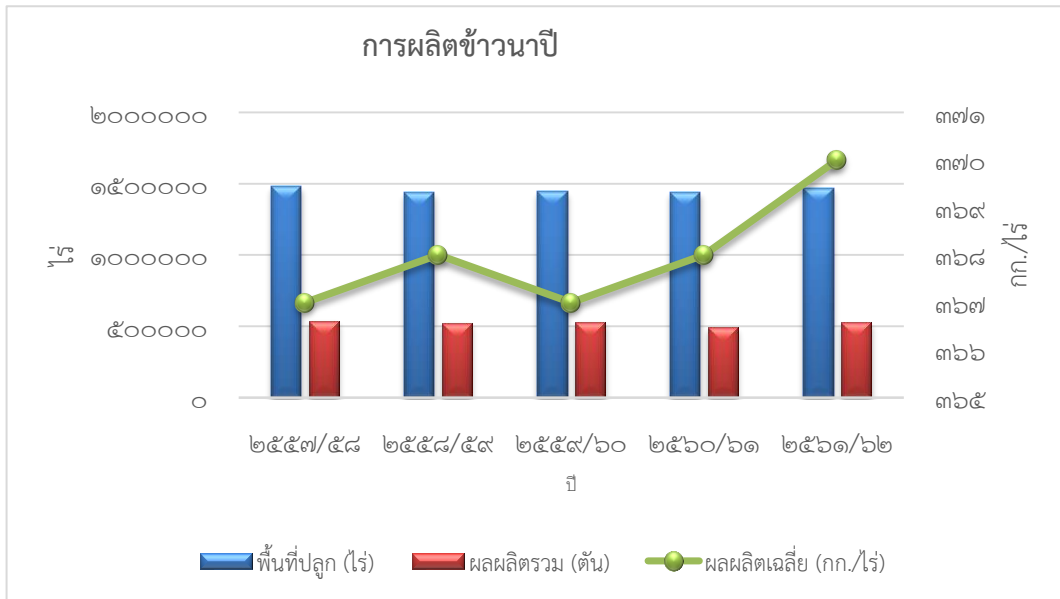
ตารางแสดงข้อมูลการผลิตข้าวนาปี

ที่	พ.ศ.	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิตรวม (ตัน)	ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)	ปริมาณจำหน่าย (ตัน)	รายได้จากการจำหน่าย (บาท)	ราคา/ตัน (บาท)
๑	๒๕๕๗/๕๘	๑,๔๘๐,๐๗๐	๑,๔๖๑,๑๓๒	๕๓๖,๐๗๖.๐๙	๓๖๖.๘๙	๒๑๐,๙๑๔.๙๐	๒,๔๐๐,๔๔๕,๘๙๙.๕๖	๑๑,๓๘๑.๑๑
๒	๒๕๕๘/๕๙	๑,๔๓๙,๓๒๖	๑,๔๒๐,๖๔๒	๕๒๒,๙๖๑.๕๗	๓๖๘.๑๒	๑๙๘,๔๙๓.๐๓	๒,๓๗๗,๑๒๑,๕๐๓.๙๒	๑๑,๙๗๕.๘๔
๓	๒๕๕๙/๖๐	๑,๔๔๔,๐๓๓	๑,๔๒๖,๒๙๒	๕๒๙,๕๘๒.๙๔	๓๖๗	๒๐๗,๙๒๙.๙๕	๒,๓๗๐,๔๐๑,๔๓๐	๑๑,๔๐๐
๔	๒๕๖๐/๖๑	๑,๔๔๒,๔๕๕	๑,๒๕๗,๙๙๓	๔๙๑,๙๘๓	๓๖๘	๑๗๐,๓๓๐.๙๕	๑,๘๗๓,๖๔๐,๔๕๐	๑๑,๐๐๐
๕	๒๕๖๑/๖๒	๑,๔๗๐,๐๓๖	๑,๔๒๔,๕๖๖	๕๒๗,๐๙๗	๓๗๐	๒๐๕,๔๔๔.๙๕	๒,๓๔๑,๑๗๗,๙๓๐.๕๘	๑๑,๓๙๕.๖๔

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดกาฬสินธุ์

จังหวัดกาฬสินธุ์มีการปลูกข้าวนาปีในปีการผลิต ๒๕๖๑/๒๕๖๒ จำนวน ๑,๔๗๐,๐๓๖ ไร่ โดยมีการปลูกเพิ่มขึ้นจากการผลิต ๒๕๖๐/๒๕๖๑ จำนวน ๒๗,๕๘๑ ไร่ (ปีการผลิต ๒๕๖๐/๒๕๖๑ ปลูกข้าวนาปี ๑,๔๔๒,๔๕๕ ไร่) หรือมีการปลูกข้าวนาปีเพิ่มขึ้น ร้อยละ +๑.๙๑ มีผลผลิตรวม ๕๒๗,๐๙๗ ตัน เพิ่มขึ้นจากการผลิต ๒๕๖๐/๒๕๖๑ จำนวน ๓๕,๑๑๔ ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ +๗.๑๔ และ ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ๓๗๐ กิโลกรัมต่อไร่ เพิ่มขึ้นจากการผลิต ๒๕๖๐/๒๕๖๑ จำนวน ๒ กิโลกรัมต่อไร่ หรือเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ +๐.๕๔ อย่างไรก็ตามจังหวัดกาฬสินธุ์ยังมีผลผลิตต่อไร่ค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยของผลผลิตข้าวต่อไร่เฉลี่ยทั้งประเทศ โดยผลผลิตข้าวต่อไร่ของประเทศไทยเท่ากับ ๔๕๓ กิโลกรัมต่อไร่ หรือต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศร้อยละ -๒๒

การปลูกข้าวนาปีของจังหวัดกาฬสินธุ์ ตั้งแต่ปีการผลิต ๒๕๕๗/๒๕๕๘ ถึงปีการผลิต ๒๕๖๑/๒๕๖๒ จะเพิ่มขึ้นหรือลดลงนั้น เป็นผลมาจากราคาข้าวนาปีที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงในแต่ละปีการผลิต และจากนโยบายรัฐบาล ที่สนับสนุนปลูกพืชชนิดอื่นแทนข้าวเพื่อให้เกษตรกรมีรายได้มากกว่าการปลูกข้าว

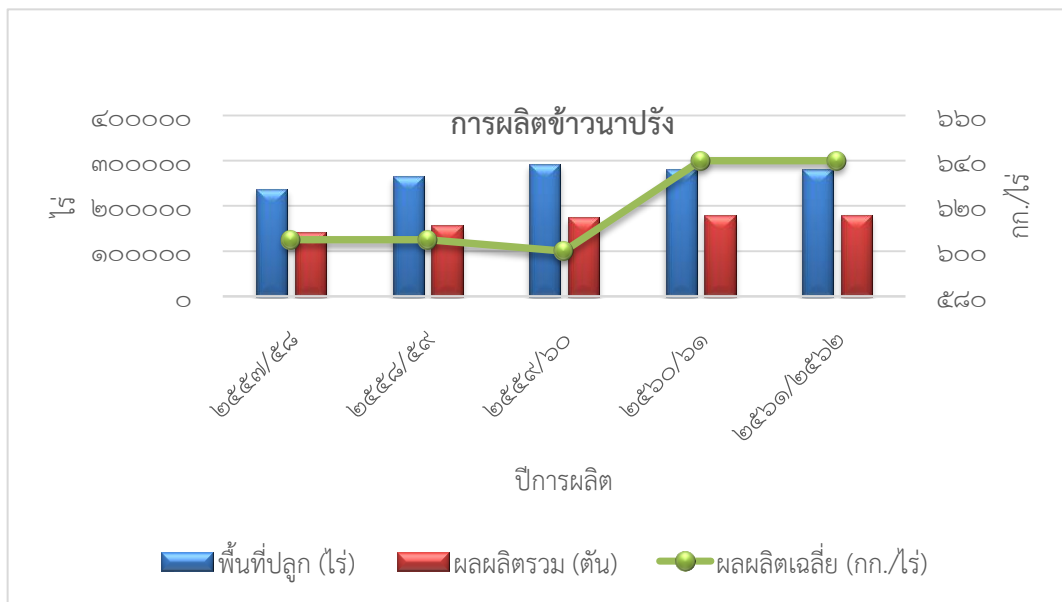

ตารางแสดงข้อมูลการผลิตข้าวนาปี

ที่	ปีการผลิต	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บ เกี่ยว (ไร่)	ผลผลิตรวม (ตัน)	ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)	ปริมาณ จำหน่าย(ตัน)	รายได้จากการจำหน่าย (บาท)	ราคา/ตัน (บาท)
๑	๒๕๕๗/๕๘	๒,๓๖๕,๕๑๑	๒,๓๕๕,๕๗๙	๑,๔๒๒,๖๒๔.๙๑	๖๐๕.๕๒	๑,๔๐๒,๒๕๙.๘๐	๑,๐๔๔,๐๖๔,๕๗๗.๗๑	๗,๔๔๓.๗๙
๒	๒๕๕๘/๕๙	๒,๖๑๘,๙๘๒	๒,๕๙๙,๓๖๒	๑,๕๖๘,๙๑๑.๔๘	๖๐๔.๙๑	๑,๕๕๔,๒๗๑.๖๖	๑,๓๔๘,๔๔๔,๙๕๔.๐๔	๘,๐๐๐.๐๐
๓	๒๕๕๙/๖๐	๒,๙๑๑,๗๕๒	๒,๙๑๑,๗๕๒	๑,๗๕๐,๐๕๑.๒๐	๖๐๐	๑,๗๑๑,๕๕๐.๑๗	๑,๗๑๕,๕๐๑,๗๐๐	๑๐,๐๐๐
๔	๒๕๖๐/๖๑	๒,๘๐๖,๑๑๖	๒,๗๙๙,๙๗๐	๑,๗๙๒,๒๗๔	๖๔๐	๑,๗๕๖,๘๘๘.๕๒	๒,๑๙๑,๐๑๑,๕๓๒.๙๒	๑๒,๔๗๑
๕	๒๕๖๑/๖๒	๒,๘๑๑,๙๕๔	๒,๘๑๑,๙๕๔	๑,๘๐๖,๔๕๐.๕๖	๖๔๐	๑,๗๖๘,๘๔๑.๕๔	๑,๖๔๓,๗๔๒,๑๙๖.๐๙	๙,๒๙๕

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดกาฬสินธุ์

จังหวัดกาฬสินธุ์มีการปลูกข้าวนาปีในปีการผลิต ๒๕๖๑/๒๕๖๒ จำนวน ๒,๘๑๑,๙๕๔ ไร่ โดยมีการปลูกเพิ่มขึ้นจากปีการผลิต ๒๕๖๐/๒๕๖๑ จำนวน ๑,๓๓๘ ไร่ (ปีการผลิต ๒๕๖๐/๒๕๖๑ ปลูกข้าวนาปี ๒,๘๐๖,๖๑๖ ไร่) หรือมีการปลูกข้าวนาปีเพิ่มขึ้น ร้อยละ +๐.๔๘ มีผลผลิตรวม ๑,๘๐๖,๔๕๐.๕๖ ตัน เพิ่มขึ้นจากปีการผลิต ๒๕๖๐/๒๕๖๑ จำนวน ๑,๑๕๓.๐๒ ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ +๐.๖๖ และ ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ๖๔๐ กิโลกรัมต่อไร่ เท่ากับปีการผลิต ๒๕๖๐/๒๕๖๑ จังหวัดกาฬสินธุ์มีผลผลิตต่อไร่ใกล้เคียงกับค่าเฉลี่ยของประเทศ โดยผลผลิตข้าวนาปีต่อไร่ของประเทศไทยเท่ากับ ๖๖๒ กิโลกรัมต่อไร่ การปลูกข้าวนาปีของจังหวัดกาฬสินธุ์ ตั้งแต่ปีการผลิต ๒๕๕๗/๒๕๕๘ ถึงปีการผลิต ๒๕๖๑/๒๕๖๒ มีการเพาะปลูกเพิ่มขึ้น โดยปีการผลิต ๒๕๖๑/๒๕๖๒ ราคาต่อตันอยู่ที่ ๙,๒๙๕ บาทต่อตัน ลดลงจากปีการผลิต ๒๕๖๐/๒๕๖๑ ร้อยละ - ๒๕.๔๗ (ปีการผลิต ๒๕๖๐/๒๕๖๑ ราคาต่อตันเท่ากับ ๑๒,๔๗๑ บาทต่อตัน)

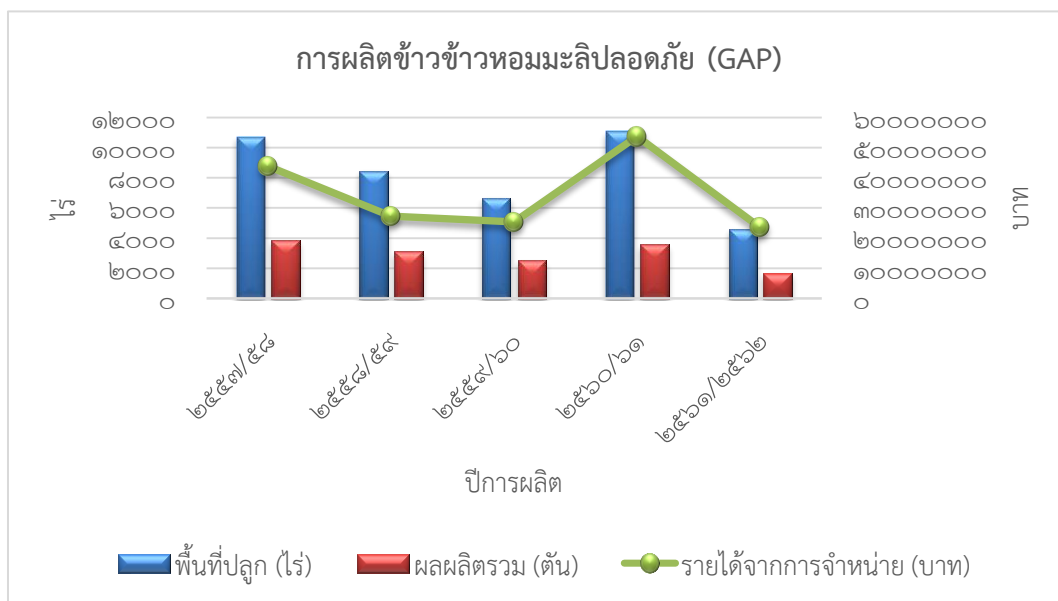

ตารางแสดงข้อมูลการผลิตข้าวหอมมะลิปลอดภัย (GAP)

ที่	ปีการผลิต	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิตรวม (ตัน)	ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)	ปริมาณจำหน่าย (ตัน)	รายได้จากการจำหน่าย (บาท)	ราคา/ตัน (บาท)
๑	๒๕๕๗/๕๘	๒๐,๔๔๙.๗๕	๒๐,๔๔๙.๗๕	๓,๘๕๒.๒๖	๓๖๖.๘๙	๓,๘๕๒.๒๖	๔๓,๘๔๓,๐๓๔.๐๗	๑๑,๓๘๑.๑๑
๒	๒๕๕๘/๕๙	๘,๔๕๑.๗๕	๘,๔๕๑.๗๕	๓,๑๑๑.๒๓	๓๖๘.๑๒	๓,๑๑๑.๒๓	๓๗,๒๕๙,๕๗๔.๖๙	๑๑,๙๗๕.๘๔
๓	๒๕๕๙/๖๐	๖,๖๖๔	๖,๖๖๔	๒,๕๓๒.๓๒	๓๘๐	๒,๕๓๒.๓๒	๒๕,๓๒๓,๒๐๐	๑๐,๐๐๐
๔	๒๕๖๐/๖๑	๑๑,๐๖๑.๗	๙,๑๘๖.๗๕	๓,๕๕๒.๘๓	๓๙๐	๓,๕๕๒.๘๓	๕๓,๗๔๒,๔๕๐	๑๕,๐๐๐
๕	๒๕๖๑/๖๒	๔,๖๐๒.๕๐	๔,๖๐๒.๕๐	๑,๖๗๙.๙๑	๓๖๕	๑,๖๗๙.๙๑	๒๓,๕๑๘,๗๗๕	๑๔,๐๐๐

ที่มา : ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวกาฬสินธุ์

จังหวัดกาฬสินธุ์มีการปลูกข้าวหอมมะลิปลอดภัย (GAP) ในปีการผลิต ๒๕๖๑/๖๒ จำนวน ๔,๖๐๒.๕ ไร่ โดยมีการปลูกลดลงจากปีการผลิต ๒๕๖๐/๖๑ จำนวน ๖,๔๕๕.๒ ไร่ (ปีการผลิต ๒๕๖๐/๖๑ ปลูกข้าวหอมมะลิปลอดภัย (GAP) ๑๑,๐๖๑.๗ ไร่) หรือมีการปลูกข้าวหอมมะลิปลอดภัย (GAP) ลดลงร้อยละ -๕๘.๓๙ มีผลผลิตรวม ๑,๖๗๙.๙๑ ตัน ลดลงจากปีการผลิต ๒๕๖๐/๖๑ จำนวน ๑,๙๐๒.๙๒ ตัน ลดลงร้อยละ -๕๓.๑๑ ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ๓๖๕ กิโลกรัมต่อไร่ ลดลงจากปีการผลิต ๒๕๖๐/๖๑ จำนวน ๒๕ กิโลกรัมต่อไร่ หรือลดลงเป็นร้อยละ -๖.๔ การปลูกข้าวหอมมะลิปลอดภัย (GAP) ตั้งแต่ปีการผลิต ๒๕๕๗/๒๕๕๘ ถึงปีการผลิต ๒๕๖๐/๖๑ เพิ่มขึ้นมากถึง ๖,๕๙๖.๒ ไร่ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๔๗.๗๑ แต่การปลูกข้าวหอมมะลิปลอดภัย (GAP) มีการเพิ่มขึ้น และลดลง ไม่สม่ำเสมอ ในด้านของราคามีแนวโน้มที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยปีการผลิต ๒๕๖๐/๖๑ ราคาต่อตันอยู่ที่ ๑๕,๐๐๐ บาทต่อตัน เพิ่มขึ้นจากปีการผลิต ๒๕๕๙/๖๐ ร้อยละ ๕๐ (ปีการผลิต ๒๕๕๙/๖๐ ราคาต่อตันเท่ากับ ๑๐,๐๐๐ บาทต่อตัน) โดยการผลิตรอบ ๕ ปี ในปีการผลิต ๒๕๖๐/๒๕๖๑ มีราคาต่อตันสูงที่สุด คือ ๑๕,๐๐๐ บาท/ตัน และด้านรายได้จากการจำหน่ายปีการผลิต ๒๕๖๐/๖๑ มีรายได้รวมมากกว่าทุกปีการผลิต แต่ในปีการผลิต ๒๕๖๑/๒๕๖๒ มีการเพาะปลูกลดลงจึงมีผลทำให้ผลผลิตและมูลค่าลดลง

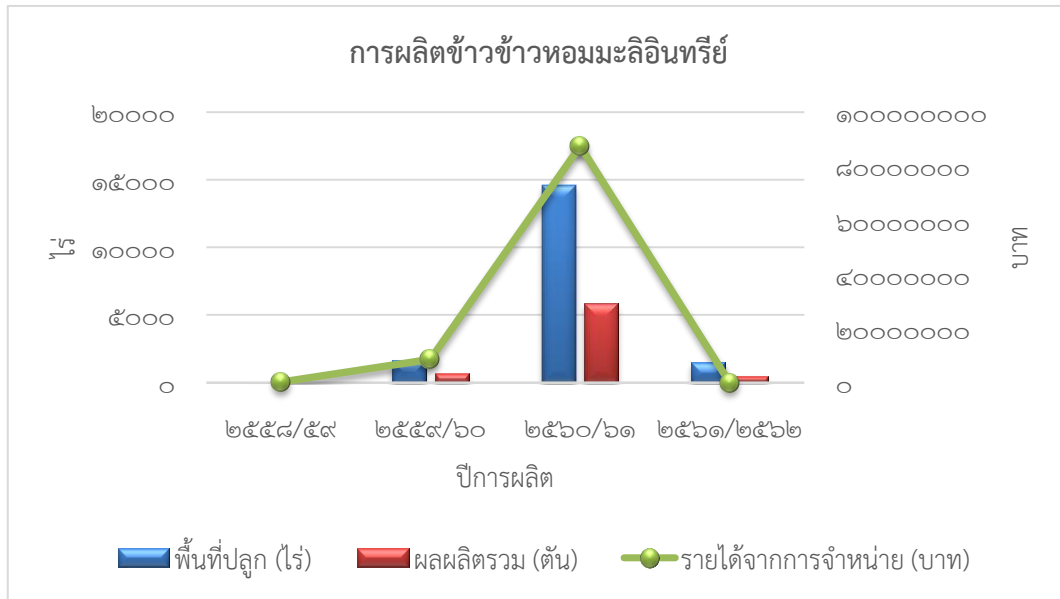

ตารางแสดงข้อมูลการผลิตข้าวหอมมะลิอินทรีย์

ที่	ปีการผลิต	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิตรวม (ตัน)	ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)	ปริมาณจำหน่าย (ตัน)	รายได้จากการจำหน่าย (บาท)	ราคา/ตัน (บาท)
๑	๒๕๕๘/๕๙	๕๕.๐๐	๕๕.๐๐	๒๐.๒๕	๓๖๘.๑๒	๒๐.๒๕	๒๔๒,๔๖๗.๗๓	๑๑,๙๗๕.๘๔
๒	๒๕๕๙/๖๐	๑,๖๔๓.๑	๑,๖๔๓.๑	๖๕๗.๒๔	๔๐๐	๖๕๗.๒๔	๘,๕๔๔,๑๒๐	๑๓,๐๐๐
๓	๒๕๖๐/๖๑	๑๔,๕๖๘.๑	๑๔,๕๖๘.๑	๕,๘๒๗.๒๔	๔๐๐	๕,๘๒๗.๒๔	๘๗,๔๐๘,๖๐๐	๑๕,๐๐๐
๔	๒๕๖๑/๖๒	๑,๔๙๘	๑,๔๙๘	๕๙๘.๘๑๕	๓๕๕	๕๙๘.๘๑๕	๖,๙๘๓,๔๑๐	๑๔,๐๐๐

ที่มา : ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวกาฬสินธุ์

จังหวัดกาฬสินธุ์มีการปลูกข้าวหอมมะลิอินทรีย์ ในปีการผลิต ๒๕๖๑/๖๒ จำนวน ๑,๔๙๘ ไร่ โดยมีการปลูกลดลงจากปีการผลิต ๒๕๖๐/๖๑ จำนวน ๑๓,๐๗๐.๑ ไร่ (ปีการผลิต ๒๕๖๐/๖๑ ปลูกข้าวหอมมะลิอินทรีย์ ๑๔,๕๖๘.๑ ไร่) หรือมีการปลูกข้าวหอมมะลิปลอดภัย (GAP) ลดลงร้อยละ -๘๙.๗๒ มีผลผลิตรวม ๕๙๘.๘๑๕ ตัน ลดลงจากปีการผลิต ๒๕๖๐/๖๑ จำนวน ๕,๘๒๗.๒๔ ตัน ลดลงร้อยละ -๙๑.๔๔ ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ๓๕๕ กิโลกรัมต่อไร่ ลดลงเมื่อเทียบกับปีการผลิต ๒๕๖๐/๖๑ การปลูกข้าวหอมมะลิอินทรีย์ของจังหวัดกาฬสินธุ์ ตั้งแต่ปีการผลิต ๒๕๕๘/๒๕๕๙ ถึงปีการผลิต ๒๕๖๑/๖๒ เพิ่มขึ้นมากถึง ๑๔,๕๑๓.๑ ไร่ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๖,๓๘๗.๕ เนื่องจากในปีการผลิต ๒๕๕๘/๕๙ มีการปลูกเพียง ๕๕ ไร่ ในด้านของราคามีแนวโน้มที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง จนถึงปีการผลิต ๒๕๖๐/๖๑ โดยปีการผลิต ๒๕๖๐/๒๕๖๑ ราคาต่อตันอยู่ที่ ๑๕,๐๐๐ บาทต่อตัน เพิ่มขึ้นจากปีการผลิต ๒๕๕๙/๖๐ ร้อยละ ๑๕.๔ (ปีการผลิต ๒๕๕๙/๖๐ ราคาต่อตันเท่ากับ ๑๓,๐๐๐ บาทต่อตัน) โดยการผลิตรอบ ๔ ปี ในปีการผลิต ๒๕๖๐/๖๑ มีราคาต่อตันสูงที่สุด คือ ๑๕,๐๐๐ บาท/ตัน และด้านรายได้จากการจำหน่ายปีการผลิต ๒๕๖๐/๖๑ มีรายได้รวมมากกว่าปีการผลิต ๒๕๕๙/๖๐ เพิ่มขึ้น ๗๘,๘๖๔,๔๘๐ บาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ ๙๒๓.๐ เนื่องจากราคาข้าวหอมมะลิอินทรีย์ ต่อตันที่เพิ่มสูงขึ้นจาก ๑๓,๐๐๐ บาทต่อตัน เป็น ๑๕,๐๐๐ บาท หรือราคาที่เพิ่มสูงขึ้นถึงร้อยละ ๑๕.๔ และพื้นที่ปลูกที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัด

๒) ผลผลิตพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ

จังหวัดกาฬสินธุ์มีพืชเศรษฐกิจที่สำคัญที่สร้างรายได้ให้แก่จังหวัดได้แก่
มันสำปะหลัง และอ้อยโรงงาน และมีพืชเศรษฐกิจรอง ได้แก่ ยางพารา แตงโม ปาล์มน้ำมัน และพุทรา

ตารางแสดงข้อมูลการเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ปี ๒๕๕๗-๒๕๖๑

ที่	พืชเศรษฐกิจ	พ.ศ.	ผลผลิตรวม (ตัน)	พื้นที่ปลูก (ไร่)	แหล่งปลูกที่สำคัญ	ปริมาณจำหน่าย (ตัน)	มูลค่าการจำหน่าย (บาท)
๑	มันสำปะหลัง	๒๕๕๗	๗๕๒,๒๕๘.๐๘	๒๔๘,๘๐๑	เมืองกาฬสินธุ์ หนองกุงศรี ภูจินารายณ์สหสพันธ์ และ ดอนจาน	๗๕๒,๒๕๘.๐๘	๖๑๓,๘๐๓,๔๕๘
		๒๕๕๘	๖๖๙,๘๐๗.๑๐	๒๓๙,๘๘๙		๖๖๙,๘๐๗.๑๐	๕๔๒,๐๒๖,๗๗๘
		๒๕๕๙	๗๖๑,๘๑๙.๖๒	๒๔๔,๔๒๑		๗๖๑,๘๑๙.๖๒	๕๕๕,๔๒๘,๒๔๐
		๒๕๖๐	๘๗๕,๖๑๖	๒๔๖,๔๕๓		๘๗๕,๖๑๖	๑,๓๓๙,๖๙๒,๔๘๐
		๒๕๖๑	๘๕๖,๓๒๕	๒๔๑,๕๒๓		๘๕๖,๓๒๕	๒,๑๘๓,๖๒๘,๗๕๐
๒	อ้อยโรงงาน	๒๕๕๗	๓,๙๒๐,๗๗๒.๖๔	๔๒๒,๓๓๐	หนองกุงศรี ภูจินารายณ์ ท่าคันโท สามชัย ห้วยเม็ก และคำม่วง	๓,๙๒๐,๗๗๒.๖๔	๔,๑๖๔,๖๙๕,๑๘๕
		๒๕๕๘	๔,๓๖๗,๙๒๕.๔๙	๔๐๒,๐๒๕		๔,๓๖๗,๙๒๕.๔๙	๔,๙๓๗,๖๓๒,๔๓๙
		๒๕๕๙	๔,๑๑๕,๐๒๒.๑๗	๓๙๖,๑๕๑		๔,๑๑๕,๐๒๒.๑๗	๔,๑๖๕,๗๑๙,๓๗๓
		๒๕๖๐	๔,๑๔๗,๕๙๐	๔๐๔,๐๙๑		๔,๑๔๗,๕๙๐	๔,๓๕๔,๙๖๙,๕๐๐
		๒๕๖๑	๔,๕๕๘,๒๑๕	๓๘๕,๘๘๗		๔,๕๕๘,๒๑๕	๔,๐๑๑,๒๒๙,๒๐๐
๓	ยางพารา	๒๕๕๗	๒๔,๘๖๙.๓๕	๑๘๖,๙๘๐	ภูจินารายณ์ เมืองกาฬสินธุ์ หนองกุงศรี คำม่วงและ ดอนจาน	๒๔,๘๖๙.๓๕	๒,๐๖๒,๖๕๒,๒๙๖
		๒๕๕๘	๒๗,๒๔๓.๑๙	๑๙๒,๙๕๑		๒๗,๒๔๓.๑๙	๑,๙๖๘,๙๘๗,๕๙๑
		๒๕๕๙	๒๖,๗๐๘.๗๙	๑๙๘,๒๖๘		๒๖,๗๐๘.๗๙	๑,๒๐๑,๘๙๕,๓๒๕
		๒๕๖๐	๒๖,๓๖๓.๓๓	๑๙๑,๑๑๓		๒๖,๓๖๓.๓๓	๗๙๕,๙๐๘,๙๓๒
		๒๕๖๑	๒๘,๗๗๙	๑๙๐,๙๖๙		๒๘,๗๗๙	๑๑๖,๒๐๙,๖๐๒
๔	แตงโม	๒๕๕๕	๑,๑๑๐.๑๔	๓๖๙	สหสพันธ์ สมเด็จ เมือง กาฬสินธุ์ ดอนจาน และ นาาม	๑,๑๑๐.๑๔	๔,๕๗๑,๙๑๐
		๒๕๕๖	๙๓๓.๗๒	๔๖๓		๙๓๓.๗๒	๗,๑๘๔,๔๘๗
		๒๕๕๗	๑,๑๒๐.๙๑	๒๘๕		๑,๑๒๐.๙๑	๔,๓๖๓,๓๕๐

ที่	พืชเศรษฐกิจ	พ.ศ.	ผลผลิตรวม (ตัน)	พื้นที่ปลูก (ไร่)	แหล่งปลูกที่สำคัญ	ปริมาณจำหน่าย (ตัน)	มูลค่าการจำหน่าย (บาท)
		๒๕๕๘	๘๓๓.๑๔	๒๔๑		๘๓๓.๑๔	๔,๕๔๒,๘๕๐
		๒๕๕๙	๕๙๗.๐๓	๒๑๐		๕๙๗.๐๓	๒,๑๐๐,๐๐๐
		๒๕๖๐	๔๕๕.๑๑	๑๙๖		๔๕๕.๑๑	๔๕๕๒๐๘๐
		๒๕๖๑	๖๕๙.๑๕	๒๐๘		๖๕๙.๑๕	๖,๘๖๑,๗๗๒
๕	ปาล์มน้ำมัน	๒๕๕๗	๑,๑๐๒	๒,๐๐๔	กูฉินารายณ์ หนองกุ้งศรี คำม่วง ดอนจาน และ นามน	๑,๑๐๒	๔,๑๔๔,๑๘๔
		๒๕๕๘	๑,๐๖๐	๒,๓๗๕		๑,๐๖๐	๒,๖๑๘,๒๐๐
		๒๕๕๙	๑,๑๓๘	๓,๓๔๑		๑,๑๓๘	๖,๑๕๖,๕๘๐
		๒๕๖๐	๕,๐๓๗	๕,๓๕๕		๕,๐๓๗	๕,๙๗๓,๐๔๔
		๒๕๖๑	๖,๘๓๐	๕,๓๙๖		๖,๘๓๐	๙,๐๗๕,๑๕๐
๖	พุทรา	๒๕๕๗			คำม่วง ดอนจาน เมืองกาฬสินธุ์ ท่าคันโท และสหัสขันธ์		
		๒๕๕๘	๑,๓๔๗.๘๙	๑,๔๐๑		๑,๓๔๗.๘๙	๒๔,๕๔๕,๐๗๖
		๒๕๕๙	๑,๓๔๗.๘๙	๑,๓๙๙		๑,๓๔๗.๘๙	๒๓,๕๓๒,๗๖๒
		๒๕๖๐	๑,๓๕๐.๔๙	๑,๔๐๑		๑,๓๕๐.๔๙	๒๓,๖๓๓,๕๗๕
		๒๕๖๑	๑,๓๕๐.๙๐	๑,๔๐๖		๑,๓๕๐.๙๐	๒๔,๔๗๘,๓๐๘
		๒๕๖๒	๑,๓๕๒.๖๕	๑,๗๐๗		๑,๓๕๒.๖๕	๒๙,๐๘๑,๙๗๕

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดกาฬสินธุ์ ข้อมูล ณ วันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๒

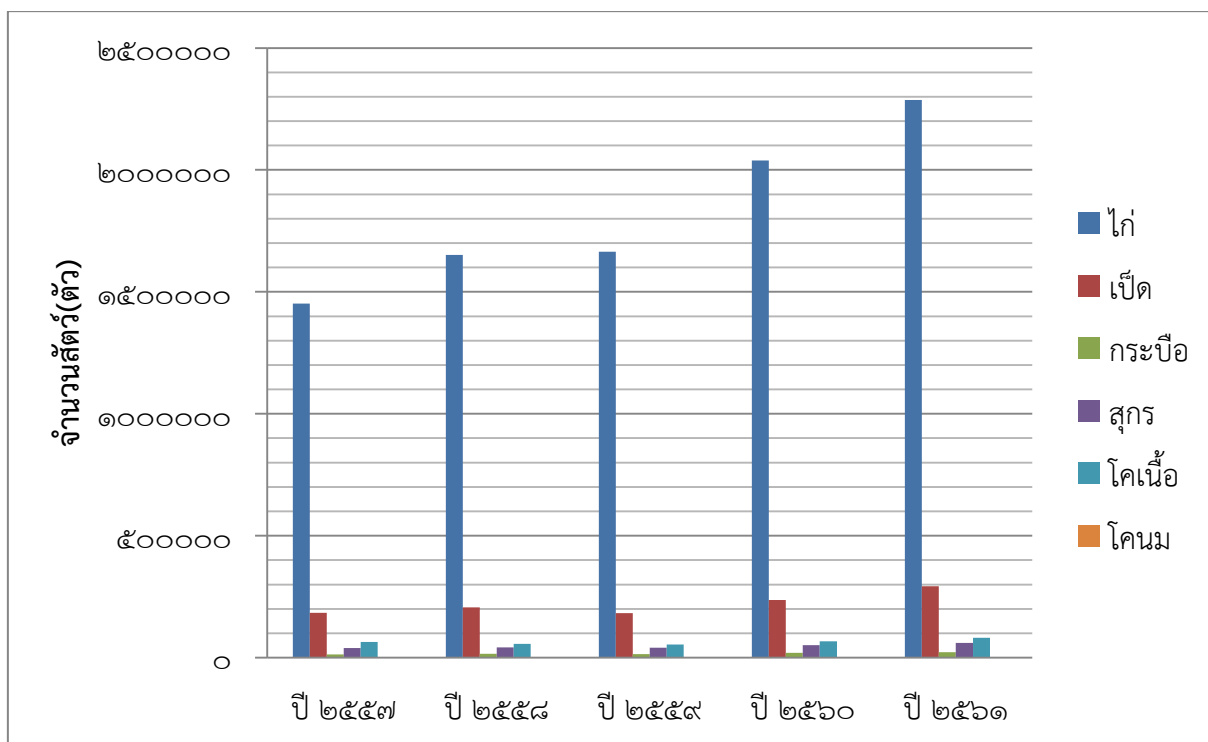
จังหวัดกาฬสินธุ์ มีจำนวนสัตว์เศรษฐกิจที่สร้างรายได้ให้แก่จังหวัด ได้แก่ โคเนื้อ ไก่เนื้อ ไก่ไข่ เป็ดไข่ กระบือ สุกร และโคนม ตามลำดับ โดยมีจำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์เศรษฐกิจมากที่สุดคือ เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ รองลงมาคือ เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ และเกษตรกรผู้เลี้ยงเป็ดตามลำดับ ตั้งแต่ปี ๒๕๕๙ – ๒๕๖๑ มีจำนวนเกษตรกรและจำนวนสัตว์เศรษฐกิจเพิ่มขึ้นทุกปี เนื่องจากเกษตรกรสนใจประกอบอาชีพด้านปศุสัตว์มากขึ้น และมีนโยบายจากภาครัฐสนับสนุน สร้างแรงจูงใจด้านปศุสัตว์

ตารางแสดงจำนวนสัตว์เศรษฐกิจและจำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์

ปี พ.ศ.	ไก่ทั้งหมด		เป็ดทั้งหมด	
	จำนวน	เกษตรกร	จำนวน	เกษตรกร
๒๕๕๗	๑,๔๕๒,๑๓๑	๕๘,๖๓๑	๑๘๓,๘๒๑	๑๐,๘๙๐
๒๕๕๘	๑,๖๕๑,๔๓๖	๖๖,๐๘๒	๒๐๖,๖๖๐	๑๐,๔๐๙
๒๕๕๙	๑,๖๖๕,๐๓๘	๖๖,๐๘๒	๑๘๓,๒๐๓	๑๐,๔๐๙
๒๕๖๐	๒,๐๓๘,๕๖๓	๗๐,๐๓๒	๒๓๕,๘๐๘	๑๒,๐๑๓
๒๕๖๑	๒,๒๘๖,๔๕๓	๗๕,๔๗๘	๒๙๒,๕๘๘	๑๒,๑๒๕
ปี พ.ศ.	กระบือ		สุกร	
	จำนวน	เกษตรกร	จำนวน	เกษตรกร
๒๕๕๗	๑๓,๒๘๐	๓,๒๔๓	๓๙,๗๖๗	๒,๙๘๒
๒๕๕๘	๑๕,๔๘๙	๓,๗๐๐	๔๒,๒๖๒	๓,๑๐๑
๒๕๕๙	๑๕,๑๗๙	๓,๗๐๐	๔๑,๔๓๘	๓,๑๐๑
๒๕๖๐	๑๙,๗๑๗	๔,๑๔๓	๕๑,๒๗๒	๓,๑๗๙
๒๕๖๑	๒๒,๐๕๓	๔,๖๐๙	๖๐,๘๗๙	๓,๒๖๘

ปี พ.ศ.	ไก่ทั้งหมด		เป็ดทั้งหมด	
	จำนวน	เกษตรกร	จำนวน	เกษตรกร
ปี พ.ศ.	โคเนื้อ		โคนม	
	จำนวน	เกษตรกร	จำนวน	เกษตรกร
๒๕๕๗	๖๔,๙๔๑	๑๗,๖๓๗	๒๔๑	๑๔
๒๕๕๘	๕๖,๑๐๒	๑๔,๗๐๒	๓๕๕	๒๓
๒๕๕๙	๕๔,๓๓๙	๑๔,๗๐๒	๑๖๘	๒๓
๒๕๖๐	๖๖,๕๙๐	๑๕,๓๖๕	๔๔๒	๓๔
๒๕๖๑	๘๐,๙๖๒	๑๘,๒๙๑	๖๘๙	๔๒

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดกาฬสินธุ์

๔) การทำประมง

ตั้งแต่ปี ๒๕๕๗-๒๕๖๑ จังหวัดกาฬสินธุ์มีการจับสัตว์น้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติ โดยเฉลี่ย ๗,๔๐๔,๒๐๙.๖๓๘ กิโลกรัม มีการเพาะเลี้ยงสัตว์ที่ทำรายได้ให้แก่จังหวัด เช่น กุ้งก้ามกราม และปลากระชัง CP

ที่	พ.ศ.	จับจากแหล่งน้ำธรรมชาติ (กก.)	การเพาะเลี้ยง (กก.)
๑	๒๕๕๗	๗,๕๓๓,๘๔๕	๓,๕๔๖,๙๕๘.๐๐
๒	๒๕๕๘	๗,๓๘๓,๑๖๘	๓,๗๒๔,๓๐๖.๙๐
๓	๒๕๕๙	๗,๒๓๕,๕๐๔	๓,๘๓๖,๐๓๕.๐๐
๔	๒๕๖๐	๗,๓๘๗,๒๗๙.๒๐	๔,๐๒๗,๘๓๖.๗๕
๕	๒๕๖๑	๗,๔๗๑,๒๕๑.๙๙	๔,๑๐๘,๓๔๓.๔๘

ที่มา: สำนักงานประมงจังหวัดกาฬสินธุ์

ตารางแสดงการจดทะเบียนเป็นผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ จำแนกเป็นรายอำเภอ

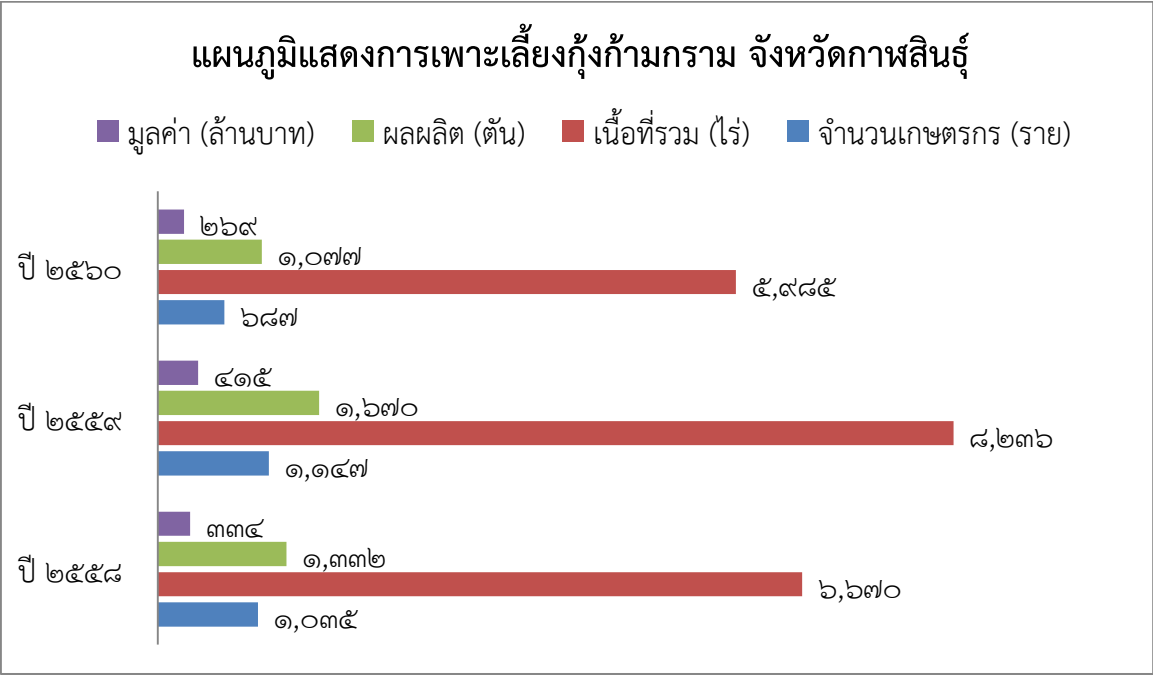
สำหรับการผลิตกุ้งก้ามกรามนั้น ในปี ๒๕๖๑ จังหวัดกาฬสินธุ์มีจำนวนผู้เลี้ยงกุ้งก้ามกรามจำนวน ๖๘๗ ราย เนื้อที่รวม ๕,๙๘๕ ไร่ ผลผลิต ๑,๐๗๗.๓๐ ตัน มูลค่า ๒๖๙.๓๓ ล้านบาท ในปัจจุบันมีเกษตรกร ปัญหาที่ผ่านมากเกษตรกรประสบกับการส่งน้ำผ่านคลองชลประทานไม่ต่อเนื่อง บ่อเลี้ยงกุ้งของเกษตรกร ส่วนใหญ่ค่อนข้างตื้นประมาณ ๘๐ เซนติเมตร ตากบ่อลอกเลนกันบ่อไม่เหมาะสม ปล่อยุ้งในอัตราที่หนาแน่น ไม่นำเครื่องตักน้ำมาใช้ในการเพิ่มออกซิเจนในช่วงวิกฤติสภาพอากาศปิดและไม่มีบ่อพักน้ำ แนวทางการเพิ่มผลผลิตให้มากขึ้นกว่าเดิม ๑๕ เปอร์เซ็นต์หรือประมาณ ๒๕๐ ตันหรือคิดเป็นมูลค่า ๖๓ ล้านบาท โดยส่งเสริมแนะนำให้เกษตรกรปล่อยุ้งในอัตราที่เหมาะสม ให้มีการลอกเลนตากบ่อที่เหมาะสม แนะนำเทคนิคการเลี้ยงกุ้งให้ได้ผลผลิตดี โดยในปี ๒๕๖๑ ได้นำเกษตรกรเขตอำเภอยางตลาดเข้าร่วมโครงการแปลงใหญ่จำนวน ๕๐ ราย (ปี ๒๕๖๐ ได้นำเกษตรกรเขตอำเภอเมืองกาฬสินธุ์เข้าร่วมโครงการแปลงใหญ่ ๓๐ ราย)

ตารางแสดงการเพาะเลี้ยงกุ้งก้ามกราม จังหวัดกาฬสินธุ์

ปี	จำนวนเกษตรกร (ราย)	เนื้อที่รวม (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
๒๕๕๘	๑,๐๓๕	๖,๖๗๐	๑,๓๓๒.๒๐	๓๓๓.๕๐
๒๕๖๐	๑,๑๔๗	๘,๒๓๕.๘๕	๑,๖๗๐.๐๐	๔๑๕.๐๐
๒๕๖๑	๖๘๗	๕,๙๘๕	๑,๐๗๗.๓๐	๒๖๙.๓๓

อำเภอ	ประเภทการจดทะเบียน			ประเภทฟาร์ม				
	บุคคล ธรรมดา	นิติ บุคคล	จำนวน ผู้ประกอบการ ทั้งหมด	แบบ พาณิชย์	แบบยังชีพ	เพาะพัก อย่างเดียว	เพาะพัก/ อนุบาล	อนุบาล อย่างเดียว
เมือง	๑,๐๑๑	๒	๑,๐๑๓	๒๑๑	๗๖๐	๑	๔	๓๘
กมลาไสย	๑,๐๗๑	-	๑,๐๗๑	๑๒๒	๙๔๔	๒	๑	-๒
ร่องคำ	๒๙๓	-	๒๙๓	๓	๒๙๐	-	-	๑
กุฉินารายณ์	๑,๑๔๘	๓	๑,๑๕๑	๑๔	๑,๑๓๗	-	-	-
เขาวง	๕๘๙	-	๕๘๙	๑๙	๕๗๐	-	-	-
ยางตลาด	๔,๑๖๙	๒	๔,๑๗๑	๑,๓๖๐	๒,๘๒๒	๑	๕	๑๘
ห้วยเม็ก	๗๒๒	-	๗๒๒	๑๗๖	๕๖๗	-	-	-
สหัสขันธ์	๕๒๑	-	๕๒๑	๖๖	๔๕๔	-	๑	-
คำม่วง	๑๐๙	-	๑๐๙	๓	๑๐๖	-	-	-
ท่าคันโท	๑๑๔	-	๑๑๔	๑	๑๑๓	-	-	-
หนองกุงศรี	๖๗๒	-	๖๗๒	๔๓๔	๒๓๘	-	-	-
สมเด็จ	๔๘๐	-	๔๘๐	๕	๔๗๕	-	-	-
ห้วยผึ้ง	๓๙๘	-	๓๙๘	๒	๓๙๖	-	-	-
สามชัย	๔๐	-	๔๐	๘	๓๒	-	-	-
นาแก	๓๕๑	-	๓๕๑	๓	๓๔๘	-	-	-
ดอนจาน	๘๓๖	-	๘๓๖	๒	๘๓๔	-	-	-
นามน	๘๑	-	๘๑	๓	๗๘	-	-	-
ฆ้องชัย	๑๒๒	-	๑๒๒	๔	๑๑๘	-	-	-
รวม	๑๒,๗๒๗	๗	๑๒,๗๓๔	๒,๔๓๖	๑๐,๒๙๘	๓	๑๑	๕๕

ที่มา :สำนักงานประมงจังหวัดกาฬสินธุ์ ข้อมูล ณ วันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๒

๑.๔.๓ ด้านอุตสาหกรรม

๑) สถานภาพของอุตสาหกรรมในจังหวัดกาฬสินธุ์

จังหวัดกาฬสินธุ์ มีโรงงานที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการ (สะสม) ณ วันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๒ จำนวนทั้งสิ้น ๓๕๗ โรงงาน เงินลงทุนรวม ๑๙,๕๑๐.๐๑ ล้านบาท และมีจำนวนคนงาน ๖,๓๔๐ คน

จำพวก	จำนวนโรงงาน (โรง)	จำนวนเงินทุน (ล้านบาท)	จำนวนคนงาน (คน)
๒	๑๕๘	๒๓๐.๓๗	๗๐๘
๓	๔๕๔	๒๐,๑๘๑.๗๓	๗,๐๑๗
รวม	๖๑๒	๒๐,๔๑๒.๐๙	๗,๗๒๕

ข้อมูลก่อนวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๖๒

	จำนวนโรงงาน (โรง)	จำนวนเงินทุน (ล้านบาท)	จำนวนคนงาน (คน)
เครื่องจักรที่มีกำลังรวมตั้งแต่ ๕๐ แรงม้าขึ้นไป	๓๕๕	๑๙,๕๓๒.๑๐	๖,๒๕๗
คนงานตั้งแต่ ๕๐ คนขึ้นไป	๒	๒๖.๕๑	๑๐๖
รวม	๓๕๗	๑๙,๕๕๘.๖๑	๖,๓๖๓

ข้อมูลตั้งแต่วันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๒

***หมายเหตุ** เนื่องจากผลบังคับใช้พระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้โรงงานใช้เครื่องจักรมีกำลังรวมตั้งแต่ ๕๐ แรงม้า หรือเทียบเท่าตั้งแต่ ๕๐ แรงม้าขึ้นไป หรือใช้คนงานตั้งแต่ ๕๐ คน ขึ้นไป จึงจะประกอบกิจการเป็นโรงงานได้

โดยพิจารณาโรงงานอุตสาหกรรมที่ได้รับอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน ซึ่งจำนวนโรงงานแยกตามเงินลงทุน ดังนี้

โรงสีข้าวทั้งหมด ๓๘ โรงงาน คิดเป็น ร้อยละ ๑๐.๖๕ ของโรงงาน

โรงงานส่วนใหญ่เป็นโรงงานขนาดเล็กเงินลงทุนไม่เกิน ๑๐ ล้านบาท จำนวน ๑๗๗ โรงงาน คิดเป็นร้อยละ ๔๙.๕๘ ประกอบกิจการ ซ่อมเครื่องยนต์ ผลิตภัณฑ์คอนกรีต ผลิตมันเส้น ผลิตน้ำแข็งก้อนเล็ก ผลิตภัณฑโลหะ ผลิตภัณฑจากไม้ ผลิตเครื่องตีผสมปูนไฟร ผลิตยางเครป ทำภาชนะจากพลาสติก กลึง-เชื่อมโลหะทั่วไป ซ่อมแซมเครื่องจักรที่ใช้ไฟฟ้า การกลึงโลหะ การไสโลหะและเชื่อมโลหะทุกชนิด ซ่อมและเคาะฟันสิ่รยนต์ คัดแยกสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุไม่ใช้แล้ว ทำอาหารสำเร็จรูปสำหรับเลี้ยงสัตว์ สีข้าวชนิดแยกแกลบแยกรำ ผลิตขึ้นไม้สับที่ปลูกขึ้นโดยเฉพาะ ๑๓ ชนิด ตามมติคณะรัฐมนตรีเพื่อกำหนดย แปรรูปไม้เพื่อประดิษฐ์กรรมขอย ไส เซาะร่อง ทำวงกบขอบประตู ขอบหน้าต่าง บานประตู บานหน้าต่าง และทำเครื่องเรือนจากไม้ เผ ถ่านจากไม้ ผลิตขวดพลาสติก

โรงงานขนาดกลางเงินลงทุน ตั้งแต่ ๑๐ ล้านบาท ไม่เกิน ๑๐๐ ล้านบาท จำนวน ๑๒๓ โรงงาน คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๔๕ ประกอบกิจการ ซ่อมเครื่องยนต์ ทำผลิตภัณฑคอนกรีต ทำน้ำแข็งก้อนเล็ก ผลิตก๊าซชีวภาพ ผลิตแป้งมันสำปะหลัง ผลิตมันเส้น ผลิตแผ่นหลังคาเหล็กและส่วนประกอบในการก่อสร้าง ผลิตแอสฟัลต์ติก คอนกรีตและเชื่อมโลหะทุกชนิด คอนกรีตผสมเสร็จ ตากกากแป้งมันสำปะหลัง และผลิตยางเครป ผลิตเครื่องตีผสมปูนไฟร ห้องเย็น แห่อาหาร ทำพลาสติกเป็นเม็ด และสีข้าว

โรงงานขนาดใหญ่ที่มีเงินลงทุนมากกว่า ๑๐๐ ล้านบาท มีจำนวน ๑๙ โรงงาน คิดเป็นร้อยละ ๕.๓๒ ประกอบกิจการ ผลิตแป้งมันสำปะหลัง ทำน้ำตาลทรายดิบ ผลิตเอทานอลเพื่อเป็นเชื้อเพลิง ผลิตยางเครป ยางแท่ง เอสทีอาร์ ๒๐ ยางผสม หล่อผลิตภัณฑคอนกรีตอัดแรงและคอนกรีตเสา ผลิตส่งและจำหน่ายพลังงานไฟฟ้า ผลิตก๊าซชีวภาพ โรงงานห้องเย็นแช่อาหาร ซ่อมรถยนต์ อบพืชหรือเมล็ดพืช และผลิตพลังงานไฟฟ้าจากเชื้อเพลิง ชีวมวลกำลังการผลิต ๔๕ เมกะวัตต์

๒) ตารางแสดงสถิติจำนวนโรงงานแยกตามเงินลงทุน

ขนาดการลงทุน	จำนวนโรงงาน (โรง)	จำนวนเงินทุน (ล้านบาท)	จำนวนคนงาน (คน)	ร้อยละ
ขนาดเล็ก (เงินทุน <= ๑๐ ล้านบาท)	๑๗๗	๘๘๓.๘๔	๑,๗๓๒	๔๙.๕๘
ขนาดกลาง (เงินทุน > ๑๐ ล้านบาท <=๑๐๐ ล้านบาท)	๑๒๓	๓,๐๖๗.๖๒	๑,๙๙๑	๓๔.๔๕
ขนาดใหญ่ (เงินทุน > ๑๐๐ ล้านบาท)	๑๙	๑๕,๐๒๓.๓๐	๒,๓๒๓	๕.๓๒
โรงสีข้าวทั้งหมด	๓๑๙	๕๘๓.๘๕	๓๑๗	๑๐.๖๕
รวม	๓๑๙	๑๙,๕๕๘.๖๑	๖,๓๖๓	๑๐๐.๐๐

๓) หมวดอุตสาหกรรมที่มีการลงทุนมากที่สุด ๕ อันดับแรกของจังหวัด ได้แก่

๓.๑) หมวดอุตสาหกรรมผลิตอื่น ๆ (ทั่วไป) ประกอบด้วยการผลิต ส่งและจำหน่ายพลังงานไฟฟ้า เงินลงทุน ๗,๘๒๕.๐๘ ล้านบาท รองลงมาการผลิตก๊าซชีวภาพ เงินลงทุน ๕๐๐.๒๔ ล้านบาท และการผลิตไอน้ำของกิจการโรงแรม เงินลงทุน ๒๔๘.๕๐ ล้านบาท ตามลำดับ ปัจจุบันมีจำนวนโรงงานทั้งสิ้น ๕๑ โรงงาน เงินลงทุนรวม ๙,๑๘๐.๕๙ ล้านบาท คนงาน ๖๔๘ คน

๓.๒) หมวดอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์จากพืช ประกอบด้วยการทำแปรรูปมันสำปะหลัง เงินลงทุน ๒,๘๓๗.๐๖ ล้านบาท รองลงมาโรงสีข้าว เงินลงทุน ๖๗๔.๓๘ ล้านบาท และการทำมันเส้น เงินลงทุน ๑๐๘.๑๗ ล้านบาท ตามลำดับ ปัจจุบันมีจำนวนโรงงานทั้งสิ้น ๘๔ โรงงาน เงินลงทุนรวม ๓,๖๓๘.๐๐ ล้านบาท คนงาน ๑,๕๑๐ คน

๓.๓) หมวดอุตสาหกรรมอาหาร ประกอบด้วยการทำน้ำตาลดิบและน้ำตาลทราย เงินลงทุน ๑,๘๖๒.๕๗ ล้านบาท รองลงมาน้ำแข็งก้อนเล็ก ๓๐๔.๖๔ ล้านบาท และการทำสาหร่ายเงินลงทุน ๓๙.๕๐ ล้านบาท ตามลำดับ ปัจจุบันมีจำนวนโรงงานทั้งสิ้น ๔๕ โรงงาน เงินลงทุนรวม ๒,๓๐๘.๕๕ ล้านบาท คนงาน ๑,๗๘๘ คน

๓.๔) หมวดอุตสาหกรรมเครื่องดื่ม ประกอบด้วยการผลิตเอทานอล (ไม่ใช่เพื่อการบริโภค) เงินลงทุน ๒,๐๘๔.๒๕ ล้านบาท และทำน้ำดื่ม เงินลงทุน ๓.๙๕ ล้านบาท ปัจจุบันมีจำนวนโรงงานทั้งสิ้น ๓ โรงงาน เงินลงทุนรวม ๒,๐๘๖.๕๗ ล้านบาท คนงาน ๑๒๒ คน

๓.๕) หมวดอุตสาหกรรมผลิตยานพาหนะและอุปกรณ์รวมทั้งการซ่อมยานพาหนะและอุปกรณ์ ประกอบด้วย ซ่อมและปะยางรถยนต์ เงินลงทุน ๓๓๑.๔๒ ล้านบาท ปัจจุบันมีจำนวนโรงงานทั้งสิ้น ๑๖ โรงงาน เงินลงทุนรวม ๓๓๑.๔๒ ล้านบาท คนงาน ๒๗๕ คน

๔) ประเภทอุตสาหกรรมที่มีการลงทุนมากที่สุด ๕ อันดับแรกของจังหวัด ได้แก่

อันดับที่ ๑ กลุ่มอุตสาหกรรมการผลิต ผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าจากพลังงานความร้อน

ประเภทลำดับที่ ๘๘ (๒) สาขาอุตสาหกรรมการผลิตอื่นๆ

มีจำนวนทั้งหมด ๘ โรงงาน เงินลงทุน ๗,๘๒๕.๐๘ ล้านบาท คนงาน ๑๔๔ คน

อันดับที่ ๒ กลุ่มอุตสาหกรรมการผลิต ทำแปรรูปมันสำปะหลัง

ประเภทลำดับที่ ๙(๒) สาขาอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์จากพืช

มีจำนวนทั้งหมด ๑๑ โรงงาน เงินลงทุน ๒,๙๑๓.๐๖ ล้านบาท คนงาน ๙๕๘ คน

อันดับที่ ๓ กลุ่มอุตสาหกรรมการผลิต ผลิตภัณฑ์เอทานอล (ไม่ใช่เพื่อการบริโภค)

ประเภทลำดับที่ ๑๗ สาขาอุตสาหกรรมเครื่องดื่ม

มีจำนวนทั้งหมด ๒ โรงงาน เงินลงทุน ๒,๐๘๔.๒๕ ล้านบาท คนงาน ๘๐ คน

อันดับที่ ๔ กลุ่มอุตสาหกรรมการผลิต ทำน้ำตาลดิบและน้ำตาลทรายขาว

ประเภทลำดับที่ ๑๑(๓) สาขาอุตสาหกรรมอาหาร

มีจำนวนทั้งหมด ๒ โรงงาน เงินลงทุน ๑,๘๖๒.๕๗ ล้านบาท คนงาน ๑,๓๒๖ คน

อันดับที่ ๕ กลุ่มอุตสาหกรรมการผลิต การทำผลิตภัณฑ์คอนกรีต ผลิตภัณฑ์

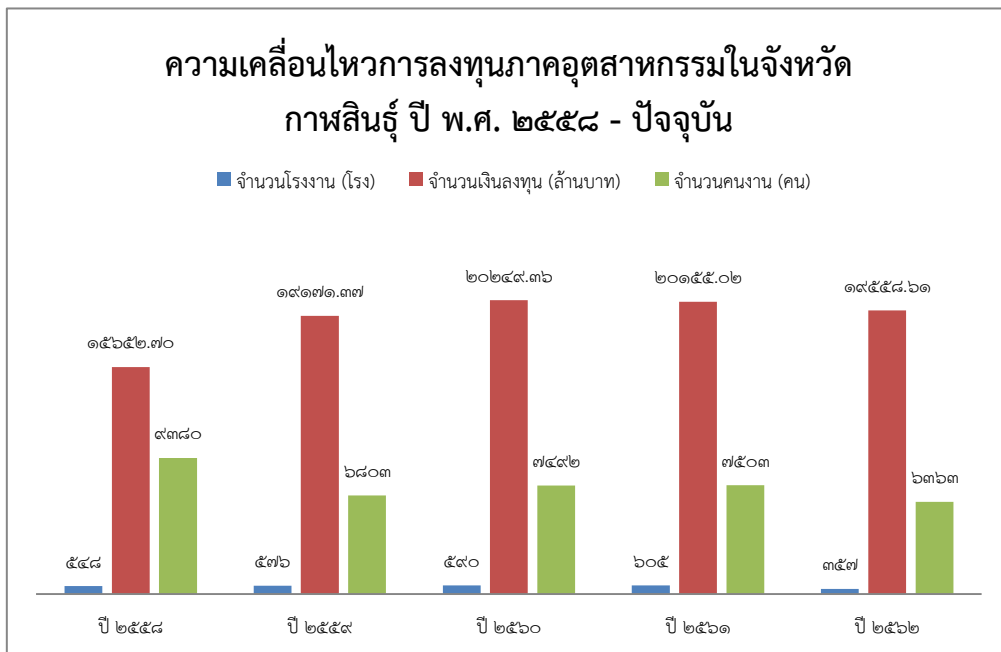
คอนกรีตผสมผลิตภัณฑ์ยิปซัม หรือ ผลิตภัณฑ์ปูนปลาสเตอร์

ประเภทลำดับที่ ๕๘(๑) สาขาอุตสาหกรรมผลิตโลหะ

มีจำนวนทั้งหมด ๔๙ โรงงาน เงินลงทุน ๖๕๕.๒๖ ล้านบาท คนงาน ๕๕๖ คน

๕) ความเคลื่อนไหวการลงทุนภาคอุตสาหกรรมในจังหวัดกาฬสินธุ์ ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ - ปัจจุบัน

ปี	จำนวนโรงงาน (โรง)	จำนวนเงินทุน (ล้านบาท)	จำนวนคนงาน (คน)
๒๕๕๘	๕๔๘	๑๕,๖๕๒.๐๗	๙,๓๘๐
๒๕๕๙	๕๗๖	๑๙,๑๗๑.๓๗	๖,๘๐๓
๒๕๖๐	๕๙๐	๒๐,๒๔๙.๓๖	๗,๔๙๒
๒๕๖๑	๖๐๕	๒๐,๑๕๕.๐๒	๗,๕๐๓
๒๕๖๒ (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๒)	๓๕๗	๑๙,๕๕๘.๖๑	๖,๓๖๓

๒. ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

๒.๑ แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

๒.๑.๑ พื้นที่ชลประทานและระบบชลประทาน (ที่มา : โครงการชลประทานกาฬสินธุ์)

จังหวัดกาฬสินธุ์ มีระบบชลประทานขนาดใหญ่ ๑ แห่ง ได้แก่ โครงการชลประทานลำปาว ซึ่งสามารถกักเก็บน้ำได้ ๒,๔๕๐ ล้านลูกบาศก์เมตร ส่งน้ำเพาะปลูกในฤดูฝนได้ประมาณ ๓๐๖,๙๖๓ ไร่ และส่งน้ำเพื่อการเพาะปลูกพืชในฤดูแล้งได้ประมาณ ๑๘๐,๐๐๐ ไร่ มีพื้นที่รับผลประโยชน์ ๓๓๘,๘๐๐ ไร่

ตารางที่ ๒๖ พื้นที่รับประโยชน์และพื้นที่ชลประทานของโครงการชลประทานขนาดใหญ่

ลำดับที่	ชื่ออ่างเก็บน้ำ	พื้นที่รับประโยชน์	พื้นที่ชลประทาน (ไร่)
๑	เขื่อนลำปาว	อ.ยางตลาด	๘๒,๐๖๒
		อ.เมือง	๙๐,๒๕๑
		อ.กมลาไสย	๘๙,๗๙๘
		อ.ฆ้องชัย	๔๔,๘๕๒

ที่มา : โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาลำปาว

จังหวัดกาฬสินธุ์มีระบบชลประทานขนาดกลาง ๑๗ แห่ง ปริมาณกักเก็บน้ำอยู่ที่ ๘๘,๓๗๒ ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่รับประโยชน์ ๗๙,๓๖๒ ไร่

ตารางที่ ๒๗ พื้นที่ชลประทานขนาดกลาง

ลำดับที่	ชื่ออ่างเก็บน้ำ	ที่ตั้ง		ความจุ (ล้าน ลบ.ม.)	พื้นที่รับประโยชน์ (ไร่)
		ตำบล	อำเภอ		
๑	อ่างเก็บน้ำห้วยสีทน	โพหนอง	เมือง	๓.๕๕	๖,๗๐๗
๒	อ่างเก็บน้ำห้วยแก่ง	ดงพุง	ดอนจาน	๒๓.๓๒๕	๑๐,๕๓๔
๓	อ่างเก็บน้ำห้วยโพธิ์	ห้วยโพธิ์	เมือง	๒.๔๔๔	๒,๖๙๐
๔	อ่างเก็บน้ำห้วยผึ้ง	นิคมห้วยผึ้ง	ห้วยผึ้ง	๔.๑๕	๑,๐๔๙
๕	อ่างเก็บน้ำห้วยผา	นิคมห้วยผึ้ง	ห้วยผึ้ง	๖.๔๒๒	๑๕,๓๘๗
๖	อ่างเก็บน้ำห้วยสะทาด	คำบง	ห้วยผึ้ง	๑๑.๖๖	๗,๘๔๓
๗	อ่างเก็บน้ำจุมจัง	กุดหว้า	กุฉินารายณ์	๗.๓๘๑	๘,๓๓๔
๘	อ่างเก็บน้ำหนองหมาจอก	ยางตลาด	ยางตลาด	๐.๗๒๕	๔๗๘
๙	อ่างเก็บน้ำบึงอร่าม	ยางตลาด	ยางตลาด	๓.๖	๒,๐๐๙
๑๐	อ่างเก็บน้ำห้วยวังลิ้นฟ้า	คำเหมือดแก้ว	ห้วยเม็ก	๓.๓๕	๒,๗๖๑
๑๑	อ่างเก็บน้ำหนองหญ้าม้า	อีต้อม	ยางตลาด	๒.๕๕๘	๓,๐๐๐
๑๒	อ่างเก็บน้ำหนองบ้านสา	คลองขาม	ยางตลาด	๐.๕๕๔	๙๖๓
๑๓	อ่างเก็บน้ำห้วยมะโน	นาคู	นาคู	๕.๘๑๕	๓,๐๑๘
๑๔	อ่างเก็บน้ำสาหร่ายนาเวียง	คุ้มเก่า	เขาวง	๐.๙๖๑	๔๕๙
๑๕	อ่างเก็บน้ำห้วยจาน	บ่อแก้ว	นาคู	๐.๒๕	๔,๔๐๐

ลำดับที่	ชื่ออ่างเก็บน้ำ	ที่ตั้ง		ความจุ (ล้าน ลบ.ม.)	พื้นที่รับประโยชน์ (ไร่)
		ตำบล	อำเภอ		
๑๖	อ่างเก็บน้ำห้วยสังเคียบ	แซงบาดาล	สมเด็จ	๗.๕	๕,๑๓๐
๑๗	อ่างเก็บน้ำลำพะยั้ง (ตอนบน)	สงเปลือย	เขาวง	๔.๑๓๗	๔,๖๐๐
รวม				๘๘,๓๗๒	๗๙,๓๖๒

ที่มา : โครงการชลประทานกาฬสินธุ์

จังหวัดกาฬสินธุ์มีระบบชลประทานขนาดเล็ก จำนวน ๒๐๑ โครงการ พื้นที่รับประโยชน์ ๔๔,๗๔๐ ไร่

ตารางที่ ๒๘ พื้นที่ชลประทานขนาดเล็ก

ลำดับที่	อำเภอ	ชลประทานขนาดเล็ก	
		จำนวนโครงการ (แห่ง)	พื้นที่รับประโยชน์ (ไร่)
๑	อำเภอเมือง	๑๖	๕,๕๘๐
๒	อำเภอกมลาไสย	๓	๘๒๐
๓	อำเภอร่องคำ	๒	๑๑๐
๔	อำเภอนามน	๗	๑,๔๐๐
๕	อำเภอห้วยผึ้ง	๕	๕๓๐
๖	อำเภอกุฉินารายณ์	๓๑	๑๑,๗๕๕
๗	อำเภอยางตลาด	๑๐	๖๓๐
๘	อำเภอห้วยเม็ก	๑๕	๑,๒๙๕
๙	อำเภอหนองกุงศรี	๑๐	๕๗๕
๑๐	อำเภอท่าคันโท	๘	๑,๓๖๐
๑๑	อำเภอสหัสขันธ์	๑๖	๓,๐๐๕
๑๒	อำเภอคำม่วง	๑๙	๔,๐๕๐
๑๓	อำเภอสามชัย	๖	๑๙๐
๑๔	อำเภอสมเด็จ	๒๐	๖,๙๖๕
๑๕	อำเภอเขาวง	๗	๒,๐๕๐
๑๖	อำเภอนาคู	๑๒	๔๘๐
๑๗	อำเภอดอนจาน	๑๒	๓,๑๙๕
๑๘	อำเภอฆ้องชัย	๒	๗๕๐
รวม		๒๐๑	๔๔,๗๔๐

ที่มา : โครงการชลประทานกาฬสินธุ์

จังหวัดกาฬสินธุ์มีโครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้า จำนวน ๖๖ โครงการ พื้นที่รับประโยชน์ ๑๐๑,๓๒๐ ไร่

ตารางที่ ๒๙ โครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้า

ลำดับที่	อำเภอ	โครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้า	
		จำนวนโครงการ (แห่ง)	พื้นที่รับประโยชน์ (ไร่)
๑	อำเภอเมือง	๒	๒,๕๐๐
๒	อำเภอกมลาไสย	๑๕	๒๒,๘๑๑
๓	อำเภอร่องคำ	๘	๑๓,๓๐๒
๔	อำเภอห้วยผึ้ง	๒	๓,๕๐๐
๕	อำเภอกุฉินารายณ์	๑๓	๑๙,๖๙๘
๖	อำเภอยางตลาด	๕	๑๐,๗๑๕
๗	อำเภอห้วยเม็ก	๒	๓,๕๐๐
๘	อำเภอหนองกุศรี	๑	๑,๖๒๐
๙	อำเภอท่าคันโท	๒	๑,๗๐๐
๑๐	อำเภอสหัสขันธ์	๕	๗,๑๙๐
๑๑	อำเภอสามชัย	๖	๗,๗๘๐
๑๒	อำเภอฆ้องชัย	๕	๗,๐๐๔
รวม		๖๖	๑๐๑,๓๒๐

ที่มา : โครงการชลประทานกาฬสินธุ์

๒.๒ ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

๒.๒.๑ ด้านการปลูกพืชเศรษฐกิจของจังหวัด ปีการผลิต ๒๕๖๑

ตารางที่ ๓๐ ด้านการปลูกพืชเศรษฐกิจของจังหวัด ปีการผลิต ๒๕๖๑

ชนิดพืช	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิตที่เก็บเกี่ยวได้ (กิโลกรัม)	ผลผลิตเฉลี่ย/เนื้อที่เก็บเกี่ยว (กิโลกรัม)	ราคาที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ย (บาท/กิโลกรัม)
ข้าวนาปี	๑,๔๔๒,๔๕๕	๑,๒๕๗,๙๙๓	๔๙๑,๙๘๓,๐๐๐	๓๖๘	๑๑
ข้าวนาปรัง	๓๘๐,๖๑๖	๒๗๙,๙๗๐	๑๗๙,๒๗๔,๐๐๐	๖๔๐	๑๒.๔๗
มันสำปะหลัง	๒๔๑,๕๒๓	๒๔๑,๕๒๓	๘๕๖,๓๒๕,๐๐๐	๓,๕๔๕.๕๒	๒.๕๕
อ้อยโรงงาน	๓๘๕,๘๙๗	๓.๘๕,๘๙๗	๔,๕๕๘,๒๑๕	๑๑,๘๑๒	๐.๘๘
ยางพารา	๑๙๐,๙๖๙	๑๙๐,๙๖๙	๒๘,๗๗๙,๐๐๐	๑๕๐.๗๐	
ปาล์มน้ำมัน	๓,๖๙๘	๓,๖๙๘	๒,๘๘๑,๐๐๐	๗๘๐.๙๗	๓.๑๕

ที่มา สำนักงานเกษตรจังหวัดกาฬสินธุ์

๒.๒.๒ ด้านการปศุสัตว์ของจังหวัด ปี ๒๕๖๒

ตารางที่ ๓๑ ด้านการปศุสัตว์ของจังหวัด ปี ๒๕๖๒

ชนิดสัตว์	จำนวน เกษตรกร (ราย)	จำนวนสัตว์ (ตัว)	ข้อมูลผลผลิต		ราคาเฉลี่ย (บาท/หน่วย)	มูลค่าผลผลิต (บาท)
			จำนวน	หน่วยนับ		
โคเนื้อ	๑๙,๐๐๘	๘๖,๓๑๔	๒๑,๕๑๘	ตัว	๙๔	๒,๐๒๒,๖๙๒
กระบือ	๔,๘๐๖	๒๓,๒๑๐	๖,๙๖๓	ตัว	๙๘	๖๘๒,๓๗๔
ไก่	๗๗,๐๐๙	๒,๓๒๙,๘๐๒	๒๗,๙๕๗,๖๒๔	ตัว	๘๙	๒,๔๘๘,๒๒๘,๕๓๖
เป็ด	๑๒,๓๑๖	๒๙๒,๒๐๖	๓,๖๕๒,๕๗๕	ตัว	๘๐	๒๙๒,๒๐๖,๑๐๐
โคนม	๔๕	๗๐๓	๒,๗๔๑,๗๐๐	กิโลกรัม	๑๓	๓๕,๖๔๒,๑๐๐
สุกร	๓,๑๙๖	๕๗,๘๐๕	๑๐,๙๕๕	ตัว	๖๕	๗๑๒,๐๗๕
แพะ	๙๘	๑,๔๖๐	๑,๐๖๐	ตัว	๑๒๔	๑๓๑,๔๔๐
แกะ	๘	๗๐	๗๗	ตัว	๑๐๐	๗,๗๐๐

ที่มา สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดกาฬสินธุ์

๒.๒.๓ ด้านการประมงของจังหวัด ปี ๒๕๖๒

ตารางที่ ๓๒ ด้านการประมงของจังหวัด ปี ๒๕๖๒

ชนิดสัตว์	จำนวน เกษตรกร (ราย)	พื้นที่การเลี้ยง		ผลผลิต (กิโลกรัม)	ราคาเฉลี่ย (บาท/กก.)	มูลค่าผลผลิต (บาท)
		จำนวนพื้นที่ (ไร่)	จำนวนบ่อ (บ่อ)			
กุ้งก้ามกราม	๑,๐๔๐	๗,๖๔๐.๓๕	๕,๐๕๗	๑,๒๐๐,๐๐๐	๒๕๐	๓๐๐,๐๐๐,๐๐๐
ปลาหมอไทย	๑๑๐	๑,๐๐๙	๕๔๖	๑,๑๐๐,๐๐๐	๘๐	๘๘,๐๐๐,๐๐๐
ปลาดุก	๔๖	๔๑๑.๗๐	๒๑๕	๘๐๐,๐๐๐	๕๒	๔๑,๖๐๐,๐๐๐
ปลานิล	๔๖๗	๑๕๔.๑๙	๑๐,๔๕๐	๑๑,๐๐๐,๐๐๐	๖๐	๖๖๐,๐๐๐,๐๐๐

ที่มา สำนักงานประมงจังหวัดกาฬสินธุ์

๒.๒.๔ ข้อมูลสินค้าเกษตรที่ได้รับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)

ตารางที่ ๓๓ ข้อมูลสินค้าเกษตรที่ได้รับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)

ชนิดสินค้า	หน่วยนับ	จำนวนปริมาณผลผลิต
ด้านพืช		
ข้าวเหนียว	ตัน	๓๗,๓๖๒.๘๒

ที่มา สำนักงานเกษตรจังหวัดกาฬสินธุ์

๒.๒.๕ ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตร

ตารางที่ ๓๔ ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตร

มาตรฐาน/ชนิดสินค้า	หน่วยนับ	จำนวนปริมาณผลผลิต
GAP		
ข้าวหอมมะลิ	ตัน	๓,๑๑๑.๒๓
มะม่วง	แปลง	๒๔๙
พุทรา	แปลง	๑๑๗๔
พริก	แปลง	๑๒๘
มะเขือเทศ	แปลง	๑๑๙
ข้าวโพดฝักสด	แปลง	๙๒

มาตรฐาน/ชนิดสินค้า	หน่วยนับ	จำนวนปริมาณผลผลิต
ผักบุ้งจีน	แปลง	๘๖
แตงร้าน	แปลง	๘๔
เห็ดฟาง	แปลง	๗๙
มะม่วงเขียวแก้ว	แปลง	๕๔
หอมแบ่ง	แปลง	๕๒
กระเจี๊ยบแดง	แปลง	๔๙
ถั่วลันเตา	แปลง	๔๘
มะม่วงมหาชนก	แปลง	๔๖
มะละกอ	แปลง	๓๒
กล้วย	แปลง	๓๐
กล้วยน้ำว้า	แปลง	๒๙
ผักชี	แปลง	๒๖
คะน้า	แปลง	๒๓
ตะไคร้	แปลง	๒๓
มะม่วงน้ำดอกไม้	แปลง	๒๓
โหระพา	แปลง	๒๒
บวบ	แปลง	๑๙
หน่อไม้ฝรั่ง	แปลง	๑๗
กวาดตุ้ง	แปลง	๑๔
ข่า	แปลง	๑๔
ชะอม	แปลง	๑๓
มะเขือเปราะ	แปลง	๑๓
เสาวรส	แปลง	๑๓
ไผ่	แปลง	๑๓
ผักบุ้ง	แปลง	๑๒
มะนาว	แปลง	๑๒
อ้อย	แปลง	๑๑
ถั่วฝักยาว	แปลง	๙
ผักกาดหอม	แปลง	๘
ฝรั่ง	แปลง	๗
ขึ้นฉ่าย	แปลง	๔
ข้าวโพดหวาน	แปลง	๔
ฟักทอง	แปลง	๔
บวบเหลี่ยม	แปลง	๓
ผักชีฝรั่ง	แปลง	๓
ผักหวานป่า	แปลง	๓
ฝรั่งกิมจู	แปลง	๓
แคนตาลูป, เมล่อน	แปลง	๓
แมงลัก	แปลง	๓
ไฮโดรโปนิกส์ (กรีนโอ๊ค)	แปลง	๓
กวาดตุ้งฮ่องเต้	แปลง	๒
กะหล่ำปลี	แปลง	๒
กะเพรา	แปลง	๒
ต้นอ่อนพีช (ต้นอ่อนผักบุ้ง)	แปลง	๒
ถั่วงอก	แปลง	๒

มาตรฐาน/ชนิดสินค้า	หน่วยนับ	จำนวนปริมาณผลผลิต
บวบงู	แปลง	๒
ผักกาดขาวปลี	แปลง	๒
ผักชีลาว	แปลง	๒
มะเขือพวง	แปลง	๒
เห็ดนางฟ้า	แปลง	๒
กล้วยหอมทอง	แปลง	๑
กุยช่าย	แปลง	๑
ถั่วพู	แปลง	๑
น้ำเต้า	แปลง	๑
ฟักข้าว	แปลง	๑
มะม่วงเขียวเสวย	แปลง	๑
มะม่วงโชคอนันต์	แปลง	๑
ลำไย	แปลง	๑
สับปะรด	แปลง	๑
อินทผลัม	แปลง	๑
เมล่อน	แปลง	๑
เห็ดนางฟ้าอังกारी	แปลง	๑
เห็ดหูหนู	แปลง	๑
แตงกวา	แปลง	๑
ไฮโดรโปรนิคส์	แปลง	๑
ไฮโดรโปรนิคส์ (เรตโอล์ค)	แปลง	๑
ไก่เนื้อ		
ไก่ไข่		
สุกร		
โคเนื้อ		
โคนม		
ปลานิล		
ปลาดุก		
ปลาหมอไทย		
กุ้งก้ามกราม		
เกษตรอินทรีย์		
ข้าวหอมมะลิ	ตัน	๒๐.๒๕
พืชผักอินทรีย์	แปลง	๒๑
อื่นๆ		
...		

ที่มา

1. ที่มาของข้อมูลจากข้อมูลปฏิทินผลผลิตสินค้าเกษตรรายเดือนระดับจังหวัดปีเพาะปลูก ๒๕๖๑/๒๕๖๒ ที่ได้รับจากจังหวัด
2. ปริมาณผลผลิตรายเดือนคำนวณเป็นสัดส่วนร้อยละเมื่อเทียบกับปริมาณผลผลิตทั้งปีของสินค้าชนิดนั้นๆ
๓. ปริมาณผลผลิตปี ๒๕๖๑ และ ๒๕๖๒ เป็นผลรวมของปริมาณผลผลิตในปีปฏิทิน ๒๕๖๑ และ ๒๕๖๒ ในระดับอำเภอและตำบลของสินค้าชนิดนั้นๆ ตามลำดับ

ส่วนที่ ๓

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด เป็นการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกจังหวัด ที่จะมีผลกระทบต่อการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์จะนำมาเป็นพื้นฐานในการกำหนดทิศทางการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ตามเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ SWOT Analysis ดังนี้

๑. การประเมินสภาพแวดล้อมภายในองค์กร

จุดแข็งขององค์กร (S-Strengths) เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยภายในจากมุมมองของผู้ที่อยู่ในองค์กรนั่นเอง ว่าปัจจัยใดภายในองค์กรที่เป็นข้อได้เปรียบหรือจุดเด่นขององค์กร ที่องค์กรควรนำมาใช้ในการพัฒนาองค์กรได้ และควรดำรงไว้เพื่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กร

จุดอ่อนขององค์กร (W-Weaknesses) เป็นการวิเคราะห์ ปัจจัยภายในจากมุมมองของผู้ที่อยู่ในองค์กรนั้น ๆ เองว่าปัจจัยภายในองค์กรที่เป็นจุดด้อย ข้อเสียเปรียบขององค์กรที่ควรปรับปรุงให้ดีขึ้นหรือขจัดให้หมดไป อันจะเป็นประโยชน์ต่อองค์กร

๒. การประเมินสภาพแวดล้อมภายนอก

โอกาสทางสภาพแวดล้อม (O-Opportunities) เป็นการวิเคราะห์ว่าปัจจัยภายนอกองค์กร ปัจจัยใดที่สามารถส่งผลกระทบประโยชน์ ทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการดำเนินการขององค์กรในระดับมหภาค และองค์กรสามารถนำข้อดีเหล่านี้มาเสริมสร้างให้หน่วยงานเข้มแข็งขึ้นได้

อุปสรรคทางสภาพแวดล้อม (T-Threats) เป็นการวิเคราะห์ว่าปัจจัยภายนอกองค์กรปัจจัยใดที่สามารถส่งผลกระทบในระดับมหภาค ในทางที่จะก่อให้เกิดความเสียหายทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งองค์กรจำเป็นต้องหลีกเลี่ยงหรือปรับสภาพองค์กรให้มีความแข็งแกร่งพร้อมที่จะเผชิญแรงกระแทกดังกล่าวได้

๑. การวิเคราะห์ SWOTของจังหวัดกาฬสินธุ์

จากการข้อมูลทั่วไป การวิเคราะห์ความต้องการและศักยภาพของประชาชนในท้องถิ่น และการวิเคราะห์สภาพการณ์และศักยภาพด้านต่าง ๆ ของจังหวัดกาฬสินธุ์ นำมาสู่การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก เพื่อกำหนดจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ทำให้ทราบถึงศักยภาพและการเปลี่ยนแปลงของจังหวัดโดยผลจากการวิเคราะห์ SWOT นี้ใช้เป็นแนวทางในการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัดต่อไป

ตารางที่ ๖๐ การวิเคราะห์ SWOTของจังหวัดกาฬสินธุ์

จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
๑. มีศักยภาพพื้นที่และสภาพภูมิอากาศเหมาะสมกับการทำการเกษตร (มีพื้นที่การเกษตรประมาณ ๒.๓๒ ล้านไร่ ร้อยละ ๕๓.๕๕ ของพื้นที่ทั้งหมด) ๒. ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตร (เกษตรกรที่ได้ขึ้นทะเบียนเกษตรกร ๑๖๑,๘๖๑ ครัวเรือน ร้อยละ ๕๓.๕๕ ของครัวเรือนทั้งจังหวัด) ๓. โครงสร้างเศรษฐกิจจังหวัดกาฬสินธุ์ขึ้นอยู่กับการผลิตภาคเกษตรกรรม มีมูลค่า ๑๒,๘๒๕.๖ ล้านบาท ร้อยละ ๒๔.๒ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (อันดับ ๑ ใน ๑๙ สาขา) ๔. มีพื้นที่ในเขตชลประทาน ๕๒๒,๓๕๓ ไร่ ร้อยละ ๑๙.๓๓ สามารถเพิ่มพื้นที่ทำการเกษตร เช่น ข้าวนาปรัง เลี้ยงกุ้ง ก้ามกราม กระชังปลานิล ๕. มีโรงงานอุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตร เช่น โรงสีข้าว โรงงานแปรรูปมันสำปะหลัง โรงงานน้ำตาล หลายแห่ง ๖. เป็นแหล่งผลิตสินค้า OTOP และผลิตภัณฑ์ชุมชนที่มีชื่อเสียงและมีคุณภาพ เช่น ผ้าไหมแพรวา ไม้กวาดปลากาฬสินธุ์ กุ้งก้ามกราม หมูทุบ หมูเค็ม ไช้ทอดคอก ข้าวเหนียวขาว มะม่วงมหาชนก พุทราณมสด ๗. มีวัฒนธรรมประจำถิ่นที่มีความโดดเด่นและเป็นเอกลักษณ์ เช่น วัฒนธรรมผู้ไท งานบุญบั้งไฟตะไลล้าน การแสดงโปงลาง และปราสาทรวงข้าว ๘. มีความได้เปรียบทางภูมิศาสตร์ตั้งอยู่บนเส้นทางสาย EWEC ส่งผลต่อการค้า การลงทุนของผู้ประกอบการ เพื่อการผลิตสินค้า มุ่งสู่ตลาดอาเซียน	๑. จังหวัดกาฬสินธุ์ มีร้อยละของประชากรที่อยู่ใต้เส้นความยากจน พ.ศ. ๒๕๕๙ ร้อยละ ๓๑.๙๙ อยู่ในอันดับที่ ๔ ของประเทศ ๒. ผลิตภัณฑ์ต่อหัว (GPP per capita) ปี ๒๕๖๐ รายได้เฉลี่ยต่อหัว ๖๑,๐๘๔ บาท/ปี (อันดับ ๓ จากจังหวัดที่มีผลิตภัณฑ์ต่อหัวต่ำสุด) ๓. ระบบชลประทานยังมีไม่เพียงพอและไม่ครอบคลุมพื้นที่ทางการเกษตร ๔. ผลผลิตภาคการเกษตรเฉลี่ยต่อไร่ต่ำ ต้นทุนการผลิตสูง ผลตอบแทนที่ได้รับได้ค้ำคูน ๕. การขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร ปัญหาแรงงานสูงอายุ ๖. ระบบการขนส่ง และ ระบบโลจิสติกส์ ยังไม่ครอบคลุมและเชื่อมโยงในทุกพื้นที่
โอกาส (O)	อุปสรรค (T)
๑. กระแสความนิยมการบริโภคอาหารที่มีคุณภาพและปลอดภัยต่อผู้บริโภค ๒. นโยบายจังหวัดสนับสนุนโครงการกาฬสินธุ์กรีนมาร์เก็ต ๓. มีรัฐบาลใหม่มาบริหารประเทศ	๑. สภาพเศรษฐกิจของประเทศและของโลก มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ส่งผลการลงทุนทางเศรษฐกิจ ๒. อิทธิพลของวัฒนธรรมต่างชาติเข้ามาทำลายวัฒนธรรมท้องถิ่น ๓. ปัญหาภัยธรรมชาติ ปัญหาโรคและแมลงระบาด ๔. ปัจจัยการผลิตมีการปรับราคาสูงขึ้นส่งผลให้ต้นทุนการผลิตภาคเกษตร ปรับสูงขึ้น ๕. ค่าเงินบาทแข็งตัว

การจัดทำ TOWS Matrix เพื่อกำหนดกลยุทธ์

ตารางที่ ๖๑ TOWS Matrix เพื่อกำหนดกลยุทธ์

ปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก	<u>S จุดแข็ง (ภายใน)</u> ๑. มีระบบชลประทานขนาดใหญ่ ๒. ประชากรส่วนใหญ่ในพื้นที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม	<u>W จุดอ่อน (ภายใน)</u> ๑. ผลผลิตภาคการเกษตรเฉลี่ยต่อไร่มีมูลค่าผลตอบแทนต่ำ ๒. การขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตรกรรม ปัญหาแรงงานสูงอายุ
<u>O โอกาส (ภายนอก)</u> ๑. ผู้บริโภคนิยมบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพเพิ่มขึ้น ๒. นโยบายจังหวัดสนับสนุนโครงการกาฬสินธุ์กรีนมาร์เก็ต	<u>SO</u> <u>กลยุทธ์</u> $S_{๑,๒}O_{๑,๒}$ – ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยให้ได้คุณภาพมาตรฐาน	<u>WO</u> <u>กลยุทธ์</u> $W_{๑,๒}O_{๑,๒}$ – ส่งเสริมระบบเกษตรแปลงใหญ่ / การใช้เครื่องจักรกลการเกษตร
<u>T ภัยคุกคาม (ภายนอก)</u> ๑. สภาพเศรษฐกิจของประเทศและของโลกอยู่ในสภาวะถดถอย ๒. ปัญหาภัยธรรมชาติ ปัญหาโรคและแมลงระบาด ๓. ปัจจัยการผลิตมีการปรับราคาสูงขึ้นส่งผลต่อต้นทุนการผลิต	<u>ST</u> <u>กลยุทธ์</u> $S_{๒}T_{๒,๓}$ – ส่งเสริมการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน	<u>WT</u> <u>กลยุทธ์</u> $W_{๒}T_{๓}$ – พัฒนาเกษตรกรรมรุ่นใหม่ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม

ส่วนที่ ๔

แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดกาฬสินธุ์

๑. วิสัยทัศน์ (Vision)

“มั่งคั่งด้วยเกษตรปลอดภัย พัฒนาองค์กรเข้มแข็ง สืบสานเศรษฐกิจพอเพียง”

๒. พันธกิจ (Mission)

๒.๑ พัฒนาศักยภาพเกษตรกร

๒.๒ บริหารจัดการองค์กรเกษตรกรให้เข้มแข็ง

๒.๓ บริหารทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน

๓. เป้าประสงค์หลักการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด (Goals)

๓.๑ เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น อาชีพมั่นคง และรายได้เพิ่มขึ้น

๓.๒ สินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัดได้รับการพัฒนาคุณภาพและมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

๓.๓ พื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มีความยั่งยืน

๔. ตัวชี้วัด

๔.๑ ผลผลิตมวลรวมของจังหวัด (GPP) ด้านการเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓

๔.๒ พื้นที่เกษตรกรรมเพิ่มขึ้น ภายในปี ๒๕๖๕ จำนวน ๒๕๗,๒๐๐ ไร่

๕. ประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategic Issue)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพและปลอดภัย

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

๑. สินค้าเกษตรได้รับการรับรองและมีคุณภาพมาตรฐาน

๒. เพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร

ตัวชี้วัด

๑. จำนวนแปลง/ฟาร์ม/สถานประกอบการที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน

๒. สินค้าเกษตรมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

กลยุทธ์

๑. ส่งเสริมเกษตรแปลงใหญ่

๒. ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้คุณภาพมาตรฐาน

๓. ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตร (Smart Farm/AIC)

๔. ส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร

๕. พัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านการเกษตร (Big Data)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

๑. มี Smart Farmer และ Young Smart Farmer เพิ่มขึ้น

๒. องค์กรและสถาบันเกษตรกรมีความเข้มแข็ง

ตัวชี้วัด

๑. ร้อยละของเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer และ Young Smart Farmer เพิ่มขึ้น

๒. ร้อยละของสถาบันเกษตรกรที่มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐาน
๓. ร้อยละความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน

กลยุทธ์

๑. พัฒนา Smart Farmer และ Young Smart Farmer
๒. ส่งเสริมและพัฒนาองค์กรเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร
๓. พัฒนาระบบธุรกิจสหกรณ์/ระบบธุรกิจการเกษตร
๔. ส่งเสริมเกษตรพันธะสัญญา
๕. ส่งเสริมระบบการตลาด E-commerce

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ สมดุลและยั่งยืน

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

๑. การบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรของจังหวัดมีประสิทธิภาพ
๒. การบริหารจัดการทรัพยากรดินของจังหวัดมีประสิทธิภาพ

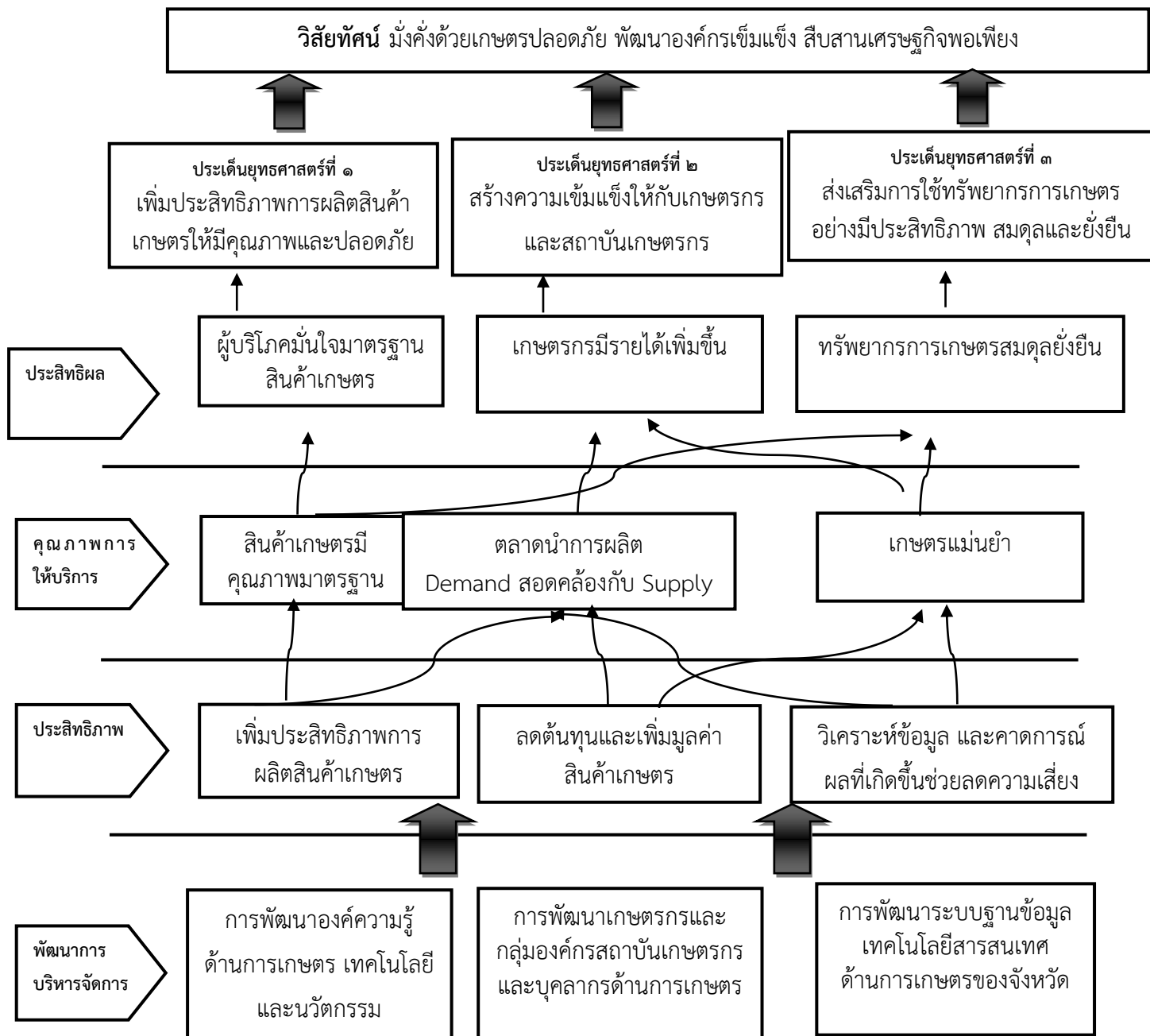
ตัวชี้วัด

๒. ขยายพื้นที่ชลประทานหรือแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรเพิ่มขึ้น
๔. จำนวนที่ดินที่ได้รับการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์

๑. พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ
๒. พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการดิน
๓. แก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตรและปัญหาสิ่งแวดล้อม
๔. การบริหารจัดการพื้นที่เชิงรุก Zoning by Agri-map
๕. พัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน

๖. แผนที่ยุทธศาสตร์ (Strategy Map)

ส่วนที่ ๕

โครงการภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาการเกษตร
และสหกรณ์ของจังหวัดกาฬสินธุ์ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕)

5. แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดกาฬสินธุ์ พ.ศ. 2561 – พ.ศ. 2565 (ฉบับทบทวน)

ประเด็นยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	โครงการ	ตัวชี้วัด โครงการ	ค่าเป้าหมาย		งบประมาณ		หน่วยงาน รับผิดชอบ
				พศ.	พศ.	พศ.	พศ.	
				2564	2565	2564	2565	
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต สินค้าเกษตรให้มีคุณภาพ และปลอดภัย	1. ส่งเสริมเกษตรแปลง ใหญ่	โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบ แปลงใหญ่		27 แปลง	27 แปลง	4,346,700	4,346,700	เกษตรจังหวัด
		โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแปลงใหญ่		200 ราย	200 ราย	353,000	353,000	ปศุสัตว์จังหวัด
		ระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ (กึ่ง ก้ำมGRAM)		86 ราย	86 ราย	221,800	221,800	ประมงจังหวัด
		ระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่		2,675 ไร่	2,675 ไร่	4,012,500	4,012,500	สถานีพัฒนาที่ดิน
				75 ราย	75 ราย	521,997	521,997	สปก.
		โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแปลงใหญ่		32 แปลง	32 แปลง	3,771,220	3,771,220	ศูนย์ฯ ข้าว
								ศูนย์วิจัยฯ น้ำจืด
		โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบ แปลงใหญ่		1,460 ราย	1,460 ราย	247,600	247,600	สตส.
	2. ส่งเสริมการผลิต สินค้าเกษตรให้ได้ คุณภาพมาตรฐาน	โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้า เกษตร		612 ราย	612 ราย	846,400	846,400	เกษตรจังหวัด
		โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้า เกษตร		120 ราย	120 ราย	568,740	568,740	

ประเด็นยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	โครงการ	ตัวชี้วัด โครงการ	ค่าเป้าหมาย		งบประมาณ		หน่วยงาน รับผิดชอบ
				พศ.	พศ.	พศ.	พศ.	
				2564	2565	2564	2565	
		โครงการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าและบริการ		20 ราย	20 ราย	98,000	98,000	เกษตรจังหวัด
		โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร		540 ราย	540 ราย	1,770,390	1,770,390	
		โครงการพัฒนาศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร		18 ศูนย์	18 ศูนย์	356,000	356,000	ปศุสัตว์จังหวัด
		พัฒนาคุณภาพสินค้าประมงสู่มาตรฐานปลอดภัย		80 ฟาร์ม	80 ฟาร์ม	20,400	20,400	ประมงจังหวัด
		โครงการพัฒนาศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร		18 ศูนย์	18 ศูนย์	180,000	180,000	
		พัฒนาส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์ชีวภาพเพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตพืช		18 อำเภอ	18 อำเภอ	3,497,200	3,497,200	สถานีพัฒนาที่ดิน
		โครงการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน		103 ราย	103 ราย	159,965 ราย	159,965 ราย	สปก.

ประเด็นยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	โครงการ	ตัวชี้วัด โครงการ	ค่าเป้าหมาย		งบประมาณ		หน่วยงาน รับผิดชอบ
				พศ.	พศ.	พศ.	พศ.	
				2564	2565	2564	2565	
		โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)		3 ศูนย์	3 ศูนย์	74,244	74,244	สปก.
		โครงการส่งเสริมและสร้างทักษะในการประกอบอาชีพทั้งในและนอกภาคเกษตร		45 ราย	45 ราย	159,490	159,490	
		โครงการวิจัยการทดสอบและพัฒนาเทคโนโลยีการเกษตรเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอ้อยตามศักยภาพของพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน		1 การทดลอง	1 การทดลอง	105,435	105,435	ศวพ.
		โครงการวิจัยและพัฒนาพันธุ์มันสำปะหลังเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต		1 การทดลอง	1 การทดลอง	39,688	39,688	
		ประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลังในระดับชุมชนพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน		2 การทดลอง	2 การทดลอง	78,408	78,408	
		โครงการวิจัยการพัฒนาและขยายผลนวัตกรรมการผลิตปาล์มน้ำมันด้วยการจัดการที่เหมาะสม		2 การทดลอง	2 การทดลอง	72,864	72,864	

ประเด็นยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	โครงการ	ตัวชี้วัด โครงการ	ค่าเป้าหมาย		งบประมาณ		หน่วยงาน รับผิดชอบ
				พศ.	พศ.	พศ.	พศ.	
				2564	2565	2564	2565	
		โครงการวิจัยเทคโนโลยีการใช้ชีวภัณฑ์ควบคุมศัตรูพืชเพื่อการผลิตพืชปลอดภัยโดยเกษตรกรมีส่วนร่วม		2 การทดลอง	2 การทดลอง	158,400	158,400	
		โครงการวิจัยและพัฒนาพันธุ์ฝ้าย		1 การทดลอง	1 การทดลอง	33,374	33,374	
		โครงการผลิตพันธุ์พืช		4 ชนิด	4 ชนิด	718,000	718,000	
		โครงการพัฒนาสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน		266 ราย	266 ราย	190,940	190,940	
		โครงการบริหารจัดการและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว		4 อำเภอ	4 อำเภอ	1,526,000	1,526,000	ศวพ.
		โครงการรักษาระดับปริมาณและคุณภาพข้าว ปี 63/64				50,000	50,000	
		โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวอินทรีย์		3,113 ราย	3,113 ราย	1,086,400	1,086,400	
		ยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร (ด้านประมง)		568 ฟาร์ม	568 ฟาร์ม	774,245	774,245	ศูนย์วิจัยฯ น้ำจืด
		พัฒนาและบริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำ				416,000	416,000	
		โครงการบูรณาการตรวจสอบควบคุมสินค้าเกษตรให้เป็นไปตาม พรบ.มาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ.2551		18 อำเภอ	18 อำเภอ	82,050	82,050	เกษตรและ สหกรณ์

ประเด็นยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	โครงการ	ตัวชี้วัด โครงการ	ค่าเป้าหมาย		งบประมาณ		หน่วยงาน รับผิดชอบ
				พศ.	พศ.	พศ.	พศ.	
				2564	2565	2564	2565	
	3. ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตร (Smart Farm/AIC)	โครงการส่งเสริมการใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตร		50 ราย	50 ราย	27,700	27,700	เกษตรจังหวัด
		ขยายสัตว์พันธุ์ดีด้วยเทคโนโลยีชีวภาพ		2,845 ราย	2,845 ราย	-	-	ปศุสัตว์จังหวัด
	4. ส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร	โครงการส่งเสริมและพัฒนากาท่องเที่ยววิถีเกษตร		1 แหล่ง	1 แหล่ง	34,000	34,000	เกษตรจังหวัด
		โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร		108 แห่ง	108 แห่ง	-	-	ปศุสัตว์จังหวัด
		สร้างรายได้จากอาชีพประมงในแหล่งน้ำชุมชน (เยียวยา)		67 แห่ง	67 แห่ง	309,000	309,000	ประมงจังหวัด
		โครงการพัฒนาอาหารสัตว์				2,164,711	2,164,711	ศูนย์วิจัยฯ อาหารสัตว์
	5. พัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านการเกษตร (Big Data)							

5. แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดกาฬสินธุ์ พ.ศ. 2561 – พ.ศ. 2565 (ฉบับทบทวน)

ประเด็นยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	โครงการ	ตัวชี้วัด โครงการ	ค่าเป้าหมาย		งบประมาณ (บาท)		หน่วยงาน รับผิดชอบ
				พศ.	พศ.	พศ.	พศ.	
				2564	2565	2564	2565	
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 สร้างความเข้มแข็งให้กับ เกษตรกรและสถาบัน เกษตรกร	1. พัฒนา Smart Farmer และ Young Smart Farmer	โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)		400 ราย	400 ราย	412,000	412,000	เกษตรจังหวัด
		โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง		90 ราย	90 ราย	75,600	75,600	ปศุสัตว์จังหวัด
		โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)		250 ราย	250 ราย	23,800	23,800	ประมงจังหวัด
		โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)		66 ราย	66 ราย	234,401	234,401	สปก.
		โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง		20 ราย	20 ราย	65,900	65,900	ศูนย์ฯ ข้าว
		พัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง(smart farmer)		115 ราย	115 ราย	155,000	155,000	ศูนย์วิจัยฯ น้ำจืด
	2. ส่งเสริมและพัฒนา องค์กรเกษตรกรและ สถาบันเกษตรกร	โครงการอาสาสมัครเกษตร		450 ราย	450 ราย	126,200	126,200	เกษตรจังหวัด
		โครงการพัฒนาเครือข่ายงานส่งเสริม การเกษตร ระบบส่งเสริมการเกษตร				10,000	10,000	
		โครงการส่งเสริมงานวิจัยเพื่อพัฒนางาน ส่งเสริมการเกษตร (จัดสรรครั้งที่ 2)		200 ราย	200 ราย	131,800	131,800	
		โครงการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียน เกษตรกร		145,000 ครัวเรือน	145,000 ครัวเรือน	840,750	840,750	

ประเด็นยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	โครงการ	ตัวชี้วัด โครงการ	ค่าเป้าหมาย		งบประมาณ (บาท)		หน่วยงาน รับผิดชอบ
				พศ.	พศ.	พศ.	พศ.	
				2564	2565	2564	2565	
		โครงการส่งเสริมการพัฒนา ผู้ประกอบการ/วิสาหกิจชุมชนในการผลิต สินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ OTOP		360 ราย	360 ราย	363,500	363,500	
		โครงการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิต ด้านการเกษตร		465 ราย	465 ราย	205,800	205,800	
		โครงการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร		77,100 ราย	77,100 ราย	231,300	231,300	ปศุสัตว์จังหวัด
		โครงการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรรายย่อย		50 ราย	50 ราย	18,200	18,200	
		ธนาคารสินค้าเกษตร (ด้านการประมง)		2 แห่ง	2 แห่ง	19,000	19,000	ประมงจังหวัด
		โครงการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร		12,063 ฟาร์ม	12,063 ฟาร์ม	20,500	20,500	
		ส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ให้มีความเข้มแข็งตามศักยภาพ		186 แห่ง	186 แห่ง	2,259,865	2,259,865	สหกรณ์จังหวัด
		ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพภายใต้โครงการ จัดที่ดินตามนโยบายรัฐบาล		4 พื้นที่	4 พื้นที่	89,300	89,300	
		ธนาคารสินค้าเกษตร				470,000	470,000	สถานีพัฒนาที่ดิน
		สร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตสินค้าด้าน การเกษตร		75 ราย	75 ราย	1,164,285	1,164,285	
		โครงการจัดระเบียบการทำประมง		4 จุด	4 จุด	612,800	612,800	ปราชญ์ ชาวบ้าน
		ธนาคารสินค้าเกษตร		7 ธนาคาร	7 ธนาคาร	361,200	361,200	ศูนย์ฯ ข้าว

ประเด็นยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	โครงการ	ตัวชี้วัด โครงการ	ค่าเป้าหมาย		งบประมาณ (บาท)		หน่วยงาน รับผิดชอบ
				พศ.	พศ.	พศ.	พศ.	
				2564	2565	2564	2565	
		ธนาคารสินค้าเกษตร		1 แห่ง	1 แห่ง	61,000	61,000	ศูนย์วิจัยฯ น้ำจืด
		โครงการเสริมสร้างการจัดทำบัญชี ครัวเรือนเพื่อการจัดการเศรษฐกิจระดับ ครัวเรือน		2,555 ราย	2,555 ราย	193,900	193,900	สตส.
		โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพ การผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)		18 ศูนย์	18 ศูนย์	318,600	318,600	
		โครงการพัฒนาอาชีพด้านการเกษตรแก่ สมาชิกสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรผ่าน กลไกการบัญชี		1,265 ราย	1,265 ราย	60,500	60,500	
	3. พัฒนาระบบธุรกิจ สหกรณ์/ระบบธุรกิจ การเกษตร	โครงการพัฒนาวิสาหกิจสู่ความเป็นมือ อาชีพ		22 กลุ่ม	22 กลุ่ม	91,690	91,690	สตส.
	4. ส่งเสริมเกษตร พันธะสัญญา							

ประเด็นยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	โครงการ	ตัวชี้วัด โครงการ	ค่าเป้าหมาย		งบประมาณ (บาท)		หน่วยงาน รับผิดชอบ
				พศ.	พศ.	พศ.	พศ.	
				2564	2565	2564	2565	
	5. ส่งเสริมระบบ การตลาด E-commerce	โครงการส่งเสริมการพัฒนาระบบตลาด ภายในสำหรับสินค้าเกษตร		1 จังหวัด	1 จังหวัด	23,550	23,550	เกษตรจังหวัด
		โครงการส่งเสริมการพัฒนาระบบตลาด ภายในสำหรับสินค้าเกษตร				35,000	35,000	ศูนย์ฯ ข้าว

5. แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดกาฬสินธุ์ พ.ศ. 2561 – พ.ศ. 2565 (ฉบับทบทวน)

ประเด็นยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	โครงการ	ตัวชี้วัด โครงการ	ค่าเป้าหมาย		งบประมาณ		หน่วยงาน รับผิดชอบ
				พศ.	พศ.	พศ.	พศ.	
				2564	2565	2564	2565	
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 ส่งเสริมการใช้ทรัพยากร การเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ สมดุลและ ยั่งยืน	1. พัฒนาและเพิ่ม ประสิทธิภาพการ บริหารจัดการน้ำ	แผนงานโครงการบูรณาการการจัดการ ทรัพยากรน้ำ		36 งาน	36 งาน	267,380,700	267,380,700	ชลประทาน
		แผนงานโครงการบูรณาการการจัดการ ทรัพยากรน้ำ		60 งาน	60 งาน	134,025,792	134,025,792	และบำรุงรักษา ลำปาว
		ก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขต ชลประทาน		1,275 บ่อ	1,275 บ่อ	22,572,500	22,572,500	สถานีพัฒนาที่ดิน
		โครงการปรับปรุงจัดระบบน้ำโครงการส่ง น้ำและบำรุงรักษาลำปาวระยะที่ 1		1,100 ไร่	1,100 ไร่	20,000,000	20,000,000	จัดรูปที่ดินฯ
	2. พัฒนาและเพิ่ม ประสิทธิภาพในการ บริหารจัดการดิน	โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อ แก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร		5 ราย	5 ราย	25,000	25,000	เกษตรจังหวัด
		ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน				119,000	119,000	
		โครงการปรับปรุงคุณภาพดิน		560 ไร่	560 ไร่	1,668,000	1,668,000	
		ฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน		8,000 ไร่	8,000 ไร่	6,400,000	6,400,000	
		บริหารจัดการดินและน้ำเขตพัฒนาที่ดิน ลุ่มน้ำต้นแบบ		1,700 ไร่	1,700 ไร่	2,500,000	2,500,000	
		เพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินใน พื้นที่ดินปัญหา		1,000 ไร่	1,000 ไร่	15,000	15,000	สถานีพัฒนาที่ดิน

ประเด็นยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	โครงการ	ตัวชี้วัด โครงการ	ค่าเป้าหมาย		งบประมาณ		หน่วยงาน รับผิดชอบ
				พศ.	พศ.	พศ.	พศ.	
				2564	2565	2564	2565	
		ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร		113 ราย	113 ราย	362,500	362,500	สถานีพัฒนาที่ดิน
		โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)		3 ศูนย์	3 ศูนย์	74,244	74,244	สปก.
		โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร		150 ราย	150 ราย	466,567	466,567	
	3. แก้ไขปัญหาลำไยพื้บติด้านการเกษตรและปัญหาสิ่งแวดล้อม	โครงการส่งเสริมการหยุดการเผาในพื้นที่การเกษตร		240 ราย	240 ราย	237,500	237,500	เกษตรจังหวัด
		ส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร		7,000 ราย	7,000 ราย	20,100	20,100	สถานีพัฒนาที่ดิน
		การรองรับการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศและโลกร้อน		150 ไร่	150 ไร่	274,800	274,800	
		โครงการวิจัยพัฒนาระบบเตือนภัยศัตรูอ้อยในแหล่งปลูกที่สำคัญเพื่อรับรองการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ		2 การทดลอง	2 การทดลอง	22,000	22,000	ศวพ.

ประเด็นยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	โครงการ	ตัวชี้วัด โครงการ	ค่าเป้าหมาย		งบประมาณ		หน่วยงาน รับผิดชอบ
				พศ.	พศ.	พศ.	พศ.	
				2564	2565	2564	2565	
	4. การบริหารจัดการพื้นที่เชิงรุก Zoning by Agri-map	โครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map)		66 ราย	66 ราย	831,600	831,600	เกษตรจังหวัด
		โครงการบริหารจัดการเขตเกษตรเศรษฐกิจสำหรับสินค้าเกษตรที่สำคัญ		500 ไร่/48 กลุ่ม	500 ไร่/48 กลุ่ม	132,900	132,900	ปศุสัตว์จังหวัด
		ปรับเปลี่ยนพื้นที่ทำนาไม่เหมาะสม(ผสมเทียม)		1,802 ตัว	1,802 ตัว			
		เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตให้กับเกษตรกรในพื้นที่ที่มีความเหมาะสม (Zonning)		2,200 ตัว	2,200 ตัว			
		โครงการ บริหารจัดการการผลิตสินค้าตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก		200 ราย	200 ราย	80,000	80,000	ประมงจังหวัด
		ส่งเสริมเกษตรเชิงรุกด้านการประมง (Zoning by Agri map)		200 ราย	200 ราย	615,000	615,000	ศูนย์วิจัยฯ น้ำจืด
		โครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri - Map)		146 ราย	146 ราย	70,560	70,560	สตส.
	5. พัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน	โครงการเกษตรอินทรีย์		140 ราย	140 ราย	160,000	160,000	เกษตรจังหวัด
		โครงการส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ		780 ราย	780 ราย	291,500	291,500	
		โครงการส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่		17/340 กลุ่ม/รา	17/340 กลุ่ม/ราย	963,000	963,000	

ประเด็นยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	โครงการ	ตัวชี้วัด โครงการ	ค่าเป้าหมาย		งบประมาณ		หน่วยงาน รับผิดชอบ
				พศ.	พศ.	พศ.	พศ.	
				2564	2565	2564	2565	
		โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ		12 ครั้ง	12 ครั้ง	14,000	14,000	ปศุสัตว์จังหวัด
		โครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัยจาก โรคพิษสุนัขบ้าตามพระปณิธาน เจ้าฟ้าหญิงจุฬาภรณฯ		2,000 ตัว	2,000 ตัว	-	-	
		โครงการพัฒนาเกษตรอินทรีย์		15 ราย	15 ราย	10,500	10,500	ประมงจังหวัด
		โครงการส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่		2,173 ราย	2,173 ราย	325,950	325,950	ประมงจังหวัด
		คลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุ เคราะห์สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลง กร บดินทรเทพยวรางกูร		4 ครั้ง	4 ครั้ง	25,100	25,100	สหกรณ์จังหวัด
		ส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ในพื้นที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ		3 แห่ง	3 แห่ง	92,700	92,700	
		ประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริเป็นแนว ทางการขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาชุมชนอย่าง ยั่งยืน		3 แห่ง	3 แห่ง	265,900	265,900	
		ส่งเสริมกิจกรรมสหกรณ์นักเรียนใน โรงเรียน ตามพระราชดำริสมเด็จพระ กนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพ รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี		1 แห่ง	1 แห่ง	478,700	478,700	สหกรณ์จังหวัด

ประเด็นยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	โครงการ	ตัวชี้วัด โครงการ	ค่าเป้าหมาย		งบประมาณ		หน่วยงาน รับผิดชอบ
				พศ.	พศ.	พศ.	พศ.	
				2564	2565	2564	2565	
		สนับสนุนงานพัฒนาที่ดินเพื่อส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่		440 ราย	440 ราย	611,200	611,200	สถานีพัฒนาที่ดิน
		โครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน		1,000 ไร่	1,000 ไร่	470,980	470,980	สปก.
		โครงการส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ		3 แห่ง	3 แห่ง	92,090	92,090	สปก.
		โครงการพัฒนาพื้นที่เกษตรน้ำฝนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ		120 ราย	120 ราย	60,000	60,000	ศวพ.
		โครงการส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ		5 อำเภอ	5 อำเภอ	500,000	500,000	ศูนย์ฯ ข้าว
		พัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน		15 ราย	15 ราย	59,400	59,400	ศูนย์วิจัยฯ น้ำจืด
		ส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ				116,400	116,400	
		สนับสนุนโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ด้านการประมง		2,173 ราว	2,173 ราว	568,250	568,250	
		โครงการศิลปาชีพ		180 ราย	180 ราย	16,800	16,800	สตส.
		โครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน (เกษตรอินทรีย์)		212 ราย	212 ราย	24,050	24,050	
		โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่		1,314 ราย	1,314 ราย	243,840	243,840	สตส.

ประเด็นยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	โครงการ	ตัวชี้วัด โครงการ	ค่าเป้าหมาย		งบประมาณ		หน่วยงาน รับผิดชอบ
				พศ.	พศ.	พศ.	พศ.	
				2564	2565	2564	2565	
		โครงการส่งเสริมการเรียนรู้การทำเกษตรกรรมยั่งยืน		18 อำเภอ	18 อำเภอ	1,301,900	1,301,900	เกษตรและ สหกรณ์
		โครงการส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่		5 อำเภอ	5 อำเภอ	107,671	107,671	
		สนับสนุนโครงการพระราชดำริ				60,000	60,000	

ภาคผนวก

แผนงาน/โครงการตามแผนพัฒนาภาคที่สอดคล้องกับแผนแม่บท
ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ภายใต้แผนพัฒนาภาคในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒
(พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕)
ฉบับทบทวน

แผนงาน/โครงการตามแผนพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่สอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ บริหารจัดการน้ำให้เพียงพอต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน

๑. โครงการพัฒนาระบบน้ำชุมชนเพื่อเกษตรยังชีพนอกเขตชลประทานสู่ภัยแล้ง

- **สาระสำคัญ** ความต้องการใช้น้ำในภาคเกษตร โดยเฉพาะในพื้นที่นอกเขตชลประทาน ยังขาดแคลนน้ำอยู่และเป็นปัญหาความมั่นคงทางสังคม จำเป็นต้องมีแนวทางโครงการรองรับต่อการทำเกษตรยังชีพในพื้นที่นอกเขตชลประทานในรูปแบบต่างๆ โดยการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กและระบบกระจายน้ำ การฟื้นฟูแหล่งน้ำธรรมชาติ การพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลขนาดใหญ่และการเติมน้ำ การสนับสนุนการใช้น้ำบาดาลเพื่อการเกษตร การขุดสระน้ำในไร่ และการอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่ที่ไม่มีศักยภาพการพัฒนาแหล่งน้ำ โดยต้องจัดทำเป็นแผนบูรณาการ ๕ ปี จะเน้นดำเนินการในพื้นที่การแก้ไขปัญหาอุทกภัยและภัยแล้งเชิงพื้นที่อย่างเป็นระบบ (Area base) โดยเฉพาะภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ไม่มีศักยภาพการพัฒนาชลประทาน เพื่อช่วยแก้ปัญหาภัยแล้งให้หมู่บ้านนอกเขตชลประทานสามารถทำเกษตรยังชีพได้ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ของจำนวนหมู่บ้านที่ขาดแคลนน้ำหน้าแล้ง สอดคล้องกับยุทธศาสตร์เพื่อความมั่นคงและการปฏิรูป
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๒. โครงการการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรและการสร้างระบบส่งน้ำที่ครอบคลุมและทั่วถึงพื้นที่ชลประทานและนอกเขตชลประทาน

- **สาระสำคัญ** จัดทำแผนการพัฒนาแหล่งน้ำ และพื้นที่รับน้ำเพื่อการเกษตร พัฒนาแหล่งน้ำตลอดจนส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่แบบมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อยกระดับประสิทธิภาพการใช้น้ำ และผลิตภาพของน้ำเพื่อการเกษตร
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ สร้างความเข้มแข็งของฐานเศรษฐกิจภายในควบคู่กับการแก้ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑. แผนงานการพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรยุคใหม่ (Smart Farmer)

- **สาระสำคัญ** เพิ่มขีดความสามารถของเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรยุคใหม่ที่มีทักษะในการประกอบกรสามารถเข้าถึงและใช้ข้อมูลข่าวสารและความรู้ทั้งทางด้านเทคโนโลยี การจัดการและการตลาด มีทักษะความรู้ ความสามารถในการด้านบัญชี การผลิต การควบคุมต้นทุนการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และจัดการคุณภาพผลผลิตของตน และสามารถเข้าถึงช่องทางการตลาดที่หลากหลายได้ โดยมีกลุ่มเป้าหมายทั้งทายาทเกษตรกร เกษตรกรในปัจจุบัน และคนกลุ่มใหม่ที่จะเข้าสู่ภาคเกษตรในอนาคต รวมถึงการส่งเสริมให้เกษตรกรสามารถพัฒนาการจัดการคุณภาพให้ได้มาตรฐานสินค้าเกษตร (GAP) มาตรฐานการผลิตและแปรรูป (GMP) และมาตรฐานอื่นในระดับสากล
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงพาณิชย์ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

๒. แผนงานส่งเสริมการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นที่มีศักยภาพทางการตลาด

- **สาระสำคัญ** ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นอย่างครบวงจรตลอดห่วงโซ่การผลิตโดยอาศัยการใช้ประโยชน์จากการสร้างภาพลักษณ์และเรื่องราวของสินค้าในแต่ละชุมชนหรือพื้นที่ รวมถึงการใช้จุดเด่นของสินค้าเกษตรพื้นถิ่นและภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทย การสร้างความ

แตกต่างของสินค้าเกษตร การรับรองขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ และการพัฒนาสินค้าเกษตรที่มีเอกลักษณ์ประจำถิ่นให้มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้บริโภค นำไปสู่การผลิตและแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีคุณค่าและเอกลักษณ์เฉพาะ ตลอดจนการพัฒนางานวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อสนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร การส่งเสริมอาชีพและเพิ่มมูลค่า และการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายการผลิตและการตลาดของแต่ละพื้นที่

- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงมหาดไทย

๓. แผนงานพัฒนาโอกาสทางการตลาดให้กับสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น

- **สาระสำคัญ** พัฒนาและขยายตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ ผ่านเทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมถึงเครื่องมือในการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ไปถึงผู้บริโภค เพื่อส่งเสริมและขยายช่องทางการตลาดทั้งภายในประเทศ และการส่งออกสู่ตลาดต่างประเทศ ตลอดจนสนับสนุนและส่งเสริมชุมชนในการพัฒนาพื้นที่หรือนำเสนอผลิตภัณฑ์ที่เป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่ รวมถึงวิถีชีวิตและวัฒนธรรมการเกษตร เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่เชื่อมโยงกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของแต่ละพื้นที่
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

๔. แผนงานพัฒนาระบบคุณภาพมาตรฐานความปลอดภัยสินค้าเกษตรและอาหารให้เป็นที่ยอมรับในตลาดทั้งในและต่างประเทศ

- **สาระสำคัญ** เพื่อให้เกิดการพัฒนาและยกระดับคุณภาพมาตรฐานความปลอดภัยสินค้าเกษตรและอาหารตลอดจนระบบการตรวจสอบ และระบบการตรวจสอบย้อนกลับให้เป็นที่ยอมรับ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในการบริโภคในตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงสาธารณสุข

๕. แผนงานพัฒนาและส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารให้เข้าสู่ระบบมาตรฐานความปลอดภัย

- **สาระสำคัญ** เพื่อสนับสนุน ส่งเสริม และกำกับดูแลให้การผลิตสินค้าเกษตรและอาหารเข้าสู่ระบบมาตรฐานความปลอดภัย โดยใช้มาตรการสนับสนุนและส่งเสริมการผลิต รวมทั้งการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการผลิตสินค้าเกษตร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตรตลอดสายการผลิตให้มีคุณภาพมาตรฐานตามความต้องการของตลาดควบคู่ไปกับการส่งเสริมด้านการตลาดที่ตระหนักถึงการบริโภคสินค้าเกษตรและอาหารที่ปลอดภัย
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

๖. แผนงานสนับสนุนและยกระดับการผลิตให้เข้าสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์

- **สาระสำคัญ** พัฒนาต่อยอดการผลิตให้เข้าสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์และกำกับดูแลให้การผลิตเป็นไปตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์อันเป็นที่ยอมรับ ควบคู่กับการส่งเสริมด้านการตลาดเกษตรอินทรีย์ เพื่อสร้างโอกาสทางการตลาด ทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรตามมาตรฐานระบบการผลิตเกษตรอินทรีย์ รวมถึงการตรวจติดตาม ตรวจรับรองฟาร์มที่ผ่านการรับรองระบบฯ และเพิ่มจำนวนฟาร์ม พื้นที่ใหม่ให้เข้าสู่ระบบการผลิตเกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้น ควบคู่กับส่งเสริมการทำเกษตรอินทรีย์วิถีพื้นบ้านและยกระดับเกษตรกรเข้าสู่ระบบ

มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ระดับสากล ตลอดจนกำหนดมาตรการสนับสนุนหัวใจ และการสนับสนุน กลไกทางการตลาดที่เอื้อต่อการปรับระบบการผลิตเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์

- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงมหาดไทย

๗. แผนงานส่งเสริมการผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตรชีวภาพ

- **สาระสำคัญ** ส่งเสริมการผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตรชีวภาพ โดยประยุกต์ใช้ องค์ความรู้และ นวัตกรรมจากภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีสะอาด เทคโนโลยีวัสดุ นาโนเทคโนโลยี และ เทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตรชีวภาพ ตลอดจนมีการส่งเสริม การทำเกษตรกรรมที่คำนึงถึงระบบนิเวศ เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และการส่งเสริมการแปรรูปเป็น ผลิตภัณฑ์ที่ใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพด้านพืช สัตว์ และเชื้อจุลินทรีย์ รวมทั้ง การนำวัสดุเหลือทิ้งทางการเกษตรมาใช้ประโยชน์ในภาคอุตสาหกรรมและพลังงานที่เกี่ยวข้อง กับชีวภาพ เพื่อสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ อันจะก่อให้เกิดมูลค่า ทางเศรษฐกิจบนฐานทรัพยากรชีวภาพ
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

๘. แผนงานพัฒนาผู้ประกอบการเกษตรและผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตรจากฐานทรัพยากรชีวภาพ

- **สาระสำคัญ** การพัฒนาการจัดการผลผลิตและผลิตภัณฑ์จากฐานทรัพยากรชีวภาพโดยยกระดับ ให้เกษตรกรเป็นผู้ประกอบการ SME เกษตรบนฐานทรัพยากรชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ มีอัตลักษณ์เฉพาะของแต่ละท้องถิ่นและภูมินิเวศ
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** สถาบันพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน) กระทรวง เกษตรและสหกรณ์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๙. แผนงานส่งเสริมการผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพมาตรฐาน และยกระดับ ไปสู่ผลิตภัณฑ์คุณภาพสูง

- **สาระสำคัญ** ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีไปสู่การผลิตในเชิงพาณิชย์ให้กับเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร หรือ ชุมชน ที่จะใช้วัตถุดิบทางการเกษตรในการแปรรูปสร้างมูลค่าไปสู่สินค้าเกษตรแปรรูป สินค้าเกษตร ขึ้นสูงที่มีคุณค่าเฉพาะ รวมถึงต่อยอดไปสู่ผลิตภัณฑ์คุณภาพสูง โดยการพัฒนาส่งเสริมผลักดันให้ เกษตรกรรวมกลุ่มแปรรูปสินค้าเกษตรไปสู่ความเป็นผู้ประกอบการแบบมืออาชีพ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ของสินค้า มีกระบวนการผลิตที่มีคุณภาพมาตรฐาน การนำเทคโนโลยีและนวัตกรรม การแปรรูป ส่งเสริมให้กับกลุ่มเกษตรกร การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ และเชื่อมโยงสอดคล้องกับ ความต้องการของตลาด
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพาณิชย์ และกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

๑๐. แผนงานส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกร

- **สาระสำคัญ** เพื่อให้มีกลไกสนับสนุนและผลักดันการรวมกลุ่มเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรใน การร่วมกันพัฒนาการผลิต การแปรรูป และการตลาด รวมทั้งสามารถบริหารจัดการในเชิงธุรกิจ แบบครบวงจรได้ ซึ่งจะเป็นปัจจัยสนับสนุนไปสู่การเป็นธุรกิจหรือวิสาหกิจเพื่อชุมชน
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๑๑. แผนงานวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม

- **สาระสำคัญ** วิจัยพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตร ตลอดจนภูมิปัญญาและองค์ความรู้ที่นำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพและพัฒนากระบวนการผลิตและการแปรรูปที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงในเชิงพาณิชย์ รวมถึงการวิจัยพัฒนานวัตกรรมในด้านต่างๆ ที่จะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนป้องกันและรับมือกับผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

๑๒. แผนงานพัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์

- **สาระสำคัญ** ยกระดับคุณภาพมาตรฐานและการยอมรับของผู้บริโภค ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งต้องมีการพัฒนาทั้งตัวมาตรฐาน กระบวนการตรวจรับรอง และการตรวจสอบย้อนกลับให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงได้อย่างกว้างขวางและไม่เป็นภาระต้นทุนการผลิต โดยสนับสนุนกระบวนการผลิตสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ของเกษตรกร กลุ่มเกษตรกรให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพมาตรฐาน เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร ตลอดจนพัฒนาระบบกระบวนการรับรองให้มีความรวดเร็ว และระบบการตรวจสอบย้อนกลับ เพื่อใช้ในการติดตามตรวจสอบที่ต้นทาง
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๑๓. แผนงานส่งเสริมด้านการตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์

- **สาระสำคัญ** เพื่อให้เกษตรกรสามารถนำผลผลิตทางการเกษตรและผลิตภัณฑ์เข้าถึงช่องทางการตลาดในระดับต่าง ๆ ผ่านการประชาสัมพันธ์ การแสดงสินค้า ควบคู่ไปกับการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีเพื่อการเข้าถึงตลาดโดยตรงกับผู้บริโภค
 - **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
-

กลุ่มยุทธศาสตร์พัฒนาการเกษตร
สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดกาฬสินธุ์